

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28-29 (1795-96) 1984 LIEPA-JULY 19 • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Tauta kaltina

Kiekviena tauta turi savo didvyrius ir kenkėjus. Didvyriai savo pastangomis, iškiliu gyvenimu ir auka tautą kelia, turtina ir taurina, veda pozityvia linkme, o kenkėjai tautą smukdo, skurdina, kamuoja, naikina, siekdami savanaudiškų individualių arba kolektyvinių grupinių laimėjimų. Kol tautoje vyrauja pozityviosios jėgos, nugalėtosios negatyviosios, nėra didelio pavojaus — panašiai kaip gyvame organizme, kuris pajėgia atsispirti naikinantiom bacilom. Kartais jam tenka sunkiai kovoti, bet kova lieka laimėta. Liūdnas likimas ištinka organizmą, kai pergalė tenka kenkėjams. Tai palyginimas, kuris liečia ir lietuvių tautos likimą. Ilgoje savo praeityje lietuvių tauta turėjo garsių didvyrių, kovotojų, švėtųjų, kurie tautą stiprino, žadino bei rengė šviesesniai gyvenimui, bet ji taip pat nestokojo ir kenkėjų. Laimė, pastarieji iki šiol netapo vyraujančia jėga. Vieni kenkėjai veikė iš vidaus, kiti — iš išorės, bet lietuvių tauta atsilaukė. Išnyko kaimyninės gentys — prūsai, jotvingiai ir kiti, bet lietuviai išliko. Tai ženklas, kad lietuvių tautoje yra išaugęs vidinis atsparumas, pajėgus kovoti su kenkėjais. Deja, pastarųjų armijos taip pat nesnaudžia — sunyksta vieni, atsiranda kiti, ir taip kova nesibaigia.

PASTARAISIAIS dešimtmečiais išaugo nauja kenkėjų armija, veikianti marksizmo-leninizmo vardu. Teorijoje jiniai skelbia gražius šūkius, kalba apie lygę, brolybę, laisvę, bet praktiniame gyvenime elgiasi priešingai. Į Lietuvą ši armija atėjo ne laisvės žibintu nešina, o vergovės. Prie jos prisijungė, kad ir nedideli, pačių lietuvių kenkėjų būriai. Jie visu ryškumu parodė naikinamąją savo galią, kai dešimtimis tūkstančių savo tautiečių gaben o sibirinė mirtin. Kad tai darė rusiškėji kenkėjai, dar galime suprasti, bet kad prie to kenkėjiško darbo prisidėjo ir kai kurie lietuviai, baisu net pagalvoti. Kenkėjiškas jų uolumas buvo toks didelis, kad siuntė Sibiro mirtin net savo gimines. Jiems komunistinė teorija buvo svarbesnė už savąj tautietį ir net pačią tautą. Vienas tokių buvo Antanas Sniečkus, savo laiku turėjęs nemažą galią Lietuvoje. Jeigu net jo motina, pasibaisėjusi kenkėjišku komunistų darbu, pasitraukė už sienin ir ten mirė, galima suprasti tautos skausmą kenkėjų replės. Vėliau prie kenkėjų armijos prisidėjo vadinamieji sribai, vykdančys žiaurų tautos naikinimo darbą. Ir jiems komunistas buvo svarbesnis už tautą bei jos gerovę. Kompartija jie iškėlė virš visko ir net pačią legendiną Molochą, ryjančią žmones. Tai bene pirmas tokio pobūdžio ir masto atvejis lietuvių tautos istorijoje.

TAUTA, kuri ginasi nuo kenkėjų, turi ne tik vidinę savo apsaugą bei gynybos sistemą, bet ir savo teismą. Kai tauta sukuria savo valstybę, savo kenkėjus apvaldo įprastiniais teismais, policija, kariuomene. Bet ir be jos tauta turi moralinį savo teismą, kuriame apkaltina ir pasmerkia savo kenkėjus. Tai istorijos teismas, nuo kurio negali pabėgti nė vienas tautos kenkėjas. Tokio teismo susilauks ir sovietinio Lietuvos laikotarpio veikėjai-kenkėjai. Jame tauta apkaltins daugelį dabarties kenkėjų, kurie yra laikomi komunistiniais didvyriais. Jame išryškės sibirinių trėmimų vykdytojai, ginkluoti tautiečių naikintojai, raudonieji karjeristai, kuriems rūpi savoji gerovė, siekiama per tautos vergovę, savų laisvės kovotų persekiotojai, žmogaus teisių pažeidėjai, tikinčiųjų prispaudėjai... Iškilis būriai kenkėjų, kurie šiandieną didžiulioji partinėmis savo privilegijomis ir džiaugiasi tautos kancija. Galimas dalykas, kad partinėje komunizmo sistemoje yra ir pozityvių tautiečių, siekiančių tautai gerovės, bet jų nematyti, nes tai maži rateliai dideliame mechanizme. Kitose tautose, kaip Vengrijoje, Čekoslovakijoje, ir komunistų eilėse išryškėjo tautos gėnyčiai, Lietuvoje, deja, tebevyrauja siaurai partinis tonas — svarbiausia yra partijos gerovė, o ne tautos. Už tai tauta juos kaltina.

KANADOS ĮVYKIAI

Rinkimus paskelbus

Kanada susilaukė staigių parlamento rinkimų rugsėjo 4 d. Karalienės Elzabetos apsilankymas trijose provincijose liepos 14-27 d.d. atidėtas rugsėjo 24 — spalio 7 d.d. Jos su tikimą gavo Britanijon savaitgalio metu nusikrėdęs naujministeris pirm. J. Turneris. Jis aiškina, kad skubių rinkimų reikalauja kritiška ekonominė Kanados būklė. Esą reikia gauti kanadiečių pritarmą ir pasitikejimą didelėmis reformoms. Neoficialiai betgi į akis krinta paskutinieji Gallupo instituto paskelbti viešosios nuomonės tyrimo birželio 21-23 d.d. duomenys. Juose liberalų partija susilaukė 49% apsisprendusių rėmėjų, konservatorių — 38%, NDP socialistų — 11%. Partijos populiarumą paprastai pakelia naujo vado rinkimai.

Susidaro išspūdis, kad šie duomenys paskatino ministerį pirm. J. Turnerį ir jo patarė-

jus nedelsiant skelbti parlamento rinkimus, kol yra rimta galimybė juos laimėti. Šiek tiek vilties duoda birželio mėnesį įvykęs nedarbo sumažėjimas nuo 11,7% iki 11,2%. Iš tikrųjų jis yra mažesnis — tik 98.000 bedarbių rado darbus. Šiuo atžvilgiu žymiai geresni reikalai yra JAV, kur tą mėnesį nedarbas nukrito iki 7%, liudydamas spartesnį ekonomijos atkūtimą. Skaudžia rakštima tapo nuolatinis Kanados dolerio vertės darėjimas pakalnė, pasiekęs Kanados istorijoje neturėtą lygį liepos 11 d. Tada mūsų doleris tebuvo vertas 74,86 JAV centų. Pirmą kartą buvo peržengta 75 centų riba. Nepadėjo net ir Kanados banko pastangos supirkinėti kanadiškų dolerius užsienyje, panaudojant JAV dolerių atsargas. Kanados biudžeto deficitas liepos mėnesį pasiekė beveik \$4 milijonus. Diskusijose pabrėžta, kad

Torontiško "Gintaro" ansamblio grupė, pasirodusi skrydžiui Britanijon, kur dalyvaus tarptautiniame festivalyje. Ji atstovaus Kanadai ir jos lietuviams. "Gintarui" vadovauja R. ir J. KARASIEJAI. Nuotr. O. Burzdžiaus

Keturiasdešimt metų ir kas toliau?

Išėjimo keturiasdešimtmetis V. Vokietijos Anabergo svarstymuose

A. LEMBERGAS

Šiemet sukanka 40 metų, kai apie ketvirtis milijono baltiečių — lietuvių, latvių, estų iškeliavo į Vakarų, protestuodami prieš grąžinamą Maskvos jungą ir įsiekdami pagalbos savo tautų laisvės bylai. Ką tie išeiviai per keturis dešimtmečius užsienyje nuveikė ir ką dar galėtų nuveikti? Tokį klausimą nagrinėjo Baltiečių krikščionių studentų sąjungos suvažiavimas Bonoje, Vakarų Vokietijoje, gegužės 31 — birželio 3 dienomis.

40 metų ir kas toliau? — skambėjo bendroji suvažiavimo tema, kurią įvairiais požiūriais gvildeno būrelis paskaitininkų — V. Vokietijos estų, latvių, lietuvių kultūros bei visuomenės veikėjų. Per dvi dienas buvo išklaustyta ir apspartyta 12 paskaitų, likusis laikas skirtas metiniam sąjungos suvažiavimui ir jos veiklos reikalams.

1944 m. egzodo problemų svarstymus surengė ir pravedė Mainco universiteto sociologijos dėstytojas Andrejs Urdzė, užsienyje gimusios ir subrendusios kartos atstovas. Perskaityti trys estų, keturi latvių ir penki lietuvių pranešimai vokiečių kalba. Svarstyti mūsų išeivių visuomeninės sandaros ir raidos klausimai praėjusių 40 metų patirties šviesoje su žvilgsniu į ateitį.

Šimtmetinėje grėsmėje

Estas žurnalistas Olevas Ruubenas pabrėžė, kad neturime jokio pagrindo "švęsti" kokią nors išeivių sukaktį šiemet, tačiau ir po 40 metų negalime susigventi su tuo, kas vyksta mūsų tėvynėse — kolonijinis ūkinis išnaudojimas, demografinis ir kultūrinis rusinimas, plataus masto tautų žudystė. Baltijos kraštuose Rusija tęsia savo šimtmetinę užkariavimų politiką, nuosekliai stengdamasi juos surusinti, kad galėtų toliau spausti Skandinavijos kraštus ir V. Europą. Kritiškai stebėdami pasaulio įvykius, matome Vakarų neryžtingumą, tačiau ir patys ne visas savo galimybes išnaudojame, teigė O. Ruubenas.

Diskusijose pabrėžta, kad

išeivija per daug nekritiškai linkusi pasikliauti gražiais žodžiais, kurie Vakarų neįpareigoja. Per mažai rūpinamasi tikrąją padėtimi mūsų kraštuose, kaip ją pergyvena mūsų žmonės. Šiapus lengva, bet ir neatsakinga erzinti paveręją tokiais veiksmais, kurie nepalengvina priespaudos, bet tik ją pasunkina. Vis dėlto politikos niekada negalėsime išvengti, nes tik dėl politinių priežasčių atsidūrėme Vakaruose.

Užsieniuose atsidūrus

Šią mintį savo pranešime toliau vystė Lietuvos kultūros instituto narys dr. Kajetonas J. Čeginskas, priminęs istorines 1944 m. iškeliavimo sąlygas. Tai buvo iš esmės gaivalingas, iš anksto neparengtas, ypatingos Baltijos kraštų padėties ir užklupusių karo įvykių sukeltas masinis protestas prieš antrąją sovietinę okupaciją. Tokios apimties pasitraukimas, be ankstesnės bolševikų okupacijos skaudžių išgyvenimų, veikiausiai būtų neįvykęs. Antrojo pasaulinio karo pabaigoje tikrai baltiečiai iš savo patirties žinojo, kokį naują pavojų pasauliui sudaro sovietinis totalizmas. Prašydami pagalbos prieš Sov. Sąjungą, mes drauge perspėjome Vakarų nepasikliauti savo sąjungininku, kurio tikrąjį veidą Vakarai daug vėliau pažino.

Pasitraukdami į Vakarų, o po karo atsisakydami sugrįžti į pavergtąją tėvynę, baltiečiai išeiviai išryškino savo politinio protesto pobūdį. Nuo pat pirmosios pasitraukimo dienos jie buvo priklausomi nuo sveitintų paramos. Pranešėjas pabrėžė lietuvių dėkingumą vokiečiams, kad jie buvo pirmieji padėję pabėgėliams. Jei anuomet vokiečiai būtų neįsileidę pabėgėlių, juos atstūmę, tai vėliau ir Vakarų sąjungininkai nebūtų galėję parodyti jiems savo solidarumą.

Prieš 40 metų išėjome į pasaulį, kaip estai, latviai, lietuviai, bet jau pakely patyrėme, kad pasaulis mus laiko baltiečiais. Ir patys įsitikinome, kad dažnai mums geriau veikti bendru vardu, negu atskirai. Baltiečių tarpusavio priklausomybės sąmonė labiau išryškėjo užsienyje ir šiandien ga-

li praturtinti mūsų tautas tėvynėje. Šioje srityje iki šiol dar ne viskas padaryta: reikia daugiau tarpusavio supratimo ir noro bendradarbiauti, siekiant bendrų tikslų.

Išeivija buvo, yra ir bus visų pirma gaivalinių, spontaniškų, visuomeninių jėgų reiškinys. Tai reiškia, kad niekada nereikia pervertinti organizacijų veiklą, kuri kyla iš asmeninio įsipareigojimo atsakingai atlikti patriotinę savo pareigą, teigė dr. Čeginskas.

Santykiai su tėvynėmis

Latvis ekonomistas dr. Karlis Abolinis savo pranešime nagrinėjo aštuntame dešimtyje susidariusias sąlygas santykiuoti su kraštu. Tuometinė V. Vokietijos socialdemokratų "Rytų politika" šiuo požiūriu buvo naudinga išeiviams. Geležinė uždanga buvo kiek pakelta. Susidarė galimybės abiejų pusių žmonėms susitikti. Latvių išeiviai, ypač jaunesnioji karta, ryšių galimybes išnaudojo ir paliko kraštui tam tikrą teigiamą išpūdį.

Vis dėlto tas dešimtmetis "atodėris" šiandien jau praeitis. Pranešėjo nuomone, ryšių ir susitikimų galimybes vėl suvaržytos. Esą Maskva ilgesniam laikui dar labiau atsisakys nuo pasaulio, užsidarė, bus dar mažiau galimybių Rytų ir Vakarų ryšiams, o tuo pačiu ir išeivių bendradarbiavimui su kraštu.

Savo spėjimą dr. Abolinis grindė tuo, kad politinė praejusio dešimtmečio raida lėmė ūkinės pasaulio konjunktūros veiksniai, kurie jau nebegalioja naujų struktūrinių pasikeitimų būklėje. Galimas dalykas, kad veikiai daugiau galimybių santykiams su kraštu teiks ne tiek Rytų ir Vakarų ūkio politikos santykiai, kiek nuo valstybės atskirta religijos sritis, teigė paskaitininkas.

Klausytojų nuomonės

Diskusijose buvo reiškiamas abejonė, ar iš tikrųjų dabartinės santykiavimo galimybės tokios suvaržytos, kad jau reikėtų užsienyje ir šiandien ga-

Pasaulio įvykiai

LIBANO TAUTINĖS VIENYBĖS PREMIJERO R. KARAMIO VYRIAUSYBEI pavyko sustabdyti milicijų susikirtimus Beirute. Iš miesto buvo išvežti sunkieji milicininkų ginklai, kontrolė perduota kariuomenei, po penkių mėnesių vėl atidarytas Beiruto orauostis. Premjero R. Karamio vyriausybė remia Siriją. Nėra atnešė Beiruto gatvėse automobilių padangas pradėjusios deginti moterys, reikalaujančios grąžinti milicijų grupių pilietiniame kare pagrobtus vyrus ir vaikus. Tų dingusių asmenų yra keli tūkstančiai. Atrodo, jie buvo nužudyti. Izraelyje prie pabaišos artėja rinkiminis parlamento vėjus. Balsuotojai sprendimą turės padaryti liepos 23 d. Rinkimus turėtų laimėti Š. Pereso vadovaujami darbiečiai, kuriuos dabar remia 44% apsisprendusių balsuotojų, o premjero J. Šamiro koalicinę grupę — tik 28%. Aštri kova tarp abiejų vadų įvyko televizijos debatuose. Š. Peresas apkaltino J. Šamirą sunaikinimu taikos pastangų su Jordanija, atneštu vakarinės Jordano pakrantės prisijungimo prie Izraelio. J. Šamiras teisinosi, kad tokia politika sustabdė palestiniečių valstybės įsteigimą toje Izraelio okupuotoje srityje. Problema J. Šamirui sudaro net 400% pasiekusi infliacija. Š. Peresas metė aštrų kaltinimą, kad infliaciją atnešė didžiulė \$9 milijonų vertės suma, išmesta karo veiksmams Libane ir "vily statymui" 1967 m. kare Izraelio užimtoje teritorijoje. Televizijos debatuose abu vadai stengėsi laimėti neapsisprendusių rinkėjų, kurių yra apie 30%. Didžiąją jų dalį sudaro J. Šamiro šalininkai, nusivylę infliacija, invazija Libanui.

mo savo nekaltumui įrodyti. Teismas yra uždaras, salėn netgi nebuvo įsileistas L. Walenas, kurį prie teismo rūmų sutiko didaka lenkų minia, platinanti atsisaukimus, kad šiuo teismu yra pažeidžiamos žmogaus teisės.

Priėmė partijon

Devyniasdešimt ketvirtojo gimtadienio proga sovietų kompartijon vėl buvo priimtas žymusis J. Stalino taktininkas V. Molotovas, 1939 m. pasirašęs sutartį su J. Ribbentropu. V. Molotovo politinę karjerą 1957 m. užbaigė nesėkmingas bandymas su G. Malenkovu ir L. Kaganovičium nuversti N. Chruščiovą. Jis tada prarado visas turėtas pareigas, buvo pašalintas iš kompartijos ir 1961 m. dingo iš viešo gyvenimo. Pasirodo, tas 94 m. amžiaus senis tebėra gyvas. Net ir pašalintas iš kompartijos kasmet atsiųsdavo nario mokesčių, o š. m. kovo 9 d. susilaukė bausmės dovanojimo, vėl buvo priimtas partijon.

Atšaukė draudimą

V. Europos unijos taryba atšaukė karo pabaigoje V. Vokietijai užkrautą draudimą gamintis tolimų skrydžių bombonešius ir raketas. Atsaukimas suerzino Kremliaus vadus. Sovietų Sąjungos ambasadorius V. Sejenovas bandė įteikti protesto notą V. Vokietijos užsienio reikalų ministeriui J. Ruffui, bet susilaukė atsakymo, kad tai yra grynai pačios V. Vokietijos vidaus reikalas. Į V. Sejenovo grasinimą, kad Sovietų Sąjunga į strateginius V. Vokietijos ginklus reaguos atitinkamomis priemonėmis, J. Ruffas atsakė, kad jų ginklų gamyba šiuo metu nėra planuojama. Sovietinių protesto notų susilaukė Potsdamo konferencijoje dalyvavusios JA Valstybės, Prancūzija ir Britanija bei V. Europos unijos tarybės priklausančios kitos valstybės. Taryba dabar neturi didesnės galios, nes ją pakeitė Atlanto Sąjunga. Tačiau jau vėl bando išjudinti Prancūzija, norinti sustiprinti V. Europos saugumą. Draudimo atšaukimu panaikinamas paskutinis suvaržymas V. Vokietijai ginklavinimosi reikaluose.

Šiame numeryje:

Tauta kaltina

Tautą stiprina didvyriai, ją skurdina kenkėjai

Keturiasdešimt metų ir kas toliau?

Mintys trijų tautų atstovų, žvelgusių praeitin ir ateitin

Kovojant su alkoholiu

Yra pagalba norintiems ja pasinaudoti tautiečiams

Kiek yra lietuvių Amerikoje?

Statistikos duomenys turi būti vertinami apdairiai

Lietuviai lenkų atsiminimuose

Paryžiuje spaudinamuose leidiniuose minimi lietuviai

Rašo iš Lietuvos

Laiškas, kuriame atspindi kasdieninė dabarties tikrovė

Tragiškai žuvęs mokslininkas

Sovietų nutylėtos kalbininko Jono Kazlausko pagerbtuvės

Lietuviai daugelio tautybių festivalyje

Tautybių savaitė Toronte ir lietuvių paviljonas "Vilnius"

Tikslo naudingumas ir literatūros kritikai

Rašytojų pastabos kalbos ir kritikos klausimais

Lemiantis apsisprendimas

Vydnas ir jo veikalas "Septyni šimtai metų"

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, mėmė — \$25
(Amerikoje — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Kovojoant su alkoholiu

Norint laimėti, reikia pagalbos, kuri nesunkiai randama

1935 m. du amerikiečiai pastebėjo, kad alkoholis suardė jų gyvenimą. Jie žinojo, kad mirs, jeigu nenustos gerti. Norėjo nustoti, bet negalėjo be kitų pagalbos.

Jų šeimos, draugai ir gydytojai negalėjo padėti. Grasi-no, bandė visokius vaistus ir gydymo metodus, bet niekas negalėjo sustabdyti jų girtavimo. Stipri valia taip pat nepadarė. Nuosirdūs pažadai sau ir kitiems vėl ir vėl buvo sulaužyti vis dėl to pirmo stikliuko.

Abiejų diagnozė buvo viena — beviltiški alkoholikai. Jie matė savo beviltiškumą, bet buvo bejėgiai jį nugalėti.

Kartą atsitiktinai jiedu susitiko ir pradėjo dalintis savo pergyvenimais bei kentėjimais nuo alkoholio. Pastebėjo, kad geriau suprato vienas kitą problemas, negu jų šeimos, draugai ir gydytojai. Tas pasidalinimas ir supratimas įgalino atsisakyti pirmo stikliuko, kuris visada nuveda į pasigėrimą.

Pamažu nauja jų stiprybė atstatė viltį ir nutiesė kelius išsigelbėjimui. Jiedu ėmė skleisti ir dalintis savo pergyvenimais su kitais tebesergančiais alkoholikais.

Alkoholizmas reiškiasi visokiomis formomis, kartais apgauliomis. Esi alkoholikas ar ne, apsprendžia ne tai, kur geri, kada pradėjai, kaip ilgai geri, ką geri ar net kiek? Pagrindinis dalykas yra šis: "Ką tau alkoholis padarė?" Jeigu jis pakeitė tavo santykius su šeima, draugais, karta, draugais; jeigu jis diktuoja laiko pralaidimą; jeigu jis palietė tavo sveikatą; jeigu jis veikia tavo protavimą ir drąsumą dvasinę ramybę; jeigu jis verčia sukaupti visas jėgas, — turi alkoholio problema.

Daug krizių ateina senatvės metuose ir beveik visose ko nors netenkam. Vaikai užauga ir palieka namus — reikia kraustyti į mažesnę butą. Mažiau draugu. Turime eiti į pensiją. Sveikata ir gabumai susilpnėja. Ateina skrybros arba mirtis nusineša gyvenimo draugą ar draugę.

Kartais pasikeitimai pablogina gyvenimo sąlygas. Gal išgerti porą bonkų alaus vakarienės metu buvo tik paprastas malonumas, o dabar pasidarė nebesulaukiama atsipalaidavimo paguoda nuo kasdieninių rūpesčių. Ir vienos taurėlės nebeužtenka — reikia 2, 3 ar daugiau.

Pas ką kuriuos alkoholizmas įsigali po didelių gyvenimo krizių arba sunkių pergyvenimų. Tada staiga alkoholis užplodo paliktą emocinę tuštumą.

Kai kurie kenčia ilgus metus, susilaikydami nuo alkoholio, ir šiaip taip daugelį metų kenčia, kol kūnas nebegali išlaikyti įnirtingos alkoholio atakos.

Lemiamasis alkoholio pokūsis ateina tada, kai pagaliau ryžtasi pažūrėti atvirai į problemą ir savanoriškai ką nors daryti. Prašyti pagalbos yra svarbiausias dalykas, kurio niekas kitas negali atlikti. Bet kartą sprendimas padarytas "Alcoholics Anonymous" organizacija tiesia jam savo ranką. Visokių amžių "AA" vyrai ir moterys žiūri į savo alkoholizmą kaip ligą ir savo būdu atsiveria pagalbai, pasveikimui, grįžimui į normalų gyvenimą. Mes padedame vienas kitam ir stengiamės sekti siūlomą pasveikimo programą. Nebesijausdami, kad jų gyvenimas be vilties ir be tikslo, vyrai ir moterys, atėję į "AA", pareiškia: "Dabar laikas pradėti gyventi".

Vienas 71 metų narys, išbuvęs 11 metų "AA" organizacijoje, pareiškė: "Šie paskutiniai metai, be jokios abejonės, buvo geriausi visame mano gyvenime".

"Alcoholics Anonymous" lietuvių grupės susirinkimai Toronte vyksta kiekvieną penktadienį, 7.30 v.v., Išganytojo parapijos salėje (Bloor ir Indian Rd. kampas).

Deimantė

AMBER VIDEO PRODUCTIONS

Edvardas Gataveckas

Vestuvių iškilnės filmuojamos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.

Skambinti telefonu 242-4114 Toronte. Norintiems parodomai pavyzdžiai.

Keturiasdešimt metų ir kas toliau?

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tų kalbėti apie naują tarpsnį. Žmonės tebekeliauja abiem kryptim. Kai kurios knygos siuntos praeina ir pasiekia adresatus. Mėginimai reformuoti Rytų Europos kraštų ūkį, ypač Vengrijoje, kur pastebimos aiškos pastangos grįžti prie privataus ūkininkavimo, galėtų paveikti ir Sov. Sąjungos vidaus raidą, atverti naujas angas. Baltijos valstybių vaidmuo pasilieka ir toliau labai svarbus. Jų laimėjimai nepriklausomybės metais šiandien gali būti laikomi sektinu ūkinio augimo pavyzdžiu.

Kultūra ir politika

Jaunas latvis sociologas Martinš Būmanis (g. 1951) idomiai aptarė savosios išeivijos kultūrinio gyvenimo raidą per praėjusius 40 metų. Jo nuomone, neabejotina politinė išeivijos kilmė sukludė jai sėkmingai atlikti kultūrinį savo vaidmenį, kuris kyla iš jos tiesioginio sąlyčio su gyvenamųjųjų kraštų kultūra. Tuojuo po karo stovyklose susitelkus lietuvių bendruomenė, užsadarėsi savyje, laukdama grįžimo į laisvą tėvynę, kurė reprezentacinę kultūrą. Kai grįžimo vilts sužlugo ir emigracija išsklaidė išeivius po pasaulį, atsineštinė kultūra buvo dar mažiau kūrybiškai puoselėjama, tiksliai kartojama, kad išsilaikytų. Vėliau atsiradusios ryšių su kraštu galimybės nebuvo, Būmanio nuomone, išnaudotos. Išeivija negalėjo ir nenorėjo būti susovietintos Latvijos kultūros atstove užsienyje, nors jai pavergtame krašte vyraujantis socialistinio realizmo stilius buvo iš tikrųjų artimesnis, negu Vakarų daugialytės kultūros įvairovė. Atsisakydama užsienyje skleisti susovietintą latvių kultūrą, išeivija turėjo nurodyti jos trūkumus. Tik tada jos laikysena būtų buvusi suprantama ir pagrįsta, bet to ji nepadarė.

Kultūrinis nepajėgumas

Kultūrinis išeivijos pastangų nesėkmė dar labiau išryškėjo jos nepajėgume vesti kūrybinį dialogą su tarptautine gyvenamosios aplinkos kultūra. Išeivija buvo per daug susirūpinusi savimi, savo išlikimu, pergyvendama nuolatinį praradimo skausmą. Paskendusi tautiniame praėjusio amžiaus romantizme, savo kūryba nepajėgė išsikovoti tarptautinio pripažinimo. Jei kur ir padarytas koks nors rimtas indėlis į tarptautinę kultūrą, tai ne išeivijos vardu. Ir tuo savo tautai nepasitarnauta.

Šiandien latviai Latvijoje iš savo vertimų esą daug daugiau sužino apie Vakarus, negu iš latvių išeivių raštų, kuriuose daugių daugiausia atspindi išeivių pergyvenimai ir svajonės, bet ne alternatyvos esamai tikrovei. Jeigu išeivija nori išlikti ištikima savo pirmąsiam tikslui grįžti į savo tautą, turi išaiškinti savo klaidas, kurias daro užsienyje. Ji turi suvokti savo politinių tikslų prasmę su gyvenimu einančioje kultūros kuryboje, laisvoje nuo nostalgijos.

Man regis, tokią išvadą pasidarė klausytojai, susipažinę su daug platesne apžvalga, kurios tik dalį autorius paskaitė.

Fizikas apie kultūrą

Grynai teorinio pobūdžio paskaitą pateikė fizikas Martas Laanemae, Kanadoje gimęs estas, šiuo metu dirbęs mokslinį tyrimo darbą V. Vokietijoje. "Ar visi žmonės baltiečiai?" — intriguojančiai skambėjo jo paskaitos tema. Iš tikrųjų autorius pateikė moksliską modelį "kultūros kūnų" augimui matuoti, pagerbdamas savo profesorų, inžinerijos mokslų daktarą Valterį Randą. Reikėtų tiksliai palinkėti autoriui, kad teorinis jo modelis rastų praktiską pritaikymą išeivijos problemų sprendime. Jauno mokslininko noras savo žinias pritaikyti mūsų gyvenimui maloniai nuteikė.

Kitos Anabergo svarstymų temos buvo mažiau ambicingos, ribojosi konkrečiomis kultūrinio ir dvasinio gyvenimo aprašymais išeivijoje, padėjo susidaryti esamos patėties vaizdą.

Kultūrinės institucijos
Bibliotekininkas Artūras

Hermanas — Lietuvių kultūros instituto narys ir Baltiečių krikščionių studentų sąjungos literatūros būrelio vedėjas papasakojo apie šiuos dviejus institucijų veiklą, kuriose atsispirė įvykęs išeivijos kartų pasikeitimas. Šiais dviem pavyzdžiais pranešėjas pavaizdavo lietuviškosios kultūros gajumą užsienyje, norą išeiti iš "egziliinio geto". Literatūros būrelis mažiau domisi išeivijos autorių kūryba. Mėginama palaikyti atviros pokalbio ryšius su Lietuvoje gyvenančiais rašytojais. Kai kas toje srityje nuveikta. Kitais metais galvojama surengti būrelio narių ekskursiją Lietuvon.

V. Vokietijoje nuo 1981 m. veikia Lietuvių kultūros institutas, kuriam vadovauja mokytojas Vincas Bartusevičius. Atkakliai siekiama užsibrėžto tikslo — turėti pajėgų ir savo pavadinimo vertą mokslo įstaigą. Padaryta graži pradžia: rengiami moksliniai susitikimai, į kuriuos pamažu įsijungia ir vokiečiai; leidžiama mažųjų raštų serija lietuvių ir vokiečių kalbomis; sudaryta archyvo užuomaga; LKI biblioteka jau įtraukta į Heidelbergo universiteto bibliotekų tinklą. Tikimasi ateityje turėti ir savo išlaikomą personalą.

Papildydamas pranešimą, dr. Čeginskas paminėjo kitus du pavyzdžius, liudijancius mūsų išeivijos kultūrinį pastangų tęstinumą: tai — Vasario 16 gimnazija, kuriai šiuo metu gabiai vadovauja jos abiturientas dr. Andrius Šmitas, ir Europos lietuviškųjų studijų savaitės, prasidėjusios 1954 m.

Jei apie daugelį išeivijos kultūros įstaigų reikia su A. Hermanu tarti, kad jos neįstengia iš esmės praturtinti tautinės kultūros, tai yra ir maionių išimčių. Antai vien tik: Romoje veikiančios įstaigos — Popiežiškoji šv. Kazimiero kolegija ir Lietuvių katalikų mokslo akademija — iki šiol labai apčiuopiamai ir svariai prisidėjo, stiprindamos lietuvių slopinamą katalikų kultūrą.

Latvių švietimas

Med. dr. Andris Kadegis kalbėjo apie latvių švietimo įstaugas išeivijoje. Jis pažymėjo, jog ateinančiais metais latvių gimnazija Mūnsteryje iškilmingai paminės savo gyvavimo keturiasdešimtmetį. Sukakties proga bus išleista atmintinė knyga ir surengta paroda. Latvių gimnaziją iki šiol jau yra baigę apie 800 mokinių. Šiuo metu prie gimnazijos Mūnsteryje rengiamasi pastatyti latvių kultūros centro rūmus, kurių statybos samata siekia 6,6 milijono vok. markių. Tam reikalui jau surinkta per milijoną markių. Tikimasi gauti paramos iš V. Vokietijos įstaugų. Prie gimnazijos šiuo metu jau veikia būsimo kultūros centro užuomazgos: žymių latvių išeivių rašytojų muziejiniai rinkiniai ir gana didelis archyvas, kurį tvarko dr. A. Rudzītė.

Lietuvių švietimas

Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas labai suiglaustai apžvelgė lietuvių išeivijos švietimo įstaugų istoriją, pateikdamas įvairių statistikos duomenų. Plačiau nušvietė dabartinis Vasario 16 gimnazijos reikalas. Rengiamasi statyti 50 vietų berniukų bendrabutį, kurio statyba užtruktų dvejus metus ir kainuotų apie 3,5 milijonų markių. Tada esamos patalpos pilyje galėtų būti perduotos Lietuvių kultūros institutui, kuris galėtų atlikti panašų vaidmenį, kaip planuojamas latvių kultūros centras.

Evangelikai ir katalikai

Paskutinę Anabergo svarstymų dalį sudarė keturios apžvalgos apie dvasinį išeivių gyvenimą.

Apie estų evangelikų liuteronų reikalus kalbėjo pastorius Toomas Poldas. Estijos evangelikų liuteronų bendrijai užsienyje vadovauja Švedijoje gyvenantis arkivyskupas K. Veemas. Visame pasaulyje ji turi apie 56.000 narių. Jai priklauso 58 iš 65 bendruomenių. Generalinis sinodas sprendžia savo reikalus susirašinėjimo būdu. Daug nuveik-

ta religinės spaudos leidimo ir platinimo srityje. Estų išeivių bendrija priklauso Pasaulio evangelikų liuteronų sąjungai ir veikliai joje reiškiasi. Pastaruoju metu palanki ryšiai su ev. liuteronų bendrija Estijoje. Lietuvių evangelikų liuteronų veiklą išeivijoje apžvelgė mokytojas Ričardas Baliulis, pateikdamas pluoštą žinių iš istorijos, netolimos praeities ir dabarties. Šiuo metu V. Vokietijoje yra apie 11.000 lietuvių evangelikų, kuriuos aptarnauja 5 pastoriai. 28 vietovėse vyksta lietuviškos pamaldos.

Apie šiandieninį evangelikų liuteronų gyvenimą Lietuvoje žiniomis pasidalijo karta tik iš kelionės sugrįžęs senjoras kun. Juozas Urdzė, apkanęs vyskupą J. Kalvaną ir Biržų parapiją.

Dir. Šmitas antrame pranešime supaprastino suvažiavimo dalyvius su lietuvių katalikų gyvenimu užsienyje, išskeldamas parapijų, vienuolių, spaudos, periodinių renginių reikšmę. Pažymėjo naujų kunigų pašaukimų stoką. Lietuvių katalikų sielovada V. Vokietijoje jungia apie 4.500 asmenų.

Baigminis pranešimas

Paskutinį pranešimą apie religinį latvių išeivių gyvenimą padarė pastorius Paulius Urdzė. Jis per daug nesigilino į konkrečius sielovados reikalus, kuriuos šiuo metu V. Vokietijoje aprūpina 7 latviai pastoriai, bet nagrinėjo tikinčiųjų Bendrijos ir dvasinio gyvenimo sąveiką, kaip formos ir turinio santykius. Tai buvo pakilus, gerai išmąstytas ir vaizdingai atliktas mąstymas, kurio pasibaigė intensyvūs dvejų dienų svarstymai. Rengėjai ketina visus pranešimus išleisti atskiru leidiniu.

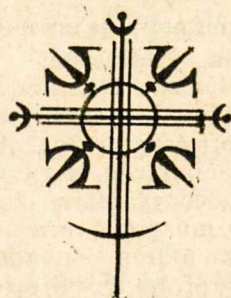
Pagrindinės atramos

Svarstymuose daug vietos užėmė kultūros ir religijos reikalai. Tai ne tik todėl, kad šios sritys labai rūpi suvažiavimo rengėjams — Baltiečių krikščionių studentų sąjungai, bet ir dėl šių sričių ypatingo reikšmės išeivijos gyvenime. Kūrybiniais savo laimėjimais kultūros ir dvasios gyvenimo srityse išeivija gali veiksmingai reikštis ir atlikti istorinę savo paskirtį: išlaikyti savo atsineštinę vertybes, jas skleisti pasaulyje, garsinti savo kilmės kraštų vardą ir neleisti užmirti jų laisvės reikalą.

Religinė ir bendruomeninė veikla padeda išeiviams įveikti išsisklaidymo pavojus. Baltiečių sąmoningumas ir suderintos pastangos įvairiuose kraštuose padaro juos apčiuopiamą jėgą, veikiančią viešąją pasaulio nuomonę, palankią Baltijos tautų laisvės siekimams.

40 metų, ir kas toliau? Į šį klausimą tiesioginio atsakymo Anabergo svarstymuose nebuvo. Bet čia buvo paridentas akmenėlis į išeivijos daržą. Jei šie svarstymai pažadintų daugiau panašių studijų, galimas dalykas, ir atsakymas išryškėtų.

Šias eilutes rašančiam atrodė, kad 1944 m. tautinio protesto nešėjai pasaulyje atliko daug reikšmingų darbų, nors savo galutinio tikslo — pamatyti laisvas Baltijos valstybes iki šiol neišvydo. Tačiau keturiasdešimtmečio pastangų poveikis, reikia manyti, bus jaučiamas dar ir ateinančio XXI-jo šimtmečio pradžioje.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

A+ POVILUI RAUDŽIUI

mirus,
jo žmoną ELENA, sūnus — KESTUTĮ ir ALGĮ nuoširdžiai užjaučiame —

Marytė ir Vacys Vaitkai

Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos
valdybos nari KESTUTI RAUDI,

jo MYLIMAM TĖVUI

mirus, giliai užjaučiame.

Mielas Kęstuti, kartu liūdime ir su visais Tavo Tėvelio mylimaisiais, artimaisiais ir draugais.

KLŽS-gos valdyba

A+ MARIJAI JUOZAPAVIČIENEI

iškeliavus į amžinybę,

reiškiame nuoširdžią užuojautą vyrui ANTANUI JUOZAPAVIČIUI, MARIJOS seserims ir kitiems giminėms —

O. K. Poderiai

L. Griškonienė

V. Bružas

J. B. Stankų šeima

A+ POVILUI RAUDŽIUI

mirus,

skausmo prislėgtus žmoną ELENA, sūnus KESTUTI ir ALGĮ nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Marija Graužinytė

Rūta ir Vytautas Graužinis

su šeima

Sofija ir Juozas Graužinis

A+ POVILUI RAUDŽIUI

iškeliavus amžinybėn nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Danguolė ir Petras, Ramunė ir Zigmas,
Edis, Colleen ir Šarūnas,
Cynthia ir Viktoras Griganavičiai

P A D Ė K A

A+ VINCUI SKARŽINSKUI

mirus,

nuoširdžiai dėkoju Sault Ste. Marie, Ontario, lietuvių kolonijai, pagerbusiai velionį gausiu dalyvavimu ir aukomis labdarai.

O. Balsienė, visų giminių vardu

P A D Ė K A

1984 m. gegužės 30 d. mirus mylimai žmonai

a.a. MARION JUOZAPAVIČIENEI

nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie užjautė mane skaudžioje valandoje.

Lieku giliai dėkingas karsto nešėjams. Ypač nuoširdus ačiū p.p. Šleiniams už prižiūrėjimą velionies, kol aš grįžau iš Lietuvos. Už tai esu nepamirštamai dėkingas.

Ačiū draugams ir pažįstamiems už velionies lankymą laidotuvių namuose, užprašytas šv. Mišias, gėles, pareikštą užuojautą žodžiu, kortelėmis, laiškais. Ačiū visiems palaidėjusiems velionę į amžino poilsio vietą.

Su nuoširdžiu dėkingumu visiems —

Liūdintis vyras Antanas Juozapavičius

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawck Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Sibirinių trėmimų pamaldose Otavoje 1984. VI.6 dalyvavę pareigūnai. Iš kairės: lietuvių katalikų misijos kapelionas kun. dr. V. SKILANDŽIŪNAS, senatorius dr. S. HAIDASZ, estų ev. kun. U. PETERSOO. Pamaldose dalyvavo estai, latviai, lietuviai, ukrainiečiai. Pamokslą anglų k. pasakė kun. dr. V. Skilandžiūnas. Nuotr. J. V. Danio

Kiek yra lietuvių Amerikoje?

L. BALSYS

JAV gyventojų surašymo įstaigos sudaromos gyventojų statistikos yra įdomios ir vertingos, jei įmanoma gauti jas kartu su surašymo anketų pavyzdžiais. Jas paanalizavus, galima padaryti tinkamas išvadas, liečiančias lietuvių išeivijos nutautėjimo eigą JAV-ėse, o tuo pačiu ir visoje lietuvių išeivijoje.

“Draugas” 1983 m. liepos 5 d. nr. išspausdino Jono Kavaliūno (JAV gyventojų surašymo įstaigos tarnautojo) straipsnį “Kiek lietuvių JAV?” Ten pateikti vien statistiniai 1980 m. surašymo duomenys apie lietuvių pagal tautybę dviem grupėm, būtent “vien lietuvių kilmės”, “lietuvių ir kitos kilmės (t.y. mišrios)”. Autoriaus komentarai ir ankstyvesnių tos įstaigos surašymų aiškinimai kelia abejonių dėl kai kurių svaresnių duomenų patikimumo, charakteristikos ir išvadų.

Straipsnyje kalbama apie Lietuvoje gimusių, apie antros ir trečios kartos amerikiečius, apie pirmos kartos Amerikos lietuvių. Kas jie tokie? Kur sutampa ir kur skiriasi surašymo įstaigos ir autoriaus terminologija? Gal autoriaus anglų kalba paruoštas tekstas kai kur netiksliai lietuvių kalbon išverstas ir sutrumpintas?

Pavykus surasti Kanadoje keletą kitų metų tos pačios JAV įstaigos statistinius duomenis, išskyrus 1980 m. surašymo, kurio duomenimis remiasi, kaip paskelbta J. Kavaliūno straipsnyje, savaime peršasi šios pastabos.

Lietuvių skaičius

1. Straipsnyje skelbiama, kad 1960 m. JAV-ėse buvo 403.000 Lietuvoje gimusių, o tokių 1970 m. tebuvę 76.000, nes, anot Kavaliūno, “daugelis ankstyvosios lietuvių emigracijos narių buvo išmirę”. Negi dešimties metų laikotarpyje išmirę 327.000 i JAV atvykusios ankstyvosios lietuvių emigracijos? Bet tokio skaičiaus visa mūsų imigracija i JAV gal siektė per pastaruosius 90 metų, t.y. nuo 1894 m. O 1970 m., pagal straipsnį, nei iš šio nei iš to i šį 1960 m. ir 1970 m. statistinių duomenų atsiranda 255.000 pirmosios kartos Amerikos lietuvių.

2. Iš tikrųjų 1960 m. iš tų tariamai pagal surašymą 403.000 Lietuvoje gimusių amerikiečių tik apie 121.000 buvo gimę Lietuvoje, o likusieji 282.000 buvo gimę JAV-ėse iš tėvų, kurių nors vienas buvo gimęs Lietuvoje. Panašiai su 1970 m. duomenimis. Tais metais surašyta 331.000 Lietuvoje gimusių. Šiame skaičiuje 76.000 buvo iš tikrųjų gimę Lietuvoje, o likusieji 255.000 jau gimę JAV-ėse iš tėvų, kurių bent vienas buvo gimęs Lietuvoje.

Štai čia tie 255.000 amerikiečių, gimę JAV-ėse iš tėvų, kurių nors vienas buvo gimęs Lietuvoje, pavirsta J. Kavaliūno straipsnyje minimais pirmos kartos Amerikos lietuviais, nors surašymo įstaiga juos vadina antros kartos amerikiečiais, kurie gimę iš tėvų (nebūtinai lietuvių, L.B.), gimusių Lietuvoje.

3. Tad pagal čia išryškintus duomenis, 1960-1970 m. dešimtmčio laikotarpyje Lietuvoje gimusių skaičius sumažėjo ne 327.000 ankstyvosios lietuvių

emigracijos, bet 121.000 minus 76.000, t.y. 45.000 Lietuvoje gimusių. O jau JAV-ėse gimusieji iš tėvų, kurių nors vienas buvo gimęs Lietuvoje, sumažėjo 27.000 (282.000 minus 255.000).

J. Kavaliūnas savo straipsnyje pažymi, kad 1980 m. surašymo duomenimis “nėra įmanoma daryti gerų palyginimų su 1970 m. ar ankstyvesnių surašymų duomenimis”. Tai tik iš dalies teisinga pastaba.

I šios rūšies analizę vertė jo įjungti kitą 1970 m. surašymą, kuris nustatė kai kurių tautybių skaičių pagal motinos kalbą — “nativity”, paskirsiant jas net į amžiaus grupes, ir 1972 m. kovo mėn. atliktą surašymą, kuris nustatė kai kurių tautybių skaičių pagal kilmę (“origin” ir “descent”).

Neteko surasti tuose dviejuose gyventojų surašymuose duomenų apie lietuvių. Gal jie ir nebuvo surašomi. Tačiau naudojantis pastarųjų surašymų kitų tautybių duomenimis, bus bandoma atskleisti atitinkamą lietuvių padėtį JAV-ėse.

Negali būti jokios abejonės, kad, tarp Lietuvoje, gimusių emigrantų buvo nemažas nušimtis kitataučių. Atsižvelgiant į tai ir į laipsnį, kuriuo mūsų senoji stambi (1894-1918) apie ketvirtį milijono siekusi imigracija turėjo pradėti skintis su šiuo pasauliu, sekantieji skaičiai atrodo gana pateisinami.

1960 m. iš 121.000 Lietuvoje (1939 m. ribose) gimusių, gal apie 91.000 buvo lietuvių kilmės, o 1970 m. tokių greičiausiai tebuvo mažiau negu 60.000. Skaičiuojant, kad JAV-ėse 1970 m. dar buvo apie 14.000 lietuvių jau vyresnių negu 70 m. amžiaus (likučiai atvykusių prieš I D. karą), 12.000 imigravusių tarp abiejų pasaulinių karų ir 33.000 — po II D. karo, gautume 1970 m. apie 59.000 lietuvių kilmės imigrantų.

Pirmos JAV-ės gimusių lietuvių kartos 1960 m. gal buvo apie 250.000, prileidžiant, kad nuo kiekvieno imigravusio lietuivio, kurie kūrė tik grynai lietuviškas šeimas, išliko gyvi vidutiniškai bent vienas įpėdinis. O 1970 m. — apie 235.000, skaitant kad mirimai viršijo tos kartos prieauglį.

Tais skaičiais remiantis, galima prileisti, kad 1979 m. JAV-ėse buvo 65.000 lietuvių, gimusių ne JAV-ėse (59.000 gimę Lietuvoje ir apie 6.000 Rusijoje, Lenkijoje, Vokietijoje ir kitur), ir apie 265.000 lietuvių, gimusių jau JAV-ėse (235.000 pirmos kartos ir 30.000 antros kartos), kurių motinos kalba buvo lietuvių. Skaičiuojant, kad apie trys ketvirčiai pirmos JAV-ės gimusių kartos vedė kitatautes/čius ir sukūrė gyvas išlikusias dvivaišes šeimas, rastųsi dar apie 430.000 antros kartos JAV-ės gimusių (jų tarpe anksčiau minėti 30.000, kurių motinos kalba yra lietuvių), kurie galėtų prisipažinti atitinkamuose surašymuose, kad jie yra lietuvių kilmės arba turėję lietuvių kaip vieną iš tėvų. Iš viso apie 730.000. Pagal J. Kavaliūno pateiktus 1980 m. surašymo duomenis, lietuvių kilmę galėtų pareikšti 742.776 amerikiečių (339.438 vien lietuvių tėvų ir 403.338 mišrios kilmės tėvų).

Kitos tautybės

Palyginimui pateikiu 1970 m.

surašymo duomenis kai kurių kitų tautybių, kurie remiasi motinos kalba.

Lenkai. 420.000 ne JAV-ėse gimusių ir 2.018.000 JAV-ėse gimusių, kurių motinos kalba — lenkų. 1960 m. surašymas rado 748.000 gimusių Lenkijoje ir 2.032.000 gimusių iš tėvų ar bent vieno iš tėvų, gimusių Lenkijoje. 1972 m. apklausinėjime 1970 m. ar ankstyvesnių lenkų kilmės amerikiečių pasirausti giliau savo kilmės praeitį.

Prancūzai. 411.000 gimę ne JAV-ėse ir 2.118.000 gimę JAV-ėse, kurių motinos kalba — prancūzų. 1972 m. surašyta 5.420.000 prancūzų kilmės amerikiečių.

Italai. 1.026.000 gimę ne JAV-ėse ir 3.118.000 gimę JAV-ėse, kurių motinos kalba — italų. 1972 m. užsirašė 6.764.000 italų kilmės.

Žydai. 438.000 gimę už JAV ribų ir 1.156.000 gimę JAV-ėse, kurių motinos kalba “jidiš”. Žydų tautybės statistikos 1972 m. surašyme neaptikta, bet pagal pačių žydų statistinius duomenis JAV-ėse 1970 m. buvo 5.870.000, o 1980 m. — arti 6.000.000 žydų tautybės amerikiečių.

Airiai. Pagal 1960 m. surašymą — 339.000 gimusių Airijoje ir 1.434.000 gimusių iš tėvų, kurių bent vienas buvo gimęs Airijoje. 1972 m. surašymas rado 16,5 milijono airių tautybės amerikiečių. (Airijoje maždaug tiek pat gyventojų, kaip ir Lietuvoje).

Jau minėti lietuvių tautybės amerikiečių skaičiai, atrodo pateisinami, lyginant juos su kitų tautybių statistiniais duomenimis, surinktais JAV surašymo įstaigos.

Lietuvių amžiaus grupės

Naudojantis tais pačiais JAV surašymo duomenimis, apytikris lietuvių pasiskirstymas JAV-ėse amžiaus grupėmis 1970 m. atrodytų maždaug taip.

A — už JAV ribų gimusieji; B — JAV-ėse gimę, kurių motinos kalba lietuvių; tai daugiausia lietuvių imigrantų JAV-ėse gimę vaikai ir dalis pastarųjų vaikų; C — JAV-ėse gimę iš grynai lietuvių ir mišrių (lietuvių-kitataučių) šeimų, kurių motinos, jei būtų lietuvių kilmės, lietuviškai nebekalba arba tos kalbos nebemoka).

Amž. grupė	A	B	C	Iš viso
0 — 14	100	12.000	94.000	106.100
15 — 24	400	28.000	61.000	89.400
25 — 44	9.500	80.000	95.000	184.500
45 — 64	21.000	125.000	110.000	256.000
65 —	34.000	20.000	40.000	94.000
	65.000	265.000	400.000	730.000
Prognose 1984/85 m.				
0 — 14	?	8.800	100.000	108.800
15 — 24	100	9.700	80.000	89.800
25 — 44	5.700	52.000	110.000	167.000
45 — 64	10.500	86.500	130.000	227.000
65 —	29.700	72.000	55.000	156.000
	46.000	229.000	475.000	748.600
(Nukelta į 5-tą psl.)				

Lietuviai lenkų atsiminimuose

Liudas Gira buvęs ir lenkų apmokamas informatorius

Paryžiaus lenkų kultūros institutas, kuris leidžia mėnesinį žurnalą “Kultura”, leidžia taip pat keturis kartus per metus išeinančius istorijos sąsiuvinius — “Zeszyty historyczne”. Žurnale “Kultura” yra nagrinėjami šių dienų reikalai, daugiausia dėmesio kreipiamas į dabartinius įvykius Lenkijoje, o istorijos sąsiuvinuose žvelgiama į praeitį. I D. karo ir nepriklausomybės kovų dalyviai baigia išmirti, o antrojo — pradeda. Istorijos sąsiuviniai skelbia jų atsiminimus ir įvairią to laiko įvykių liečiančią medžiagą. Nevengiama kartais pažvelgti ir į tolimesnę praeitį.

Su Lietuvos politikais

Kaip ir žurnale “Kultura”, istorijos sąsiuvinuose yra gan daug Lietuvą liečiančios medžiagos. 33-čioje laidoje yra prancūzo Pierre Billote straipsnis “Le Temps des Armes”. Jis aprašo savo pergyvenimus Kauno kalėjime, kur jis buvo bolševikų kalinamas toje pačioje vienetėje su prof. A. Voldemaru ir Lietuvos finansų ministru Indrišiu. 35-oje laidoje yra išspausdinta pokalbis su gen. Raštikiu; 46-oje J. Mackiewicz aprašo savo problemas Vilniuje 1939-40 m. su cenzorinimi Kemėžiu; daugelyje laidų Z.S. Siemaszko ir kiti aprašo lenkų partizanų kovas Vilniuje ir Rytų Lietuvoje. Lietuvą liečiančiais klausimais dar rašė E. Žagiell, W. Sukiennicki, S. Swianiewisz, T. Katelbach ir kiti.

Žurnalas “Žagary”

Istorijos sąsiuvinį 57-oje laidoje Alfred Kolator rašo apie tarpkario metais Vilniuje leistą “Slowo” dienraščio literatūros priedą “Žagary”, kuriame savo pirmuosius poezijos kūrinius spausdino Nobelio premijos laureatas Cz. Milosz. Vardą “Žagary” (žagarai — sudžiūvusios šakelės) šiam leidiniui davė save lietuvių laikęs ir apie Lietuvą palankiai rašęs vilnietis poetas Teodor Bujnicki. Sovietams okupavus Lietuvą, jis, kaip ir Salomėja Neris (“Daina apie Stalina”, “Bolševiko kelias”...), emė šlovinti propagandinio pobūdžio eilėraščių naujuosius Lietuvos valdovus. Lenkų pogrindis (Armia krajowa) už bendradarbiavimą su komunistais 1945 m. Bujnickį nužudė. (S. Neris mirė sovietų ponams skirtoje Kremliaus ligoninėje). Įvairių pažiūrų lenkai intelektualai šį lenkų pogrindžio veiksmą pasmerkė, sakydami, kad prieš plunksną kulka yra nekovojama. Ši žmogžudystė visam laikui liks lenkų pogrindžio istorijoje juoda dėmė.

Be Bujnickio buvo ir daugiau “Žagary” bendradarbių komunistų: būsimas “liaudies” seimo atstovas S. Jendrychowski, dabar Romoje gyvenančio kun. prof. Valerian Meysztowicz auklėtinis H. Dembinski ir kiti. Tais laikais (1936 m.) jie reikalavo Vilnių prijungti prie sovietinės Gudijos ir už tai buvo lenkų valdžios teisiami. Kaltinamųjų suole taip pat sėdėjo ir vėlesnis Vilniaus burmistras, lenkų “liaudies” respublikos ambasadorius Turkijai Kęstutis Drūtas.

Cz. Milosz su komunistais nesutapo. Lietuvą užėmus sovietams, jis pasitraukė į vokiečių okupuotą Varšuvą. Savo slapta sovietų-vokiečių sienos ties Suvalkų Kalvarija perėjimą jis aprašo knygoje “Gimtoji Europa” (Native Realm).

Katelbachas Kaune

“Zeszyty historyczne” 36-oje laidoje T. Katelbachas straips-

nyje “Mano misija Kaune” mini poetą Liudą Girą.

T. Katelbachas 1933-7 m. buvo Lenkiją valdančios partijos dienraščio “Gazeta Polska” korespondentas Kaune. Neoficialiai jis buvo Lenkijos konsulas Lietuvoje. Jo vizitinė kortelė su atitinkamu įrašu galiojo kaip ir oficiali viza įvažiavimui i Lenkiją. Panašias pareigas Varšuvoje ėjo “Lietuvos aid” korespondentas V. Gustainis.

Lenkija atidžiai sekė Lietuvos vidaus gyvenimą ir per savo informatorius gaudavo tikslų žinių apie tai, kas vyko Lietuvoje. Tų informatorių — šnipų tinklo organizavimu rūpinosi T. Katelbachas. Lenkų naudai Lietuvoje, tarp kitų, dirbo N. Naftalis, R. Valsonokas ir L. Gira. 76-tame puslapyje T.K. rašo: “Turėjau taip pat kelis apmokamus informatorius, kurių tarpe atsirado netgi vienas labiausiai priešlenkiškos ir sovietinės organizacijos veikėjas — poetas L. Gira”. Žinant L. Giros išlaidumą ir amžiną pinigų neturėjimą, o taip pat jo lenkams palankius straipsnius, pasirašytus E. Radzikausko slapyvardžiu, galima T. Katelbachui tikėti.

Šiuo metu viena svarbiausių Vilniaus miesto gatvių, būtent Vilniaus gatvė, yra pavadinta L. Giros vardu. Priešais švietimo ministeriją jam yra pastatytas paminklas. Sovietams okupavus Lietuvą, jis rašė propagandinius eilėrašius, šlovinančius okupantus, buvo švietimo reikalų viceministeriu, vėliau — plačius antpečius nešiojantis “lietuviškos” divizijos Sov. Sąjungoje pulkininkas.

R. Žepkaitė, kuri naudojosi T.K. pateikta medžiaga, savo knygoje “Diplomatija imperializmo tarnyboje”, rašydama apie lenkų informatorius Lietuvoje, L. Giros nemini.

Aišku, sovietams nemalonu, kad toks nusipelnęs jų darbuotojas buvo “imperialistinės, buržuazinės bei poniškos” Lenkijos apmokamas “informatorius”.

Matulevičius, Ancevičius, Lukša

Paskutinėje 1983 m. (66) laidoje buvęs Vilniaus Stepono Batoro universiteto profesorius, rašydamas nekrologą apie kitą to paties un-to profesorių W. Sukiennicki, mini vysk. Matulevičių, dr. P. Ancevičių ir prof. K. Lukšą.

Apie vysk. Matulevičių jis rašo: “Vysk. Matulevičius, prijungus Vilnių prie Lenkijos, turėjo šį miestą palikti. Atrodo, kad tai buvo S. Grabskio (Lenkijos min. pirmininkas, J.B.) sąlyga konkordatui su Vatikanu pasirašyti”. (Kun. A. Meysztowicz savo atsiminimuose rašo, esą, kai lenkų dvasiškųjų delegatų kun. Puciata nuyko į Romą prašyti vysk. Matulevičiaus iškelimo iš Vilniaus, popiežius Pijus XI jam atsukęs nugarą).

P. Ancevičius ir K. Lukša buvo iš Lietuvos pasitraukę socialdemokratai. Abudu buvo Vilniaus instituto Rytų Europai tirti profesorių asistentai. Žiaurus, bet bukas lenkų saugumas itarė, kad žmonės, kurie tyrinėja Rytų Europą, turi būti komunistai. 1937 m., kai Lukša atsiskak bendradarbiauti su lenkų policija, pastaroji jį naktį pagrobė ir nuvežė prie demarkacijos linijos perduoti lietuvių policijai. Pasiėnyje Lukša persiplovė rankų gyklas, tačiau jos buvo apibandžuotos, ir jis skubiai perduotas Lietuvai. Lukša buvo Lietuvos kalėjime išgydytas ir paleistas. Lietu-

su spauda rašė, kad gyslų persiplovimas buvęs nereikalingas, nes Lietuva esanti gera motina ir savo sūnams palaidūnams kaltes atleidžianti. (1939 m. lietuviams įžygiavus i Vilnių, ne vienas iš Lietuvos pasitraukęs socialdemokratas, nei pats Tauragės pučo vadas Plečkaitis nebuvo lietuvių policijos paliesti. Plečkaitis buvo sovietų ištremtas i Sibirą. J.B.).

P. Ancevičius, po Žižmaro dvikoves, kurioje jis buvo Ž. sekundantu, buvo lenkų administracijos ištremtas iš Vilniaus. J.B.

Naujai įšventintas Romoje kunigas KAZIMIERAS KAKNEVIČIUS primicijų metu Lietuvos kankinių šventovėje Toronte-Mississaugoje. Šalia jo — teologijos studentas EDIS PUTRIMAS. Nuotr. O. Burzdžiaus

Prašome ir tikimės

Religinis pasaulio lietuvių katalikų kongresas šaukiamas Toronte 1984 m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis šv. Kazimiero 500 metų mirtį žyminti sukakties proga. Jo metu, rugsėjo pirmosios vakare ir antrosios popietę, įvyks naujos operos “Dux Magnus” spektakliai. Opera yra skirta šventajam pagerbti.

Lietuvių visuomenę prašome dalyvauti visose kongreso programose dalyse: rugsėjo 1, šeštadienį, kongreso atidarymą 10 v.r., paskaitose — 10.30 v.r. kun. prof. P. Rabikausko, SJ, (šv. Kazimiero šventumas ir lietuviškumas), dr. J. Girnias — 11.30 v.r. (Katalikybės ir ateizmo santykiai praityje ir dabar), jaunimo svarstybose, 2 v.p.p., vakaronėje 6 v.v., ir operoje “Dux Magnus” 8 v.v.;

rugsėjo 2, sekmadienį, iškilmingose pamaldose šv. Mykolo katedroje 1.15 v.p.p., operoje (antras spektaklis) 3 v.p.p., ir baigminėje dalyje — pokilyje (bankete).

Rugsėjo 1 d. programa bus “Royal York” viešbutyje (100 Front St. W.). Abu operos spektakliai bus Ryersono teatre (43 Gerrard St. E.). Baigminis pokylis (banketas) bus “Royal York” viešbutyje rugsėjo 2, sekmadienį, 7 v.v.

Šis mūsų kreipinys reiškia viltį, kad visuomenė Toronte atsilankys, kad šv. Kazimiero sukakties prisiminimas, gražiai Romoje prasidėjęs, gražiai baigsis Toronte.

Centrinis šv. Kazimiero sukakties komitetas

Rašo iš Lietuvos

MIELOJI,

Sveikiname Jus ir dėkojame už 3 laiškus, kurie ateina kartais su pavėlavimais. Rašote kaip keičiasi tradicijos bažnyčiose pas jus, bet taip atrodo ir mūsų senesniems lankytojams. Daug pasikeitimų įvyko ir dar laukiama, bet dabar visur reformos.

Šv. Kazimiero 500 metų jubiliejų pradėjo minėti Vilnius. Netilpo žmonės bažnyčioje šv. Petro ir Povilo, nei šventoriuje, nes maža vietos, o žmonių privažiuoja ir iš toliau. Dalyvavę vertina silpnoką pasiruošimą, nes dviem kalbom pasikartojančius kalbėtojai, choras gal nespėjo pasiruošti geriau. Sako Panevėžy katedroj tą pačią dieną vakare gražiau išpildė meno atžvilgiu. Kitur bus minėjimai atlaidų progomis akcentuojant Lietuvos Globės dorybes. Dalina šv. Kazimiero paveikslukus, gavom gražų medalį fotliare 7x8 cm. formato su gražiais įrašais. Jei galėčiau, nusisųčiau Jums ar įduočiau parvežti per ką nors. Katalikų kalendoriuje daugiau įdomių naujienų, bet biografijos neišleido. Maldaknygė irgi dar neišėjo. Tikime išėis šiais metais.

Vakar Kauno katedroje įšventino 13 naujų kunigų. Kaunas gavo tik vieną; žadą i kun. seminariją šiais metais priimti virš 20.

I Šančius paskyrė Kauno kanclerį A. Bitvinską ir kelis vikarus perkilnojo, mūsų sukeitė su Šiaulių šv. Petro vikaru, pernai įšventintu.

Mūsų vyskupas Liudas Povilonis VI.29 sulaukė auksinio kunigystės jubiliejaus ir XII mėn. — 15 metų kai konsekruotas vyskupu. Gal popiežius pa-

skirs padėjėją — nes valdo dvi vyskupijas. Išrinko kiekviena vyskupija 12 kunigų patarėjų ir 7 konsultorius kolegijon pagal naujausius Bažnyčios įstatymus. Rektorius Viktoras Butkus stiprėja po ligos sanatoriume, sako persirgo infarktu. Vysk. R. Krikščiūnas gyvena kaip ligonis Kaune.

Oras gegužės mėnesį buvo saulėtas. Viskas laiku pasėta, pasodinta. Gale mėnesio palių kai kur gausiai, galės gerai augti javai ir daržovės. Mūsų bulvės darže sudygo, pasirodė išdygę agurkai, morkos ir kt. Šiltamy žydi pomidorai. Agurkus savo valgom, taip pat salotas, ridikėlius, cibulius.

Šventorių iššienavau, pasodinai 10 tujų; paaugus bus fonas paminklui, nes seni klevalai, kaštanai, liepos pamažu džiūsta. Gieda špokai, išvedę vaikus. Turim 3 inkilėlius. Skraido daug čiurių, kregždžių mažiau — jos kaimuose, o mažų paukščių ir nepažįstu, tik kikilius, zylytes; dar negirdėjau gegutės.

Perskaičiau Her. Hesės “Stiklo karoliukų žaidimas”. Tai Nobelio premijos laureato knyga, nagrinėjanti dvasios ir prigimties dualizmą. Lietuvių folkloristika — tai tautosakos rinkimas ir aiškinimas mokyklų dėstytojams. Romanus ir gamtos (Žuvinto, Čepelių) draustinius tebeskaitau. Dailės istorija II t. Klaipėdos albus. Gaila, nieko negalėjau Jums nusiųsti. Mums būtų įdomu apie šv. Kazimierą naujai leidiniai.

Linkime gražios vasaros, laimingų kelionių, gražiausių įspūdžių ir, svarbiausia, geros sveikatos ateičiai.

Jūsų X.Y.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VASAROS SEZONAS

Naujas vasaros sezonas Palangoje pradėtas tris dienas trukusiais spalvingais dailės, muzikos ir sporto renginiais. Žurnalistas Arnoldas Čaikovskis birželio 13 d. „Tiesoje“ pasakoja: „Skambėjo pučiamųjų orkestrai, poilsiautojus sukvietė skulptūrų paroda, nauja gintaro darbų ekspozicija, meno saviveiklinių koncertai. Visi susidomėję stebėjo žirginio sporto varžybas, kuriose rungtyniau dėl „Gintarinės pasagos“ prizo. Vakarop „Trimitas“ pakvietė ant tilto į jūrą palydėti besileidžiančios saulės...“ Birželiui įpusėjant atvėso oras, poilsiautojus tada ėmė vilioti baseinas su pašildytu jūros vandeniu. Naujam sezonui sutvarkytos bei su tvirtintos audrų išdraskytos kopos, atnaujinti gėlynai. Dirbo visi palangiškiai, kiekvienas papokodamas ne mažiau kaip dešimt valandų. Botanikos parkas paskelbtas sveikatos parku, jame uždrausta rūkyti. Svečius perspėja specialūs ženklai. Palangos kelionių ir ekskursijų biuras paruošė išvykos maršrutą: Palanga — Plungė — Rietavas — Klaipėda. Pasak A. Čaikovskio, ekskursantams bei kitiems svečiams rambybės neduoda spekuliantai, įkyriai siūlantys nežinia iš kur gautus gintaro dirbinius, tekstilės gaminius, įvairius suvenyrus. Nelegali prekyba vyksta nuo turizmo bazės iki Plangos centro. Mat šiame ruože nėra jokio suvenyrų kiosko. Spekuliantai klientų laukia net ir pietų metu prie sanatorių valgyklų.

PASIKEITIMAI AKADEMIJOJE

Lietuvos mokslų akademijos visuotiniame susirinkime birželio 26 d. padarytas vadovybės pakeitimai. Iš prezidento pareigų pasitraukė jai nuo 1946 m. vadovavęs akademikas Juozas Matulis, gimęs 1899 m. kovo 19 d. Mokslinį darbą jis buvo pradėjęs 1936 m. docentu Kauno universitete, fiz. chemijos ir elektrochemijos katedros vedėju. Jis yra kompartijos narys, vadinas „socialistinio darbo didvyriu“. Susirinkimo dalyviai patvirtino jo prašymą ir jį atleido iš pareigų, bet paliko Lietuvos mokslų akademijos prezidento pareigoms. Jis yra fizikas, Lietuvos mokslų akademijos poslaidininkų fizikos instituto direktorius, pasižymėjęs moksliniais darbais šioje srityje. Kompartijai priklauso nuo 1953 m., išrinktas į vilniškės kompartijos centrinio komiteto narius 1976 m. Yra apdovanotas sovietiniais „Spalio revoliucijos“ ir „Darbo raudonosios vėliavos“ ordinais. Patvirtinti ir du skyrių sekretoriais išrinkti akademikai: chemijos ir biologijos mokslų — V. Kontrimavičius, visuomenės mokslų — J. Macevičius.

MUZIEJUS MOKYKLOJE

Komunistinėje spaudoje dabar plačiai garsinamas artėjantis sovietinio Lietuvos „išlaisvinimo“ keturiasdešimtmetis. Rengiami rajoniniai komjaunimo saskrydžiai, atidaromi Maskvą garbinantys muziejai ir netgi „kovų šlovės kambariai“. Visus pralenkė 42-ji vidurinė mokykla Vilniuje, įrengusi specialų muziejų lietuviškąja vadinamai XVI sovietinei divizijai. Mokyklos direktorius Bratčikovas, atidarydamas muziejų, pabrėžė, kad jis padės nušviesti tos divizijos kovų kelią. Valentina Ivanova, vadovavusi steigėjų grupei, pasakojo, kad muziejus steigėjai dirbo ilgas valandas iki tamsos, paaukodami net dalį savo atostogų. Nuotraukomis bei užrašais atskleidžiamas visas tos sovietinės divizijos nuėitas 386 km kelias, išstatyti sovietinių „herojų“ portretai, ju ginklai, asmeniniai daiktai, kuriuos parūpino divizijos vėterai.

ŽURNALISTŲ VIEŠNAGĖ

„Gimtojo krašto“ pranešimu birželio 28 d. laidoje, okupuotą Lietuvon birželio 17-20 d.d. buvo įsileista didelė grupė užsienio žurnalistų iš Maskvos. Rašoma, kad jie yra nuolatiniai žinių agentūrų, spaudos, radijo ir televizijos atstovai iš V. Vokietijos, Italijos, Ispanijos, Britanijos, Bulgarijos, Japonijos ir Š. Korėjos. Pagrindinis svečių dėmesys ši kartą buvo nukreiptas į žemės ūkyje pasiektus laimėjimus. Vilniuje jie lankėsi valstybinio plano komitete, Lietuvos žemės ūkio ekonomikos tyrimo institute. Po to buvo nuvežti į Žemdirbystės instituto skyrių Vokėje ir į „Rytų aušros“ kolchozą Kėdainių rajone. Ten jiems buvo leista ne tik susipažinti su pačiu kolchozu, bet ir paviešėti kolchozininkų šeimos, pasikabintieji visais jiems rūpimais klausimais. Į kelionės maršrutą buvo įtrauktas ir Lietuvos liaudies buities muziejus Rumšiškėse su senaisiais Lietuvos kaimo pastatais, prie muziejaus esanti naujoji Rumšiškių gyvenvietė, spalvingi jos nameliai, išsidriekę palei Kauno marių krantą. Italikai ir prancūzikai kalbančius žurnalistus nustebino Rumšiškių šventovės klebonas kun. J. Žemaitis, gerai mokantis šias kalbas. Jis parodė architektūrinių paminklų paskelbtą šventovę, kuri valdžios lėšomis iš ankstesnės vietos buvo perkelta į dabartinę, nes ten ją būtų užliejusios Kauno marios. Viešnagės aprašyme cituojami šešių žurnalistų įspūdžiai — dviejų vokiečių, brito, italo, ispano ir japono. Italas F. Kanilo ypač džiaugiasi susitikimu su kun. J. Žemaitiu, su kurio galėjo pasikalbėti gimtąja savo kalba. V. Vokietijos radijo atstovas J. Grotckis apgailestavo, kad jam neteko aplankyti M. K. Čiurlonio muziejaus, Kauno paveikslų galerijos. Esą norėtųsi pabuvoti Vilniaus operos ir baletų teatre, vargonų muzikos koncerte. Japonui J. Fudžitai didžiausią įspūdį padarė pirmas apsilankymas kolchozininkų šeimoje, ten patirtas didelis sveikumas. V. Kst.

Kardinalas J. KROL tarp lietuvių Filadelfijoje po šv. Kazimiero sukakties pamaldų katedroje. Iš kairės: A. Maciūnienė, kun. K. Stuart, L. Bagdanavičienė, V. Volertas, Br. Volertienė, D. Krivickaitė, p-lė Baraitė, Susitikime su kardinolu dalyvavo ir daugiau lietuvių

Sudbury, Ontario

SIBIRINIŲ TREIMŲ 43-čios metinės paminėtos ekumeninės pamaldomis St. Andrew's Place ir eisena su vėliavomis prie žuvusiųs Kanados kariams už laisvę paminklo.

Minėjimą rengė baltiečiai, dalyvavo ukrainiečių ir vengrų organizacijos. Organizacinei tvarkai ir paradiui vadovavo Juozas Bataitis.

1984.VI.17. 7 v.v., St. Andrew's Place pamaldų salėn įneštos Estijos, Latvijos ir Lietuvos vėliavos, dalyviams giedant Kanados himną. Atitinkamus žodžius tarė kun. A. Celmis ir A. Roost iš Toronto. Sekė religinės giesmės lietuviškai, latviškai ir estiskai, uždegamos trys žvakės ir skaitomos maldos. Lietuvių žvakę uždegė ir maldą skaitė — Joana Stankutė. Vargonavo Danguolė Rotkienė. Pabaigai — Lietuvos, Latvijos, Estijos tautiniai himnai.

Dalyviai ir procesija iš St. Andrew's Place nužygiavo į aikštę prie už laisvę žuvusių Kanados karių paminklo. Kanados vėliavą, nešę kadetas Viktoras Daveikis (sūnus), o Lietuvos vėliavą — Viktoras Daveikis (tėvas). Lietuvių, pasipuošusių tautiniais drabužiais — Joana, Diana, Vida Stankutės dalyvavo ekumeninėse pamaldose. Joana uždegė žvakę ir lietuviškai skaitė maldas, Diana ir Vida nešė ir padėjo lietuvių vainiką prie žuvusiųs kariams už laisvę paminklo. Padėjus vainikus dar vyko maldos, kalbos, padėkos. Visi sujudinti skirstėsi į namus.

Taip prisiminėme, kad 1941 m. birželio 14-15 d.d. Lietuvoje buvo rusų NKVD ištrėmti mirčiai

40.000 lietuvių.

JURATĖ TOLVAISAITĖ labai gerai pažymiais baigė gimnaziją ir gavo Ontario mokyklų premiją. Tolimesnes studijas tęs Toronto universitete. J. Kr.

Rodney, Ontario

APYLINKĖS VALDYBA, visada aktyvi, ir šiais metais birželio 24 d. paminėjo sibirinius treimius. Po pamaldų už Lietuvos kančinius visi suvažiavo į lietuvių klubą. Pirm. Jonas Statkevičius, taręs atidarymo žodį, pakvietė kun. Igną Mikalauską paskaitai. L. Mockienė paskaitė gaudų išvežamųjų Sibirian aprašymą. Buvo sugiedotas Tautos himnas. Po minėjimo sekė vaišės visiems dalyviams. Koresp.

Hamilton, Ontario

MARIJA PUSDEŠRIENĖ, Multicultural Arts Council pakviesta, surengė vieno mėnesio (liepos 1 — rugpjūčio 1) savo liet. tautinių dirbinių parodėlę Ancastery, Municipal Bldg., 300 Wilson St. E. M. Pusdešrienė yra pasižymėjusi su savo tautinių raštų margučiais ir šiaudinukais.

SOL. VIOLETA RAKAUSKAITĖ, neseniai išvykusi iš Lietuvos, liepos 8 d. hamiltoniečiams davė įdomų koncertą. Nors ir nebuvo laiko koncerto išreklamuoti, bet žmonės susižinojo, ir Jaunimo c. salė buvo pilnutėlė tautiečių, atėjusių pasiklausyti estradinio dainavimo solistės, kuri yra išleidusi jau ketelą plokštelių.

B. PAKALNIŠKIS liet. pensininkas buvo nuvežęs prie St. Catharines laivų pakėlimo bei nuleidimo stebėjimo punkto ir į miniatū-

Hamiltono lietuvių pensininkų pastatė „Rambynas“

dar yra laisvų vieno miegamojo butų po \$340-350, įskaitant šildymą ir elektrą.

Adresas: 1880 Main St. West. Telefonas
Hamilton, Ont. L8S 4P8 1-416-526-8281

Hamiltono lietuvių žuklautojų ir medžiotojų klubo Giedraitis naujo pastato vajas

(tęsinys nr. 12)

\$500.00 Petras ir Danutė Babinai (papildas iki \$1000.00)
\$125.00: Paulius Bosas (papildas iki \$700.00)
\$100.00: Vincas ir Kazė Gelžiniai (papildas iki \$300.00)
\$ 20.00: Albinas ir Aldona Grubiai

Iš viso iki 1984 m. birželio 20 d. gauta \$23,181.45.

Dėkojame šioms aukotojoms už dosnias aukas.

Valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ „TALKA“ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
Indėlius (P.C.A.) 6%
santaukas 9%
kasdienes palūkanas už santaukas 8 1/2%
term. indėlius 1 m. 12 1/4%
term. indėlius 3 m. 12 1/2%
reg. pensijų fondo 9 1/4%
90 dienų indėlius 11%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 13 1/2%
asmenines paskolas 14%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$4.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Kun. Antano Račkausko, Apreiškimo parapijos Bruklino, N. Y., vikaro, auksinė kunigystės sukaktis atšvęsta gegužės 27 d. Padėkos Mišias koncelebravo trys sukaktuvininkai — kun. A. Račkauskas, jo kurso bičiulis kun. Petras Patlaba ir rudenį 50 metų kunigystės sukaktį švėsiantis prel. Ladas Tulaba, specialiai atvykęs iš Romos. Koncelebracinių Mišių aukoje dalyvavo ir grupė kitų kunigų. Pamokslą apie kun. A. Račkausko nueitą kelią sakė kun. L. Andriekus, OFM, ryškindamas kunigystės prasmę. Giejo Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio. Sukakčiai skirtos vaišės įvyko Vudhevene, „Cordon Blue“ salėje, kur susirinko apie 350 dalyvių. Apie kunigų seminariją Telšiuose kalbėjo P. Jurkus. Ją kun. A. Račkauskas baigė 1934 m. ir kunigu buvo įšventintas gegužės 26 d. Sukaktuvininką sveikino: generolinis Lietuvos konsulas A. Simutis, taip pat mokėsis Telšiuose ir su kun. A. Račkausku buvęs vienoje klaseje, LB Nijorco apygardos valdybos pirm. A. Vakselis, kun. P. Patlaba, kun. J. Pakalniškis, kun. S. Raila — Lietuvių kunigų vienybės vardu, dr. E. Noakas — ramovėnų, A. Masonis — Katalikų federacijos, Br. Sutkus — rengėjų. Meninę programą atliko aktorius V. Žukauskas, „Harmonija“ ir Apreiškimo parapijos choras.

Aktorius Juozas Valentinas, miręs prieš dvejus metus Čikagoje, susilaukė gražaus paminklo, kurio pastatymu pasirūpino velionies našlė Olga, sūnus Romualdas, dukros Danguolė ir Žvaigždė. Skulptoriaus Ramojaus Mozoliausko sukurtą Rūpintojėlio antkapį Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse gegužės 26 d. pašventino kun. J. Vaišnys, SJ. Jis taipgi laikė Mišias jėzuitų koplyčioje, pasakė šiai progai skirtą pamokslą.

Čikagietis Snieguelo Zalatorius, jaunosios kartos veikėja, išvyko į lietuvių kolonijas P. Amerikoje. Brazilijoje ji padės redaguoti savaitraštį „Mūsų Lietuva“, talkins jaunimui organizaciniam darbe, kad jaunuoliai daugiau galėtų pramokti lietuvių kalbos. Ji taipgi dalyvaus ir P. Amerikos lietuvių kongrese Venezuoloje, kur jaunimas turės savo stovyklą.

Zigmui Raulinaičiui, „Kario“ žurnalo redaktoriui, gegužės 14 d. padaryta sunki širdies operacija. Gegužės 24 d. jis grįžo namo ir sveiksta gydytojų priežiūroje, pradėdamas rūpintis redakciniais „Kario“ reikalais.

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos seime Klivlande gegužės 27 d. prisimintas prieš 40 metų trigrašką žuvęs prez. Antanas Smetona vainiko padėjimu mauzoliejų prie jo kriptos ir pamaldomis Dievo Motinos šventovėje. Sąjungos pirmininku išrinktas čikagietis dr. L. Kriaučiūnas pakeisti buvusiam pirm. Vaeclaviu Mažeikai. Valdybon perrinkti buvusieji jos nariai — Viktoras Mastis, Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė, Vilija Kerelytė ir Petras Bučas.

Australija

Australijos baltiečių tarybos delegacija gegužės 30 d. Kanbergoje priėmė Australijos darbiečių partijos premjerą Bob Hawke. Delegacijai vadovavo pirm. latvis Janis Ritenis, lietuviams joje atstovavo dr. B. Vingilis. Baltiečių taryba nori, kad Australijos parlamentas — atstovų rūmai ir senatas priimtų rezoliuciją, pasisakančią už laisvą politinį apsisprendimą nepriklausomybės klausimu Baltijos šalyse ir pilną žmogaus teisių įgyvendinimą. Pusę valandos trukusiam pokalbių su premjeru B. Hawku pagrindinis dėmesys teko žmogaus teisėms. Jis pabrėžė, kad tas klausimas jam rūpi. Esą jam teko būti Maskvoje ir įsitikinti, kad žmogaus teisės Sovietų Sąjungoje neegzistuoja. Jam taipgi yra žinoma baltiečių byla bei jų šalis ištikusi tragedija. Premjeras B. Hawke pažadėjo, kad jo vyriausybė visada visuose kraštuose remis žmogaus teisių įgyvendimo principus. Baltiečių delegacija taipgi aploankė opozicijos vadą A. Peacocką ir demokratų partijos vadą senatorių D. Chippą. Vakare Kanberos lietuvių klube buvo surengti pietūs, kuriuose dalyvavo 25 baltiečiai ir apie 20 Australijos parlamentarų, kurių maždaug pusę sudarė kraštą valdančių darbiečių atstovai, kitą pusę — opozicinės liberalų partijos. Kalbėjo Australijos aviacijos min. K. Beazley, Australijos baltiečių tarybos pirm. J.

Ritenis, senatorius P. Baumas, liberalų vadas A. Peacockas, darbiečių senatorius G. Richardsonas. Abiejų partijų atstovai žadėjo paremti baltiečių žmogaus teisių klausimą Australijos parlamente. Rezoliucijos reikalu abi partijos veiks vieningai, atsisakydamos tas partijas skiriančios politikos. Kitaip buvo sutiktas laisvo Baltijos tautų apsisprendimo klausimas. Australijos parlamentarams atrodo, kad šiuo metu jo neapsimoka kelti Jungtinių Tautų visumos posėdyje, kol tokios rezoliucijos neįmanoma praveisti, nes jos nerems Trečiojo pasaulio šalių atstovai. Esą pirmą reikia juos su pažindinti su Baltijos kraštus ištikusia tragedija, kurią atnešė sovietinė okupacija.

Britanija

Sibirinių tremimų minėjimas Londone rengia Baltiečių taryba. Jiems yra pasirinkta Trafalgaro aikštė, Londono centre, esanti St. Martins-in-the-Fields šventovė. „Europos lietuvių“ rašoma, kad dalyvių skaičius pastebimai retėja, nes didžiąją jų dalį sudaro pensininkai. Seniau susirinkdavo keli šimtai baltiečių, o šiemet susirinko tik apie porą šimtų. Minėjime dalyvavo Lietuvos atstovas V. Balickas, kelios dešimtys lietuvių iš Londono, Nottinghamo ir Skotijos. Baltiečių vėliavas šventovėn įnešė tautiniai drabužiais pasipuošę jaunuoliai. Giedoją mišrus latvių choras. Maldas bei Šv. Rašto ištraukas savo ir anglų kalbomis skaitė visų trijų tautybių kunigai. Lietuviškąją dalį atliko Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. dr. J. Sakevičius ir M. Bajorinas. Pagrindinį žodį išsakytos tarė čekoslovakų kun. J. Langas.

Šveicarija

Papiežius Jono-Pauliaus II viešnagės metu nebuvo užmiršti ir svetimšaliai, kurių Šveicarijoje yra 900.000. Jų susitikimu su Jonu-Paulium pasirūpino specialus Šveicarijos vyskypų konferencijos skyrius. Tam susitikimui buvo pasirinkta birželio 16 d. Lucernoje, turėjusi viso pusdienio programą. Jon buvo įjungti ir lietuviai, kurių Šveicarijoje nėra net pilno šimto. Kartu su kitų tautybių vyskupais dalyvavo ir vysk. A. Deksnys. Vietinių lietuvių eiles papildė svečiai iš Romos ir net iš JAV. J. Stasiulienės iš Šveicarijos sudaryta ir vadovaujama šokėjų grupė pašoko penkis tautinius lietuvių šokius. Dvi tautiniai drabužiais pasipuošusios lietuvaitės papiežiui Jonui-Pauliui II įteikė simbolines lietuvių dovanas — Rūpintojėlį ir po grindžio spaudos leidinių vokiečių kalba, atspausdintų Šveicarijoje. Jonas-Paulius II susitikime dalyvaujantys tautybės pasveikino 26 kalbomis, neužmiršdamas ir lietuviams skirtą žodį.

Vokietija

Didelis gaisras ankstyvą birželio 6 d. rytą nusiaubė Romovos pilį, kurioje buvo įsikūrus Vasario 16 gimnazijos berniukų bendrabutis. Gaisras prisdėjo barono Rotsildo 1835 m. pastatytos pilies bokšte. Niekas nenukentėjo — berniukai ir pilyje gyvenusios šeimos laiku pasitraukė, bandė gelbėti knygas. Apdegė, bet nesugriuvo 35 m aukščio pilies bokštas, sudėgė du trečdaliai stogo ir palepių, vietomis įkrito lubos. Nepaliestas liko tik vakarinis sparnas, kur yra Lietuvių kultūros instituto, VLB krašto valdybos rasti-nės ir knygų kioskas. Gimnazijos bibliotekos knygos daugiau nukentėjo nuo vandens negu nuo ugnies. Jas mokiniai bandė išnešti. Sudėgė visi muzikos instrumentai orkestrėliui. Spėjama, kad gaisro padaryti nuostoliai siekia apie 3 milijonus markių. Pilis buvo apdrausta, tad ji vėl bus atstatyta. Kuratorijos ir VLB krašto valdybos sudarė specialią komisiją paruošti atstatymo planams. Jos ryšininku su vokiečių įstaigomis išrinktas gimnazijos direktorius A. Šmitas. Kiti komisijos nariai — VLB krašto valdybos pirm. inž. J. Sabas, kuratorijos inž. inž. J. K. Valiūnas ir Lietuvių kultūros instituto vedėjas V. Bartusevičius. Berniukus iš jų bendrabučio pilyje teko perkelti į gimnazijos patalpas, kur taip pat yra prausyklos su dušais, pakanka vietoms pamokoms. Bene labiausiai nukentėjo berniukų bendrabučio vedėjas pavaduotojo Villaus ir dail. Jūratis Lemkių šeima, auginanti tris mažus vaikus. Jai tūkstantį markių atsuntė Jono Glemžos vadovaujama „Labdara“.

AUDRA Travel

kviečia keliauti kartu

10 DIENŲ LIETUVOJE

Liepos 24 Rugsėjo 4
Rugpjūčio 9 Spalio 2
Grudžio 19

VIENOS SAVAITĖS Rugsėjo 10
VILNIUJE Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus išskviatimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių tauraitės nauju adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos X sk. mokiniai, baigę mokyklą 1984 m. pavasarį. Iš kairės: Aldona Skverecikaitė, Gvina Jasevičiūtė, Ona Stanevičiūtė, Ričardas Beresnevičius, Audra Verbickaitė ir Vida Beresnevičiūtė

Kiek yra lietuvių Amerikoje?

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Lentelėje pateikti skaičiai vaizdžiai parodo kokių smarkių greičiu išeivija artėja prie nutautėjimo ir lietuvių kalbos vartojimo nustojimo slenksčio. Šioje vietoje pravartu pabrėžti, jog pastarųjų 30 metų laikotarpyje nebuvo praktiškai jokios lietuvių imigracijos į JAV. Tuo tarpu 30-ties metų (1924-1954) laikotarpyje imigravo apie 45.000 lietuvių, o 1894-1924 (30 metų) laikotarpyje — per ketvirtį milijono. Šiuo metu vargu ar berasfme lietuvių, gimusių Lietuvoje iš prieš I D. karą imigravusių. Jei dar gyvų būtų, jie būtų jau 90-100 metų amžiaus grupėje. Vidutinis imigravusių lietuvių amžius buvo maždaug: 1924 m. — 44 m.; 1954 m. — 55 m., o dabar — 65 m.

Palyginimai

Apie 10.000 prancūzų, imigravusių į Kvebeko provinciją, Kanadoje, 400 metų laikotarpyje išaugo į šešis milijonus prancūzų kanadiečių. Trečdalis milijono izraelitų Kristaus metu, paplitę šiandieną po visą pasaulį sudaro 14,5 milijono.

Pažvelkime trumpai į pateiktą lentelę JAV liutuanistinių mokyklų požiūriu. JAV LB švietimo tarybos duomenimis, kaip paskelbta "Švietimo gairėse" 1983 m. gegužės mėn., liutuanistinės mokyklos JAV-ėse lankė 1432 mokiniai. Tas skaičius atrodo mažas, žvelgiant į JAV-se gimusio lietuvių jaunimo skaičių. 1982-83 m. liutuanistinių mokyklų biudžetas buvo \$151.782. Aukų surinkta tik \$4936, neskaitant \$20.000 finansinės paramos iš Lietuvių Fondo Čikagoje. Skirtumą turėjo apmokėti mokinių tėvai. Tie \$4936 aukų yra tik šimtoji, o gal net tikėtai tūkstantoji dalis to, kas tais metais tikriausiai buvo išleista mūsų mirusių tautiečių antkapiams. Kokia nenuosekli lietuvių bendruomenės laikysena!

Nesileisui į tolimesnę analizę lentelėje pateiktų duomenų. Palieku pačiam skaitytojui įsigilinti į tuos skaičius ir rimtai pagalvoti ką jie byloja.

Seniai pribrendęs reikalas turėti tikslesnius statistinius duomenis, kad ir nemalonius. Tai deramai iškelti ir įgalintų vertinti mūsų įvairių pastangų sėkmingumą lėtinutautėjimo ar net išnykimo procesą bei paanalizuoti lietuvių logiką.

Welland, Ontario

LIETUVIŲ MEDŽIOTOJŲ-MEŠKERIOTOJŲ KLUBO "LITUANIKA" nariai liepos 1 d. senajame Wellando kanale surengė varžybinių meškeriojimą. Dvi premijas — už pirmą pagautą žuvį 5 dol. ir daugiausia sugautų žuvų — 10 dol. laimėjo Bronius Simonaitis; už didžiausią žuvį — 10 dol. laimėjo Petras Šidlauskas. Meškeriojimui vadovavo Br. Luomanas. Po meškeriojimo, miško pavėsyje, dalyvaujant ir meškeriojotojų šeimoms, visi šnekučiavo ir užkandžiavo.

Klubo valdyba metinį visuotinį narių susirinkimą šaukia rugpjūčio 12 d., 2 v.p.p., P. V. Šidlauskų namuose. Bus valdybos pranešimas ir apsvartomi klubo reikalai. Klubas remia ir prisideda pinigine parama prie KLB Wellando apylinkės visuomeninės veiklos. Tautinių šokių šokėjų išvykai į Klivlandą paaukojo 20 dol.

MIRUSIEJI. Kovo 1 d. širdies priepuolio ištiktas mirė a. a. Mykolas Kuzavas, 76 metų amžiaus. Palaidotas Wellando Šv. Kryžiaus kapinėse. Kilęs iš Plungės. Į Ka-

nada atvyko po II D. karo. Buvo aktyvus bendruomenės ir medžiotojų-meškeriojotojų klubo narys. Esant reikalui, patarnaudavo šventovėje pamaldų metu.

Šio pusemčio laikotarpyje yra mirę dar trys tautiečiai — a. a. Kazimieras Pulsonas, Viktoras Pivorūnas ir Jonas Mašauskas. Mūsų kolonija retėja. Tai jau jaučiamas ir šventovėje, ir pobūviuose.

KLB WELLANDO APYLINKĖS VALDYBA tradicinę Onių gegužinę rengia liepos 29 d., 2 v.p.p., gražioje valdybos pirmininko Petro Šidlausko sodyboje (43264 Pettit Rd., R.R.1, Wainfleet, Ontario). Sodyba yra pamiškėje apie 1 km į pietus nuo Winger, kuri yra prie 3-čio kelio tarp Dunnvilles ir Chambers Cors. Valdyba kviečia tautiečius dalyvauti ir iš tolimesnių vietovių bei paremti jos visokeriopą tautinę veiklą. Gegužinėje dalyvaujančios Onutės bus pagerbtos ir apdovanotos.

J. Pauzuolis

• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gnyčiai

Tikiuosi, kad šis straipsnis paskatins ką nors iš jaunesniųjų tuo klausimu susidomėjusių arba Lituanistikos institutą kruopščiau įsigilinti ir į patobulinti šį bandymą bei smulkiau supažindinti su visais JAV gyventojų surašinėju duomenimis visos lietuvių išeivijos konstruktyvesniam veiklos labui.

Abejonės

Pabaigai norisi pabrėžti, kad ne JAV-ėse gyvenančiam ir surašymo ankety neturinčiam sunku tiksliai interpretuoti kai kuriuos paskelbtus duomenis. Ypač kyla klausimas, kaip buvo suredaguoti surašymo anketose klausimai tautybei nustatyti, kokiais anglų kalbos terminais apibrežiama tautinės kilmės sąvoka. Anglų kalboje yra nemažai terminų, kurie įvairiai aptariamai bei taikomi. Pvz. origin, descent, ethnicity, nativity, stock, nationality. Įdomu, kaip buvo tautybė aptariama 1980 m. surašyme? Ar buvo ji lengvai suprantama atsakančiam? Kaip buvo grupuojami kartų laipsniai? Kas pildė surašymo anketas? Pats atsakytas ar surašymo vykdytojas?

Noriu atkreipti dėmesį, kad išsireiškimas "Lithuanian born", jei jis, kur nors vartojamas, mūsų per dažnai vėčiamas į "lietuvių kilmės". Tai klaidinga. Pagal Vakarų pasaulio sampratą, tai reiškia — Lietuvoje gimęs, kuris tuo būdu turi teisę būti laikomas tos valstybės piliečiu. Tas išsireiškimas nenusako asmens kilmės tautine prasme. Taip "American born" yra asmuo, gimęs JAV-ėse ir turintis teisę būti JAV piliečiu.

Galop, ar turėjo asmenys, įrašyti į "lietuvių ir kitos kilmės" grupę apsispręsti į kurį tautinės kilmės bendrąjį sąrašą juos įrašyti? Ar gal tai buvo palikta surašymo įstaiagai nuspręsti. Pvz., jei tėvai buvo lietuviai ir lenkai arba lietuvi ir lenkas, ji įrašė tokį asmenį ir į lietuvių, ir į lenkų "mišrių šeimų" bendrąjį sąrašą. Tokia operacija galbūt paaiškintų, kodėl lenkų kilmės asmenų skaičius 1980 m. surašyme taip smarkiai pašoko, palyginus su 1972 m. kovo mėn. surašymu.

Pas lenkus ta "mišriųjų šeimų" grupė galėjo būti ypatingai didelė, nes Lenkijoje gyveno labai didelis nuosimtis mažumų — ukrainiečių, vokiečių, čekų, lietuvių, gudų, su kuriais lenkai kūrė mišrias šeimas. Be to, galimas daly-

kas, kad statistika suplaša su lenkais ukrainiečius ir gudus, kurie tarp pasaulinių karų neturėjo savo valstybių.

Galėjo būti ir tokių atvejų, kur anketos atsakytai pareiškė, kad tėvai esą Lithuanian and American. "American" pusė, nebūdama suinteresuota savo specifine tautine kilme, tapatino gimimo vietą (kraštą) su tautine kilme.

Visų šitų galimų aplinkybių akivaizdoje vargu ar pateisinama visą kurios nors tautybės "mišriųjų kilmės" grupę įskaityti kurios nors tautybės naudai. Įskaityti tik apie pusę (50%) tokių mišriųjų, į kurios nors tautybės bendrą skaičių būtų labiau pateisinama. Tokiu atveju lietuvių kilmės amerikiečių reikėtų skaičiuoti ne 742.000, pagal 1980 m. surašymo duomenis, pateiktus J. Kavaliūno straipsnyje, bet tik apie pusę milijono. Bet ir tai galbūt būtų optimistiška, nes "mišriųjų" grupės įvedimas įtaigauja, kad anketos atsakytas neturėjo apsispręsti kurios tautinės kilmės jis yra ar save laiko, o tik privalėjo konstatuoti savo tėvų specifinės tautinės kilmės faktą.

Mūsų vienkiemiškumo ir tam tikro egocentriškumo sąvųjų atžvilgiu dėka prieš akis JAV-ėse yra išsidriekę platus lietuvių dirvonai, bet kitų akėjami ir kitiems derlių nešantys.

Mokytojų ir jaunimo savaitė

J. KAVALIŪNAS

Šią vasarą nuo liepos 29 ligi rugpjūčio 5 vyks Dainavoje jau 18-toji Mokytojų ir jaunimo studijų savaitė. Rengia JAV LB švietimo taryba. Mecenatas — Lietuvių fondas. Paskaitininkai — iš vyresniosios, vidurinės ir jaunosios kartos.

Studijų savaitė pradedama A. Rugytės paskaita apie šv. Kazimierą, Lietuvos globėją, minint šiemet jo mirties 500 metų sukaktį.

Daug dėmesio bus skiriama klausimams, kaip geriau perteikti liutuanistines žinias bei ugdyti tautinius nusiteikimus, kai sąlygos keičiasi ir gyvenamasis metas kelia vis naujus reikalavimus. E. Ruzgienė, I sk. vadovėlio autorė, kalbės apie I sk. mokymą. S. Jonynienė, parašiusi vadovėlius IV, V ir VII skyriui, kalbės apie lietuvių k. dėstymą VII ir VIII sk. St. Stasienė, "Švietimo gairių" redaktorė, — apie skaitymo metodus, Los Angeles lit. mokyklos mokytojas J. Kojelis — kaip dėstyti visuomenės mokslą, Klivlando lit. mokyklos mokytoja A. Balašaitienė — apie lietuvių literatūros dėstymą ir Čikagos aukštesniosios lit. mokyklos mokytojas D. Šaulys — apie Lietuvos istorijos dėstymą.

Lietuvių kalbos žinioms pagilinti bus kasdien dvi paskaitos: kun. J. Vaišnys dėstys rašybą. J. Masilionis — skrybą.

Literatūrai skiriamos keturios paskaitos: dr. R. Šilbajorio "Šio meto lietuvių literatūra okupu. Lietuvoje", dr. J. Kavaliūnaitės "Milašiaus poezijos pasaulio bruožai", A. Bagdono "S. Daukantas po 120 metų" ir V. Kavaliūno "Žmogus literatūrinės srovės".

Temą "Lietuva pogrindžio spaudos perspektyvoje" nagrinės M. Pleškys, o su P. Amerikos lietuviams, jų veikla ir rūpesčiais supažindins A. Žygas. Apie šių metų olimpinis žaidimus ir apie lietuvių vaidmenį juose kalbės Br. Keturakis ir apie mūsų liaudies šokius — J. Matulaitienė.

Naujas galimybes tiek lietuviškojo darbo organizavime, tiek ypač mokyme nagrinės dr. Jonas Meškauskas ir kalbės

apie kompiuterių naudojimą lietuviškame darbe ir moky-me.

Lietuviškojo ugdymo pagrindas yra šeima. Jai talkina lit. mokykla. Bet kūrybinė tėvų iniciatyva gali ir mokyklai talkon ateiti tiek pačioje mokykloje, tiek ypač už jos sienų, organizuojant savo apylinkėse vasaros stovyklėles ir mažųjų vaikų darželius, kas šeštadienį rengiamas vis kituose tėvų namuose. Apie tėvų talką lit. mokyklai kalbės dr. A. Vygantienė, turinti šioje srityje gražaus patyrimo.

Mūsų dainos ir tautiniai šokiai — didelis turtas. Tautinių šokių mokys kasdien J. Matulaitienė, dainų — St. Slizys. Kiekvienos dienos darbas pradedamas šv. Mišiomis. Jas laikys stovyklos kapelionas prel. P. Celičius. Rytinei mankštai vadovaus Br. Keturakis. Vakaraais įdomios programos, vadovaujamos akt. V. Nasvytytės.

Programa įvairi ir įdomi, bet neperkrauta. Bus pakankamai laiko pasimaudyti, pailsėti ir pabendrauti. Kviečiamas jaunimas, mokytojai ir jų šeimos. Veiks vaikų darželis, vadovaujamas Rūtos Jonynaitės-Juškenės. Ūkiniais reikalais rūpinsis Br. Krokys, sveikata — gail. sesuo L. Vaičeliūnienė, o O. Norvilienė visus puikiai maitins. Mokestis toks pat, kaip pernai: suaugę ir šeimos galvos moka savaitę po 80 dol., antroji pusė ir jaunimas — 50 dol., vaikai ligi 12 m. — 25 dol. Registruotis pas J. Masilionį, 4632 So. Keating Ave., Chicago, IL 60632, USA. Tel. (312) 585-2629.

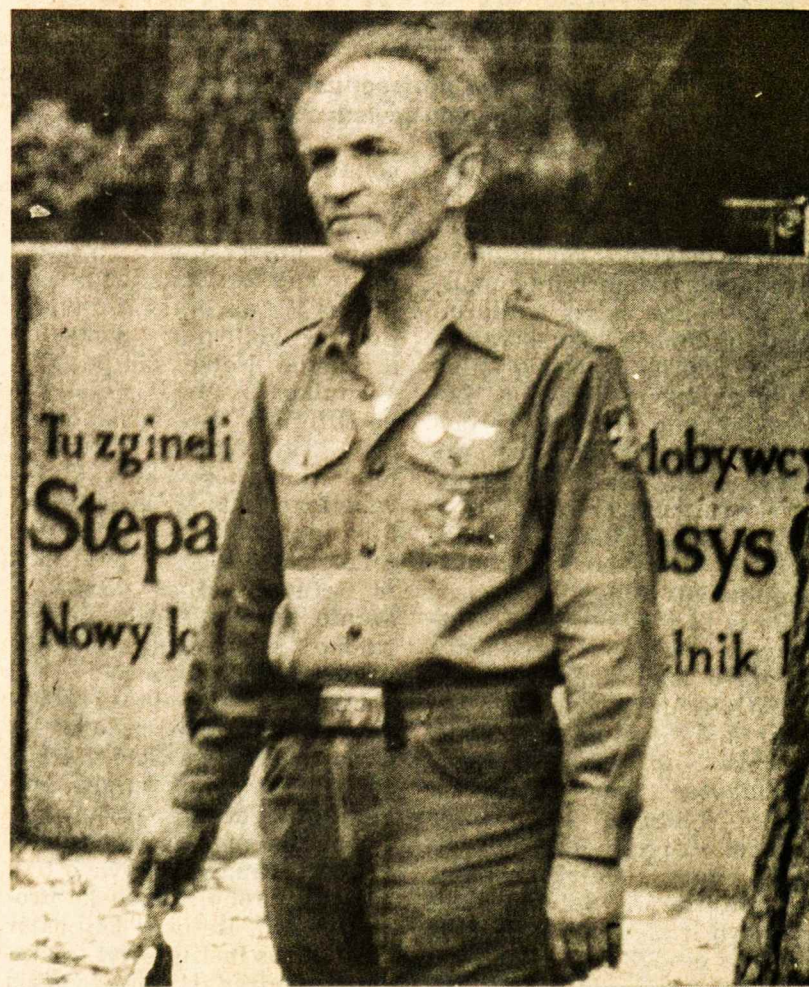
Nuo 1970 m. ši savaitė vadinama JAV ir Kanados lietuvių mokytojų ir jaunimo studijų savaitė. Pastaraisiais metais kanadiškių dalyvavimas sumažėjo. Praėjusią vasarą kanadiškiams atstovavo vienas L. Eimantas, Londono lit. mokyklos vedėjas. Šią vasarą tikimės vėl sulaukti iš Kanados daug jaunimo ir mokytojų.

Piano technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 762-6128 Toronto.

JULIUS SANVAITIS, kuris rūpinasi Dariaus ir Gireno paminklo bei jo aplinkos priežiūra Pšcelnike, Lenkijoje. Apsirengęs skautiška uniforma

Baltiečių jaunimo kongresas Kanadoje

DR. JONAS V. DUNČIA

Baltiečių jaunimo kongreso (BJK) vadovybė, paskaitinta 1983 m. vasaros kongreso pasisėkimu, su entuziazmu ruošia ateinantį suvažiavimą-kongresą. Šią vasarą BJK įvyks latvių stovyklavietėje "Saulainėje", Barrie, Ontario, rugpjūčio 16-19 d.d. Pirmą kartą kongresas rengiamas vidurvakariuose. Paskutinės dvi stovyklos įvyko Concord, NH (pas latvius), ir Middle Island, NY (pas estus). Tie kongresai sutraukė gražų būrį jaunimo.

Geroje nuotaikoje praleido ilgesnius savaitgalius gamtoje, megzdami ryšius su broliais ir sesėmis baltiečiais. Studijavo savo tautų istoriją, kultūrą ir politinę veiklą. Savo sričių žinovai iš visų trijų etninių grupių skaitė aukšto lygio paskaitas. Šalia paskaitų, simpoziumų, ir diskusijų,

lieka laiko pabendrauti, vakarais pasisėkti ir padainuoti.

Šios vasaros laikina dienotvarkė jau sudaryta. Ketvirtadienį, rugpjūčio 16 d., 3 v.p.p., Toronte prie Šv. Andriejaus šventovės, įvyks išstremtųjų baltiečių minėjimas. Po minėjimo ir susitikimo su spaudos atstovais stovyklautojai dalyvaus pamaldose Šv. Andriejaus šventovėje. Po pamaldų visi automobiliais ilga vilksitine vyks į stovyklavietę "Saulainę" (apie 1,5 val. nuo Toronto), kur bus susipažinimo vakarais.

Penktadienį, rugpjūčio 17, dr. Juris Dreifelds iš Brock universiteto (St. Catharines, Ont.) skaitys paskaitą apie gamtos apsaugą Baltijos kraštuose. Veliau bus baltiečių kalbų pamokos, kurias praves patys stovyklautojai. Manoma, kad jaunimas išmokės estiškų, latviškų ir lietuviškų svarbesnių "turistinių" posakių, galės geriau bendrauti. Kaip ir pernai, bus tautinių šokių pamokos ir jų pasirodymas kongreso užbaigtuvėse. Vakare prie laužo Juri Kork įdomiai pavaizduos Joninių tradicijas.

Šeštadienis, rugpjūčio 18-toji, bus gausi plataus masto paskaitomis. Dr. Linas Sidrys iš Čikagos kalbės apie baltiečių prieauglio problemą. Jesse Flis, Kanados parlamento atstovas ir Helsinkio sutarties priežiūros komiteto pirmininkas, kalbės apie žmogaus teisių konferenciją, įvyksiančią 1985 m. Prof. Tonu Parming iš Marylando universiteto skaitys paskaitą "Nordic Nuclear Free Zone". Bus ir svarstybos apie sąžinės kalinius Sovietų Sąjungoje. Vakare pasirodys "Amber Lights" teatro grupė. Po to bus šokiai.

Sekmadienį, rugpjūčio 19, po pamaldų įvyks sekančio kongreso rengėjų rinkimai ir atsisveikinimas su stovyklautojais.

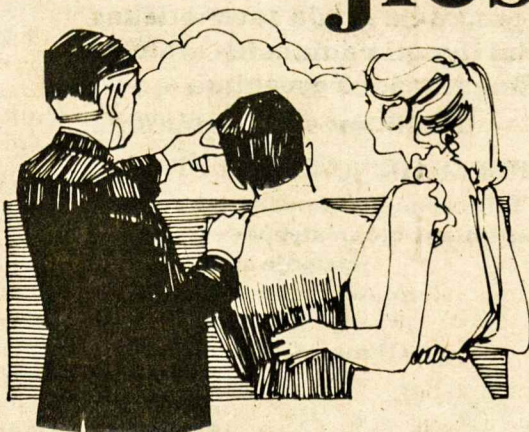
Registracija prieš liepos 20 d. kainuos \$75 JAV dol., pavėlavusiems — \$85 JAV dol., arba \$25 dol. į dieną. JAV gyvenančius prašome dėl registracijos ir tolimesnių informacijų (žemėlapių ir t.t.) kreiptis į Vidmantą Rukšį, 305 Arch St., Delran, NJ 08075, USA; tel. (609) 461-3482.

Kanados jaunimas yra prašomas kreiptis į Nijolę Vitaitę, 260 Scarlett Rd. Apt. 911, Toronto, Ont. M6N 4X6.

Rengėjai tikisi sulaukti daug jaunimo, nes vidurvakariuose yra didžiausias baltiečių telkinys. Pernai kongresas New Hampshire valstijoje įvyko toli nuo baltiečių telkinių, tačiau suvažiavo daug jaunimo.

Nedelskime, skubėkime registruotis!

Kur kreipiasi jaunimas, jieškantis darbo?

kai samdo jaunimą, neturintį darbo ir patirties.

Rasti jaunimui darbą nėra lengva, tačiau gera žinoti, kad kas nors yra pasiruošęs nurodyti jiems atitinkamą kelią.

Jei norite gauti daugiau žinių apie Kanados programas, kurios jums gali būti naudingos, užpildykite čia žemiau spausdinamą atkarpą ir atsiųskite.

Return this coupon to: Publications Canada, P.O. Box 1986, Station B, Ottawa, Ontario K1P 6G6

Please send me the booklet Canada. Where Else? in:

☐ ENGLISH ☐ GREEK
☐ FRENCH ☐ ITALIAN
☐ CHINESE ☐ PORTUGUESE
☐ GERMAN ☐ UKRAINIAN

NAME: _____
 ADDRESS: _____
 CITY: _____ PROVINCE: _____
 POSTAL CODE: _____

YE-5510-1 Canada

Vertimas — "Tėviškės žiburiai"

Įdarbinimas ir imigracija

KANADA

Kur kitur?

Government of Canada / Gouvernement du Canada

Canada

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai (riša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412. P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Tragiškai žuvęs mokslininkas

Lietuvoje pagerbtas a.a. profesorius Jonas Kazlauskas, apie kurį nerašo sovietinė spauda

Šių metų gegužės 18 d. (kitame pranešime nurodoma gegužės 22) Prienuose, prie vidurinės mokyklos sienos, buvo atidengta memorialinė marmorinė lenta, skirta kalbininko prof. Jono Kazlausko atminimui, kad jis mokėsi ir baigė Prienų vidurinę mokyklą. "Šioje mokykloje 1942-1949 metais mokėsi profesorius daktaras Jonas Kazlauskas". Mokykloje įvyko iškilmingas prof. J. Kazlausko paminėjimas. Kalbėjo poetas Just. Marcinkevičius, akademikas prof. V. Mažiulis.

Po to tą pačią dieną J. Kazlausko tėviškėje, Matiešonių k., buvo iškilmingai atidengtas paminklinis akmuo su užrašu, kad čia gimė žymus kalbininkas profesorius Jonas Kazlauskas. Jame iškalti žodžiai: "Lietuvių kalba buvo jo prakaistas ir duona". Vėl kalbėjo Just. Marcinkevičius, kalbininkas A. Sabaliauskas, dainavo ir giedojo iš Vilniaus atvykęs etnografinis dainų ansamblis "Sudauja". Prie paminklinio akmens papėdės padėta daugėlių.

Tos pačios dienos vakare Prienų kultūros namuose įvyko iškilmingas susirinkimas, skirtas prof. J. Kazlausko paminėjimui, kuriame dalyvavo Prienų rajono LKP, vykdomojo

komiteto bei visuomenės atstovai, mokytojai ir pilna salė žmonių. Susirinkimo metu Vilniaus universiteto kraštotyros ir kalbos komisijos pirmininkas VU docentas A. Pukpis Prienų vidurinės mokyklos direktorijai įteikė skulpt. Vyta. Mačiūkos sukurto medalį su profiliniu J. Kazlausko portretu. Tai Vilniaus universiteto filologijos fakulteto dovaną Prienams. Visų šių renginių iniciatoriai — Vilniaus un-to filologijos fakultetas ir lietuvių kalbos taryba, o šventė buvo paruošta Prienų rajono ir miesto valdžios drauge su Vilniumi.

Visuose renginiuose dalyvavo J. Kazlausko žmona Aldona ir dukterys Eglė bei Rasa. Aldona yra Vilniaus universiteto docentė, fizikos-matematikos mokslų kandidatė. Be to, iškilmėse dalyvavo trys vėlonies Jono Kazlausko broliai, sesuo, lietuvių kalbos ir literatūros instituto vyr. mokslinis bendradarbis A. Lyberis ir kt.

Prof. J. Kazlauskas buvo kalbininkas, pasižymėjęs moksliniais darbais, kuriais ir dabar naudojasi daugelio pasaulio šalių mokslininkai. Lietuvoje niekas neabejoja, kad jis buvo nužudytas KGB agentų. M.

Baigiama paruošti nauja "Vilnius Records" plokštelė "Pasakos" Montrealyje. Plokštelės įrašė dalyvavo (iš kairės): Lina Celiutiūtė, Gintaras Nagys; pirmoje eilėje: Birutė Nagienė, Vilija Malčiūtė-Bulota, Adria Mc Vitar, Raimundas Verbyla; antroje eilėje: Vincas Piečaitis, Gaila Naruševičiūtė, Aleksandras Stankevičius, Marytė Adamonytė. Plokštelėje įrašyta įvairių lietuvių liaudies pasakų. Buvo sukurta garsų efektai ir specialiai muzika A. Stankevičiaus. Laukiama daugiau vaikų piešinių.

Pasižymėjo Lietuvos architektai

Šiaurės rate esančio Suomijos Rovaniemi miesto muziejaus statybai neseniai buvo surengtas architektūrinis konkursas, kuriame dalyvauti buvo pakviesti skandinavų architektai, įskaitant ir baltiečius. Iš 184 pateiktų projektų konkursą laimėjo danų grupė, antrą ir trečią vietą paėmė patys suomiai. Tarp kitų penkių atžymėtų ir nupirkto projektų po vieną buvo Lietuvos ir Estijos architektų. Lietuvių grupę sudarė V. Jakubauskas, J. Anuškevičius, A. Šarauskas, A. Norkūnas, E. Gužas ir H. Staudė.

Iš JAV žurnale "Progressive Architecture" (nieko bendro su "progresyviais") išspausdintų lietuvių projekto fragmentų matyti, jog jų, kaip ir estų, projektas yra visai vakarietiškas ir atspindi vėliausias naujakas modernioje architektūroje. Žurnale nurodytos autorių pavardės surašytos taisyklingai, tik be lietuviškų ženklų. Tai turbūt pirmą

kartą kitakalbėje spaudoje lietuviškos pavardės liko nesudarytos, nes tarptautiniame konkurse nereikėjo perrašyti rusiškai, o paskui išversti fonetiškai.

Algim. B.

West Hill, Ontario

PADĖKA

Nuoširdžiai dekoju visom mielom rengėjom už suroštą man nuostabią gražų mergvakarį, viešniom — už dalyvavimą ir visas puikias dovanas.

Ypatingas ačiū tetai K. Starkutenei už organizavimą, ruošimą, visą rūpestį ir darbą, ruošiant tą vakarą.

Ačiū Dainai Jefferies už pradžią ir gražius žodžius, rengėjom — B. Akelaitienei, M. Akelaitienei, R. Akelaitienei, S. Akelaitienei, S. Akelaitytei, N. Adomonienei, S. Bartusevičienei, Z. Klevinienei, V. Mikelėnienei, J. Vanagienei už darbą, dovanas ir išpūdingai gražų maisto stalą.

Jūsų visų nuoširdumo ir to vakaro aš niekad nepamiršiu —

Vida Baltkiojtė

Lietuviai daugelio tautybių festivalyje

"Vilniaus" paviljonas 1984 m. Karavane Toronte

J. VARČIUS

Karavano organizatoriai

Š. m. birželio 22-30 d.d. Toronte įvyko tarptautinis Karavanas, kurį sudarė įvairių tautybių 46 paviljonai. Tai devynių dienų tarptautinis metinis festivalis, kur tautiniuose paviljonuose kiekviena tautybė supažindina kanadiečius su savo krašto papročiais, šokiais bei dainomis, maisto patiekalais bei gerimais, tautodaile ir etnine veikla.

Karavano pradininkė — ukrainietė Zena Kossar, kuri suorganizavo 1969 m. pirmą Karavano, susidedantį iš 29 paviljonų, jų tarpe ir mūsų "Vilniaus" paviljono. Prisikėlimo parapijos patalpose. Per keletą metų Karavanas išgarsėjo paviljonų renginiais, kurių 1981 m. veikė 55. Juos kiekvienais metais aplankydavo per porą milijonų žmonių. Karavanas yra užregistruotas kaip kultūrinė organizacija, kurią valdo sudaryta valdyba. Ši organizacija dabar jodkios finansinės paramos iš valdžios negauna. Jos pagrindines pajamas sudaro parduoti Karavano pasai ir dalyvaujančių paviljonų \$500 metinis mokeskis. Paviljonų rengėjai gauna 25% pajamų už pasus, jei jie patys juos išplatina prieš Karavano atidarymą. Paviljonų lankymo metu prie jų budi Karavano valdybos atsiųsti kontrolieriai, kurie tikrina lankytojus ir parduoda pasus, iš kurių paviljono rengėjai jokių pajamų negauna. Paviljonų paruošimas ir išlaikymas rengėjams sudaro didelių finansinių sunkumų. Dėl šios priežasties 1982 m. paviljonų skaičius sumažėjo, veikė tik 44, nes atsisakė dalyvauti keletas etninių grupių.

"Vilniaus" paviljono rengėjai

Paviljonas paruošimas yra labai sudėtingas. Jam įrengti reikalingos tinkamos patalpos, reikia organizuoti devyniom dienom meninę programą, maisto paruošimą ir atlikti daugelį paruošiamųjų organizacinių darbų. Šiam tikslui reikia suteikti keletą dešimčių savanorių

talkininkų, kurie savo neapmokamą darbą paaugotų lietuvių bendruomenei.

Lietuvių paviljonas "Vilnius", šiais metais jau 16-tasis, KLB Toronto apylinkės valdybos pastangomis išsilaikė kaip vienas iš pastoviausių ir geriausių tarptautiniame Toronte Karavane, kiekvienais metais laimėjęs premiją. Šių metų "Vilniaus" paviljono ruošos darbams vadovavo KLB Toronto apylinkės valdybos narė Rūta Pacevičienė. Ji su savo talkininkais ir talkininkėmis š. m. vasario 11 d. suruošė specialų vakarą-balių, kuriame buvo išrinkta "Vilniaus" karalaite D. Kalendraitė ir jos palydovė V. Stirbytė atstovauti lietuviams Karavano ir "Vilniaus" paviljono renginiuose.

Paviljonui paruošti ir jam aptarnauti, vadovaujant Rūtai Pacevičienei ir talkinant valdybos kasininkui R. Budnikui, buvo sudarytas 19 narių komitetas, kurį darbus pasiskirstė pagal pirmininkės planą, sudarydami atskirų sričių komisijas: administracijos, salių dekoravimo, maisto ir gerimų, informacijos, pasų platinimo, programos ir kitas.

Paviljono viduje

Paviljonas buvo įrengtas Priskėlimo parapijos salėse. Dekoravimo darbus atliko V. Stirbytės vadovaujamas jaunimas. Lauke plėvėsavo daugybė įvairiaspalvių vėliavėlių, kurios savo virpėjimu atkreipė praeivių dėmesį į iškabą, kad čia yra lietuvių "Vilniaus" paviljonas. Didžioji salė buvo meniškai išpuošta mūsų senovės kunigaikščių paveikslais, didžiule Lietuvos vėliava, prie kurios buvo prisiglaudus V. Stirbytės stilizuotas didingas mūsų Vytiš.

Iš mistiškai apšviestos scenos į salę švelnia šypsena žvelgė šv. Kazimieras, atvaizduotas skautų paruoštame vitražinio pobūdžio paveiksle. Prieangyje buvo išstatyti K. Raudžio fotografiniai rodiniai šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakčiai priminti. Salės pakraščiuose papuošti įvairiaspalvėmis staltiesėmis ir degančiomis žvakutėmis stalai laukė atvykstančių svečių, kurie keitėsi kas valandą.

Prie įėjimo durų įsispraudęs į kampa, pasipuošęs su stoga įvairiaspalvėmis dangomis, veikė lietuviškų pyragų bufetas, kurio raguoliai, tortai, baravykai, ežiukai viliojo svečius. Šiuos skanumynus parūpino kiekvieną dieną skirtingos organizacijos, kurių koordinatore buvo Laima Mačionienė.

Kavinės patalpos buvo papuoštos lietuvių liaudies pasakų vaizdais. Čia buvo įrengta valgykla su laimės šuliniu, į kurią jaunimas mėtė monetą, išbadydamas išsigančius auksines žuvelytes. Svečiai vaišinosi iš virtuvės gautais kraštais lietuviško maisto patiekalais, kuriuos ruošė Br. Greičiūnienė su savo talkininkėmis. Veikė ir gerimų baras, kurį tvarkė R. Budnikas su savo draugais. Valgykloje dažnai būdavo nemaža spūstis prie valgių bufeto ir gerimų baro. Iš čia daug svečių, apsikrovę lėkštelėmis, keliaudavo į didžiąją salę, kur buvo daugiau vietos ir vyko koncertinė programa, nuolat grojo "Tzygani" orkestras.

Atvykstančius svečius sutikdavo paviljono šeimininkai: "Vilniaus" karalaite D. Kalendraitė ir paviljono burmistras E. Lukošius. Jie atvykusiems suteikdavo žinių apie paviljoną ir įteikdavo informacinį leidinėlį anglų kalba apie šv. Kazimierą ir lietuvių tautos kultūrą.

Sceninė programa

Koncertinė programa vyko didžiojoje salėje darbo dienomis nuo 7 v.v. iki 10 v.v., šeštadi-

niais ir sekmadieniais nuo 4 v.p.p. iki 10 v.v. Programa užtrunkdavo pusvalandį ir buvo kartojama kas valandą. Jos pranešėjai buvo burmistras E. Lukošius ir "Vilniaus" karalaite D. Kalendraitė. Koncertinę programą atliko "Gintaro" ansamblio šokėjai, vadovaujami Ritos bei Juozo Karasieju, ir dainininkės su solistu R. Paulioniu, kuriems pritarė ansamblio orkestras, vadovaujamas G. Paulionienės. "Gintaro" koncertinę programą sudarė 26 šokiai ir 10 dainų. Pusvalandžio programoje buvo iš jų atliekami 5 šokiai ir 2-3 dainos. Per aštuonias dienas trys ansamblio šokėjų grupės, apie 100 šokėjų, ir 5 dainininkės su solistu, pritariant jų skambiam orkestrui, atliko po pusvalandį užtrukusias 37 koncertines programas. Visi paviljono svečiai buvo sužavėti pusvalandžiais besikeičiančiais šokiais bei dainomis, margašpalviais tautiniais drabužiais, patrauklia jaunimo šypsena. Šokėjų ritmingiems judėjimams ir dainininkų aidams žiūrovai pritarė darnaiais plojimais, kurių susirinkdavo apie 300.

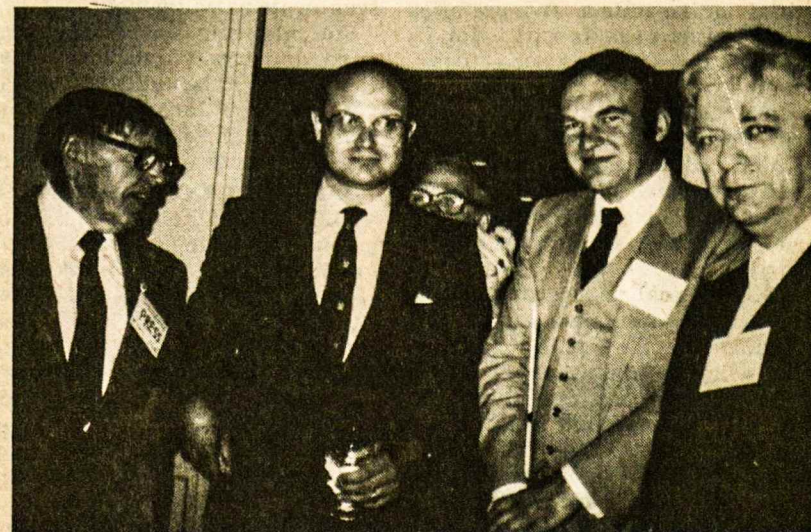
"Gintaras" paskutinę programą atliko birželio 29, penktadienį, 10 v.v., ir išskubėjo į autobusą, kuris juos išvežė į Klivlandą dalyvauti tautinių šokių šventėje. Birželio 30, šeštadienį, vietoje žavingų šokių ir dainų, V. Matulaitis svečiams rodė tris filmus: "Lietuvos audinių daile", "Laisvoje tėvynėje", ir "The Spirit of the Amber Past". Paskutinę dieną lankytojų skaičius sumažėjo, tik mažos grupelės atvykdavo į paviljoną ir, neradę patrauklios programos, šiek tiek užkandė, išskubėdavo į kitus paviljonus.

Paroda

"Vilniaus" paviljoną praturtino Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyriaus paroda, paruošta pirm. A. Vaitonienės, kuriai talkino G. Baltaduonienė, L. Nakrošienė, H. Lasienė ir kitos narės. Parodų salėje buvo skoningai išdėstyti lietuvių tautodailės rodiniai: spalvingi tautinių drabužių pavyzdžiai, margaspalviai žiurštai, juostos, rankšluosčiai, gobelenai, drožiniai ir kt. Parodos centras sudarė apie 50 medinių kryžių, koplytstulpių telkinyš kalno formoje, kuris buvo apsuptas lėlių būrio tautiniuose drabužiuose. Ši inscenizacija daugeliui priminė Kryžių kalną okupuotoje Lietuvoje. Salėje G. Baltaduonienė ir kitos instituto narės demonstravo gobelenų audimą. A. Sendžikaitė, skambindama kanklėmis, supažindino lankytojus su švelniais lietuviško muzikos instrumentų garsais. Prie įėjimo į parodų salę veikė A. Dargytės-Byszkiewicz tvarkomas rankdarbių, juostų, audinių, gintaro papuošalų, medžio drožinių pardavimo skyrius.

Šiais metais paviljoną aplankė apie 7000 lietuvių ir kitatautių. Karavano paviljonų vertinimo komisija paskyrė "Gintaro" vadovams J. R. Karasiejams trečios vietos premiją už choreografiją, t.y. už menišką šokių paruošimą.

Apskritai, "Vilniaus" paviljonas buvo labai gerai suplanuotas, kiekvienas talkininkas žinojo savo darbą, nebėgiojo ir neklausinėjo kitų, ką jis turi dirbti. Tai pagrindinių rengėjų Rūtos Pacevičienės ir Ricardo Budniko planavimo bei priežiūros nuopelnas. Jiems talkino jaunimas per devynias dienas kasdien nuo paviljono atidarymo iki jo uždarymo apie 1 v.r. Už jų darbą niekas jiems neapmokėjo ir niekas nepareikšė padėkos. Tai buvo, kaip a.a. J. R. Simanavičius, buvęs KLB krašto valdybos pirmininkas, sakydavo, auka ant tėvynės aukuro.

Federacinės Kanados vyriausybės surengtoje daugiakultūrinėje konferencijoje Toronte dalyvavo ir lietuviai. Iš kairės: J. KARKA, daugiakultūrių reikalų min. D. COLLENETTE, K. RAUDYS, Kanados etninio meno tarybos pirm. L. KOSSAR

Lietuviai Britanijoje

Du susirinkimai Londone, kurie svarstė parapijos reikalus

Š. m. kovo 24 d. šv. Kazimiero svetainėje įvyko metinis parapijos klubo susirinkimas, o gegužės 6 d. sporto ir socialinio klubo salėje — metinis visos parapijos susirinkimas.

Iš pranešimų pirmajame susirinkime paaiškėjo, kad yra kai kurių sunkumų administravime, bet finansškai gerai laikosi. 1983 m. turėta pajamų 3418 sv., išlaidų per 10 mėnesių — 2301 sv. Pelnas — 1048 sv.

Susirinkimas taip paskirstė pelną: 300 sv. šventovės ir klebonijos šildymui bei apšvietimui, 100 sv. religinei Lietuvos šalpai, 50 sv. centriniam šv. Kazimiero metų komitetui, 135 sv. užsakymui autobuso, kad Londono lietuviškosios parapijos žmonės galėtų važiuoti nemokamai į Kryžiaus žygio pamaldas Aylesfordo šventovėje birželio 10 d.

Susirinkimas perrinko buvusią valdybą 1984 m.: pirmininku — Stasį Kasparą, išd. — Nepoleoną Žvirblį, sekr. Viktoriją Puidokienę, nariais — Pranę Senkuvienę, Alfonsą Knabiką. Klubo prezidentu yra klebonas kun. dr. Jonas Sakkevičius, MIC. Revizijos komisijon išrinko Mykolą Šemetą, Igną Dailidę ir Albina Ivanauską.

Po susirinkimo, klubo nariai buvo pavašinti klubo valdybos moterų paruoštais užkandžiais.

Parapijos narių susirinkimui pirmininkavo Jonas Babilius, sekr. Vacys Pisečikas.

Metinį pranešimą padarė klebonas kun. dr. J. Sakkevičius, MIC, pažymėdamas, kad parapija neteko 11 narių, iškeliavusių amžinybėn. Savo pranešime klebonas nepamirėjo tų darbų, kuriuos jis atlieka atstovaudamas lietuviams religinėse ir visuomeninėse britų organizacijose. Kun. Pr. Daukno disertacija "The Resistance of the Catholic Church in Lithuania Against Religious Persecution" jis įteikė daugeliui Londono laikraščių ir parlamento narių.

Parapijos tarybos pirm. Stasys Kasparas kalbėjo apie parapijos visuomeninę veiklą. Didžiausias darbas buvo surengti šv. Kazimiero 500 metų sukakties minėjimą Westminsterio katedroje. Parapijos išd. Alfonsas Knabikas pranešė, kad metinės parapijos pajamos buvo 9702 sv., išlaidos — 4296 sv.

Parapijos tarybos rinkimuose pirmininku perrinktas Stasys Kasparas, išd. Vladas Velička, vicepirm. Ignas Dailidė, nariais — Pranę Senkuvienę, Sofiją Gru-

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 247-6405

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

MULTICULTURALISM

Daugiakultūriškumas - galimybė dalintis

Dalinimasis yra abipusis dalykas.

Juo daugiau bendrauji su kitais, juo daugiau išmoksi.

Tarpkultūrinė mūsų komunikacijos programa remia organizacijas, kurios skleidžia tarpusavį, pažinimą per kultūrinį bendradarbiavimą.

Kultūrinio integravimo programa remia savanoriškas organizacijas, padedančias įjungti naujuosius ateivius į pagrindinę Kanados gyvenimo srovę.

Dalinkimės ir suartėkime.

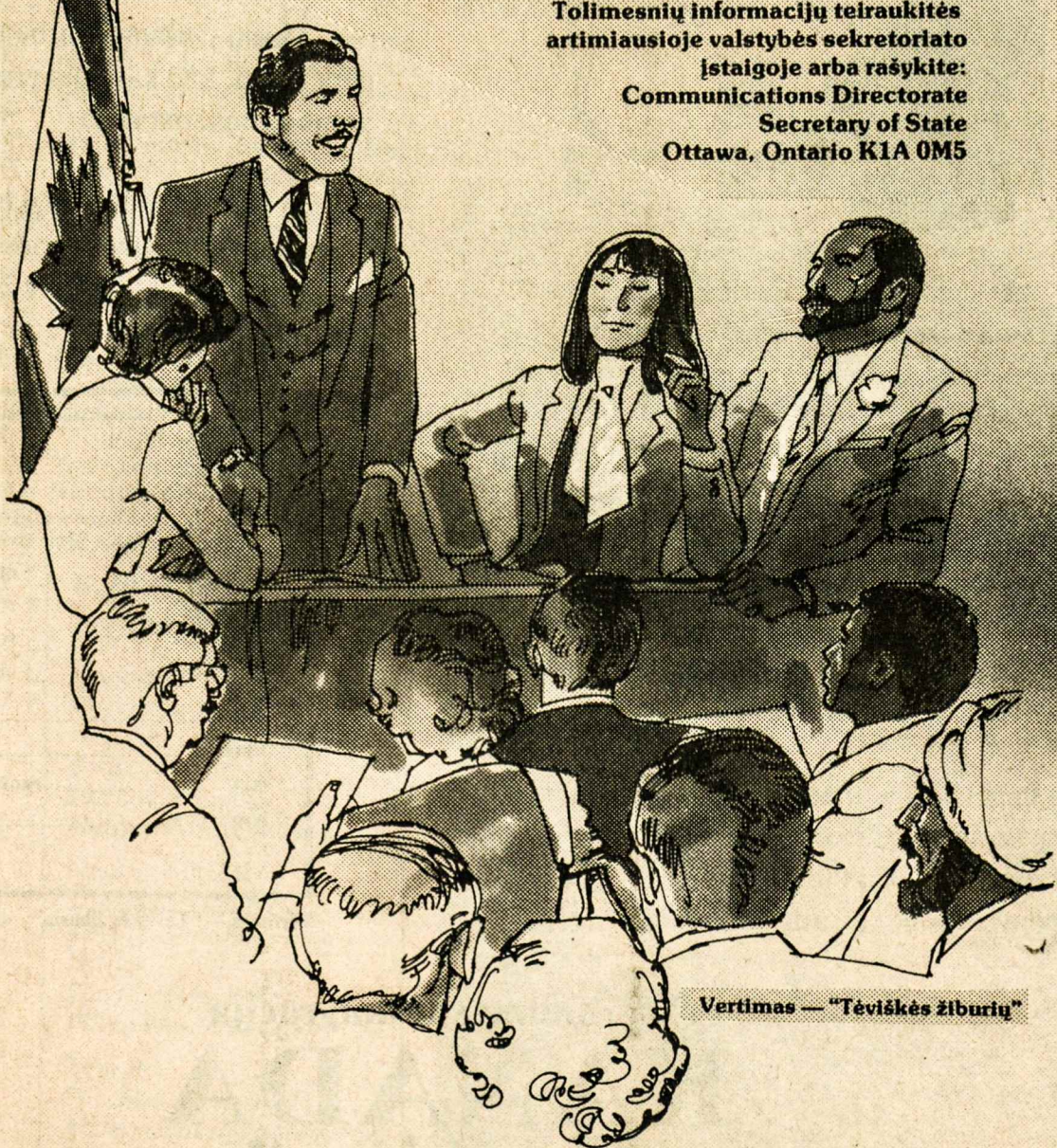
Daugiakultūriškumas yra gyvenimo tikrovė!

Tolimesnį informacijų telaukites artimiausioje valstybės sekretoriato įstaigoje arba rašykite:

Communications Directorate

Secretary of State

Ottawa, Ontario K1A 0M5

Vertimas — "Tėviškės žiburiai"

Multiculturalism Canada

Hon. David M. Collenette

Minister of State

Multiculturalism Canada

Hon. David M. Collenette

Ministre d'Etat

Canada

Tautinių šokių šventės, įvykusios Klivlande, delegacija aplankė Ohio valstijos gubernatorių RICHARD SELESTE. Kultūros tarybos pirm. I. BUBLIENE įteikė gubernatoriui lietuviškų raštų takelį. Gubernatoriaus dešinėje — tautinių šokių šventės rengėjų komiteto pirm. dr. A. BUTKUS. Delegacija informavo gubernatorių apie tautinių šokių šventę ir Lietuvą

Tikslo naudininkas ir literatūros kritikai

J. V. SUDUVAS

Daug kartų mūsų spaudoje buvo rašyta apie kalbos vargus, sintaksės taisyklių nepaisymą. Viena tokių, dažniausiai pasitaikančių, yra tikslo naudininkas su bendratimi. Šią ypatinę kalbos puošmeną, kurią šnekamosios kalbos pavyzdžiais išaiškino mūsų rašomosios kalbos tėvas Jonas Jablonskis savo „Linksnuose ir prielinksniuose“ 1928 m., šandien dauguma ignoruoja. Laikraščiu puslapiuose pilna tokių sakinių: „Kritiškus įvertinimus parašyti aukojamas menas“ turi būti — „kritiškiems įvertinimams parašyti“. O kur dar tikslo kilmininkas prie slankos veiksmazodžių ir klaidingas neiginio vartojimas? Dažnas pasakys ir parašys: „Jis neskaito nei laikraštį, nei knygą“. Turi būti: „neskaito nei laikraščio, nei knygos“.

Aiškindamas tikslo naudininką, J. Jablonskis naudoja gyvosios kalbos ir liaudies dainų pavyzdžius: „Ne visų burnos putrai rėbėti“, „Pasamdė mane sunkiems darbeliams dirbti, plonomis drobėmis austi“. Žiūr. „Prie bendrinės kalbos ištakų“, psl. 114.

Jeigu šios taisyklės mažai paisoma mūsų laikrastinėje rašyboje, tai dar galima kiek pateisinti, nes rašo kas moka ir kas nemoka, o redaktoriai, perkrauti darbu, suspėja ištaisyti tik gramatikos ir kai kurias stiliaus klaidas. Tačiau tai nedovanaotina novelėje, romane. „Beletristika, arba grožinė proza, turi būti parašyta ne tik grynai, bet ir gražiai“ — pastebi antologijoje Bern. Brazdžionis. Apgaileti, jeigu šios taisyklės nepaiso ir kūrinių recenzentai. Pvz. š. m. „Draugo“ 44 nr. kun. dr. P. Celiešius, recenzuodamas R. K. Vidžiūnienės novelių knygą „Vieno vakaro melancholija“, cituoja sakinį: „Priesiminiau švarke turįs vakarykštį lietuvišką laikraštį ir išsitraukiau jį nuoboduliui pramušti“. Recenzentas pataiso: „nuobodulį pramušti“. Sakinys gramatiškai teisingas. Autorė panaudoja tikslo naudininką „nuoboduliui pramušti“, o recenzentas klaidingai moko — „nuobodulį pramušti“. Kas kita sakinio konstrukcija, stilius. Kodėl autorė negalėjo parašyti: „nuoboduliui išsklaidyti... akims paganyti“ ir panašiai. Pramušti galima sieną, ledą ir t.t. Beletristikoje autorius laisvas pasirinkti tinkamą žodį savo minčiai išreikšti ir stiliui pagražinti.

RITA VILIENĖ, Ontario Londono lietuvių choro „Pašvaistė“ dirigentė, aktyviai dalyvaujanti kultūriname lietuvių gyvenime

Nustatytų stilistinių kalbos taisyklių mažai paiso kai kurie mūsų literatūros kūrinių recenzentai ir kritikai. Atrodo, kad jiems nesvarbu kas ir kaip parašyta, bet tik kieno parašyta. Pagal tai ir recenzuojama. Todėl ir nesistebima, kai vienas recenzentas kūrinių iškeilia į aukštybes, o kitas tą patį „sudirba“ ir numeta į šiukšles. „Sveika kritika neturi būti asmeninė, o objektyvi, kultūrinė, neužgaunanti“ — rašo Vl. Kulbokas leidinyje „Lietuvių literatūros kritika tremtyje“. „Kritikas turi būti išsimokslinęs, turi turėti estetinius principus ir gilų jautrumą bei sugebėjimą pasiduoti autoriaus vaizduotės valiai, prieš pakildamas aukščiau — į sprendimo sritį“.

Mes turime „garsų“ recenzentą, kuris yra sukritikavęs beveik visus tremties rašytojų romanus. „Gaila, kas šis romanas turėjo laimėti... „Draugo“ konkursą ir nusikinti tąja proga 2000 dolerių premiją“ — rašo savo kritikoje „keistas reikalas“ (slapyvardis). Matyti, recenzentui visai nerūpi kūrinių fabula, kalba ir stilius, bet tik tie tūkstančiai dolerių, kurie pateko kitam, bet ne jo srovės bičiuliui. O kur dar tautinė, idėjinė bei didaktinė literatūrinio veikalų paskirtis? Nenuostabu, jog idealistinė vokiečių filosofo J.G. Fichtės samprata, pagal kurią mene atsispiri tautos siela, šandien yra nustojusi populiarumo. Patriotizmas apšaukiamas kūrybos stabdžiu, idealizmas — charakterio silpnumu. Poezijoje juokiamasi iš tradicinio skieimeninio eiliavimo, beletristikoje garbinamas internacionalizmas, seksinės normos ir dvasiniai iškrypimai.

„Drauge“ 1984 m. vasario 25 d. K. Keblys rašo, esą „golfas geriau sutvarkytas už mūsų dabartinės literatūros vertinimą periodikoje“. Jis siūlo vertinti kūrybą klasėmis: A B C D. Ten pat P. Melnikas klausia: „Kas yra tas dalykas vadinamas tikrąja literatūra?“ Klausimą aiškindamas, jis griebiasi cituoti anglosakų autorius. Faulknerio „The Sound and the Fury“, Irving, Updike „bestseleriai“ esą įgrieš, nuobodūs ir nenormalūs“ (perverse) kūrybos pavyzdžiai, nors universitete buvę brūkai, kaip literatūra“.

„Ar nereikėtų, — rašo toliau P. Melnikas, — išsifruoti gerai pasleptą reikšmę tokiose Faulknerio knygose, kaip „Light in August“, „The Sound and the Fury“ ir iškelti tą „didįjį melą“, kas knyga padaro literatūra?“ Neįeškoti „pasleptų velykinių margučių“. Pasak Melniko, reikia atsikvėpti mūsų literatūroje tautinių aspiracijų. Kodėl Melnikui anokia literatūra patinka, tuo jau paaiškėja. Mat, „pagal elementarią literatūros teoriją“ ji priklauso A klasei. Tik prie visa to Melnikas dar priskiria ir Cheeverio pagarsėjusias novelės „Oh, What a Paradise It Seems“. Kaip pavyzdį minimų novelių genialumo jis cituoja tik vieną „pasigėrėtiną sakinį: „Estera buvo prasta virėja — ji buvo tiesiog pavojinga virėja ir tą vakarą ji paruošė Risotto, kuris buvo mirtinas (lethal)“. Atrodo, novelėje kalbama apie žmogžudystę.

„Reikėtų pajieškoti panašių mūsų išeivijos literatūroje ir priskirti juos klasei A, — samprotuoja P. Melnikas, — o

tokių atsirastų ne vien Škėmos, Landsbergio ir Mero kūryboje! Tik kažkodėl jis užsiima miršo savo gradacija pratesti — pridėti ir K. Ostrauską, absurdo dramų autorių. Tai būtų, pagal Melniką, kone visi tremties literatūros „milžinai“, o prieš juos mūsų dielė, ji klasikais atrodytų jau tik „šapeliai!“...

Zinoma, naujų viešelių tiesimas turint kraštą, jeigu jie naudojami tik savo žmonių gerovei kelti, bet ne pavergeji stiprinti. Lietuvių literatūra ir jos kūrėjai nuo pat savo sužydėjimo pradžios taisė kelių tautos atgimimo dvasiai ugdyti ir laisvės kovai laimėti. Šandien šis mūsų literatūros misionas stengiamasi apeiti, pamiršti. Einama ir prie to, kad net toks žymus liberalas sparno intelektualas Rimvydas Šilbajoris, žurnalo „Lituanus“ 1983 m. 3 nr., analizuodamas lietuviškos kultūros išlikimą svetur, samprotuoja, kad etniškumas „gali išlikti tikiai... įsigijęs kosmopolitinį, sofistikotą ir brandų charakterį, koks tegali būti išvystytas tokioje „idėjų rinkoje“, koks yra universitetas“. Tai kuo tas, pagaliau, skirtus nuo šiuo metu okupuotoje Lietuvoje propaguojamo „homo sovieticus“? Gal Šilbajoris paaiškinti? Juk tautybių suvirinimas sovietiniame katilė didžiarsiškoje dvasioje, kur visi kalbės tik rusiškai ir galvos marksisčiai, buvo ir yra pagrindinis Maskvos tautybių politikos tikslas. Argi ir mūsų tremties literatūrą ir jos kūrėjus užsimota palenkti kosmopolitizmu, internacionalizmu srovei? Argi jau mūsų jaunieji intelektualai, perėję Vakarų universitetus, „jų idėjų rinką“, rengiasi palikti „muzikėlius“ ir eiti ano meto Liublino unijos Lietuvos bajorų keliais?

Patriotinė lietuvių visuomenė čia ir tenai supranta, kad tik gimtoji kalba, tautinėmis istorinėmis aspiracijomis paremta mūsų literatūra šandien yra vienintelis ginklas kovoje dėl mūsų tautos išlikimo. Persantiems kosmopolitizmu ir gendančiu modernizmu idėjas verta prisiminti rašytojo Balio Sruogos žodžius: *Į Lietuvą žiemojančia eina. Prie kryželių stovėsiu smūtkeliu, Milžinkapiuose varpais nakčia skambėsiu, Kad spieguose po stora miline Neliautų plakus Lietuvos širdis.*

K. BIRUTIS
NEGRĮŠIU
*Negrįšiu,
O Tėviške miela,
Nes Tavęs jau nėra tenai.
Sodybos
Prie žydro upelio
Neliko nė ženklo seniai.*

*Nerasi
Ten laisvės karžygių,
Tėvo, nei motinos kapo;
Išlydės
Per Tėviškės lauką
Piktas šunelis kacapo.*

*Tėvyne!
Per tūkstančius mylių
Matau slenktį gimtų namų.
Tik vartai
Į juos uždaryti
Ir žvanga durklai svetimų.*

Lemiantis apsisprendimas

Ištrauka iš Vydūno veikalo „Sieben Hundert Jahre“ — Septyni šimtai metų

Jį padarė vienas lietuvis berniukas, būdamas dešimties ar dvylikos metų. Kartą jo motina ėjo su juo lankyti pažįstamų vokiečių. Berniukas visą kelią jautėsi lyg nesavas. Pagaliau jis kreipėsi į motiną: „Mama, kai jūs ten vokiškai kalbėsite, neklauk manęs lietuviškai!“ — „Kodėl, sūnau?“ — motina klausiamai pažvelgė į jį.

Dabar jam pasidarė aišku. Jis gėdinosi lietuvių kalbos. Ji turėjo blogą vardą. Nerasdamas išeities, berniukas pakėlė akis į motiną. Pagaliau iš jo lūpų prasiveržė: „Man gėda“.

Ilgai tylėdama, motina nustebsi žiūrėjo į savo vaiką. Kas gi jam atsitiko? Juk namuose, ypač tėvas, netgi kaimynams atėjus, kalbėdavo lietuviškai su tam tikru, santūriu pasididžiavimu. Iš kur dabar galėjo kilti jam šitoks jausmas?

Pagaliam motina prabilo, pradžioj iš lėto paskui vis gyviau: „Taigi tu gėdiniesi lietuvių kalbos. Ir tai tavo tėvų, tavo motinos kalba. Ar tau gėda ir manęs?“

„O ne! Ne! Tik lietuvių kalbos!“ — karštai tvirtino berniukas. „Bet ji juk mums priklauso, priklauso tam, kas mes esame, ji mums sava. Todėl tu niekini ir mane! Bet taip daro tik žmonės be garbės, netiesūs! Ir ką gi pats jau seniai kalbi? Ar užmiršai?“

Berniukas tylėjo. Jis žinojo gerai. Ir tai jam dabar sakė motina. „Norėjai nešti ugnį savo širdyje ir savo žodžiuose. Stebėjomes ir džiaugėmes tavo vaikiškomis mintimis. Mums atrodė, kad tu nori būti didžiu pavyzdžiu kitiems. O dabar? Neturi netgi nei drąsos, nei savigarbos būti tiesus, prisipažinti, kad esi vienas tų, kuriems priklauso!“

„Užteks! Mama! Prašau! Būsiu! Tik nebark!“ — prašė vaikas. „Dabar jau turėsiu drąsos ir, — truputį stabtelėjo, — savigarbos!“

Motina, truputį iš aukšto, stebėjo jį dar kurį laiką ir tada atsiliepė: „Tikrai?“ Ir abudu ėjo toliau.

Pažįstami vokiečiai juos priėmė draugiškai. Aišku visi kalbėjosi vokiškai. Berniukas klausėsi tylėdamas. Bet tuo pačiu metu jis mąstė ar iš tikrųjų lietuvių kalba, palyginus su vokiečių, tokia jau niekam neverta, kaip jam atrodė. Štai kalba pastoriaus Š. žmona. Skamba visai gerai. Bet lietuviškai...

Atsisuka į jį ir motina: „Gal atsimeni, sūnau, ką apie tai sakė tėvelis?“ Ji jam tai sako vokiškai. Kodėl gi? Ar todėl, kad jis lietuvių kalbos gėdinasi? Kraujas užplūsta galva. Taip pat ir atsakyti jis negali. Jis nesiklausė.

Tyla. Visų akys nukreiptos į jį. Tada jis atsitiesia ir atvirai, neslėpdamas atsako lietuviškai: „Aš nesiklausiau. Galvoju apie kitką!“ — Ir jaučia lyg jis augtų aukštyr ir aukštyr. Vėl tyla.

Pastoriaus žmona Š. tačiau padaro pastabą: „Betgi turėjai tai sakyti vokiškai“. Ji neturi jokios nuovokos apie tai, kas įvyko anksčiau. Motina bando padėti išlyginti. Berniukas tačiau yra paliestas žodžio „turėjai“. Pilnai negali jo suprasti. Ir mąsto apie tai. Motina ilgai žiūri į vaiką labai savotiškai, lyg galvodama kažką ypatingo. Po to visi ir vėl pradeda kalbėtis tarpusavyje.

Pagaliam motina užsimena, kad jau laikas grįžti. Ir kreipiasi į berniuką: „Eisiva!“ Lietuviškai! Ak, kaip gražiai skambėtų! Kaip kelia jį šis motinos žodis po ano parodyto silpnumo! Ir jie išeina. Bet apie tai, kas įvyko — daugiau nė žodžio.

Visą kelią į namus berniukas tylėjo. Jis mąstė, kaip kad būdavo įprates mąstyti, apie tai, kas jam šiandieną pasidarė aišku. Dabar jis žinojo savo gyvenimo uždavinį: didžiuoti savo kilme ir siekti, kad visa, kas lietuviška, būtų verta pagarbos.

Bet jis dar ilgai lygino abi kalbas. Vokiškai be kitų kalbėjo ir žmonės, turintys galią įsakyti, lietuviškai — visi artimieji. Šie, palyginus su anais, tačiau visuomet atrodė nuosirdesni, garbingesni, teisingesni, ištikimesni, atviresni.

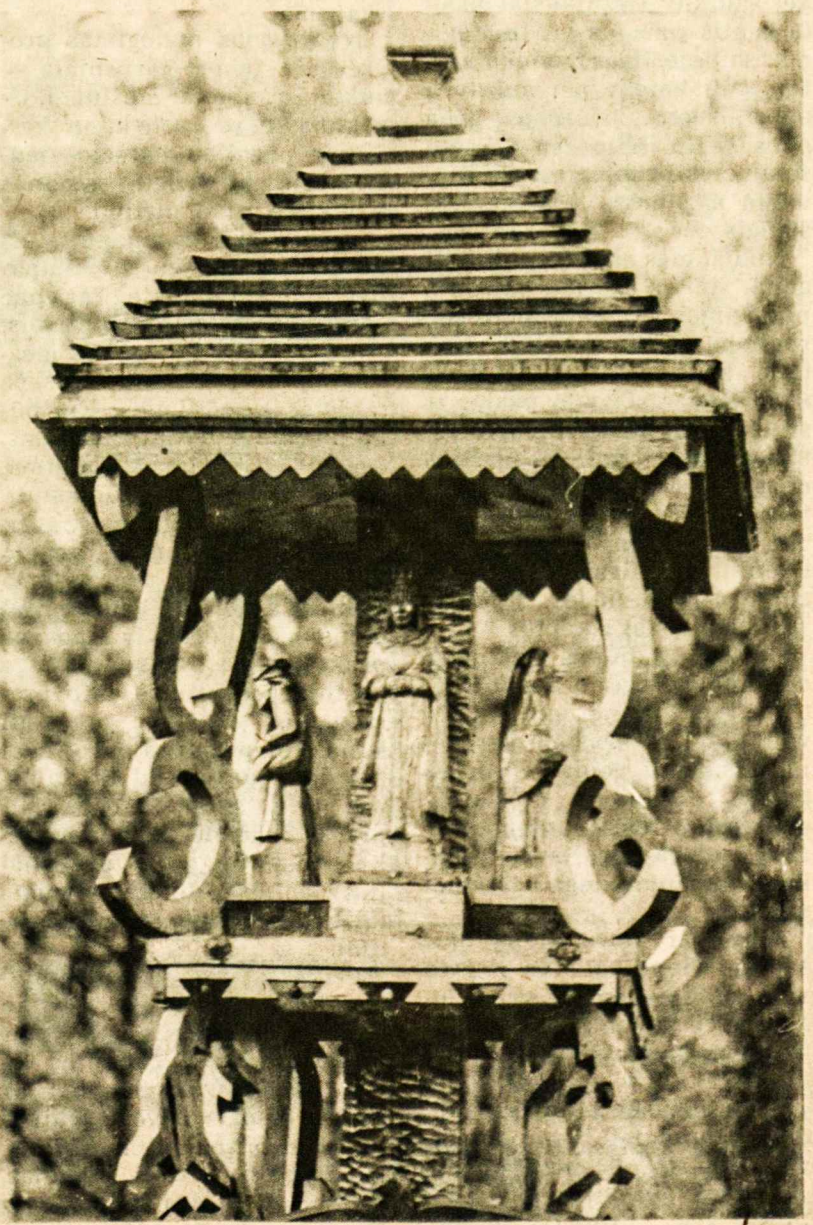
Tuo metu kaupėsi dar ir kitos patirtys. Tai, kas lietuviška, vėl ir vėl buvo laikoma paniekos objektu. Ir tai buvo, paglvojus, niekaip nesuprantama. Tik viena buvo aišku: ši paniekia ėjo iš vokiečių. Ir jos nebuvo galima išvengti. Tūkstančiai šaknų, savo krauju, jausmais, savo galvoseną buvai sujungtas su tuo, kas lietuviška. Ir tai, kas vokiška, tam buvo šurkščiai priešiniga. Iš kur gi atsirado šitokia paniekia, netgi neapykanta? Tai, kas lietuviška, tikrai negalėjo būti priežastis. Tai buvo visiška aišku.

Iš veikalo „Sieben Hundert Jahre“. Vertė K.Ž.

Atsiųsta paminėti

Publius Vergilius Maro, GEORGIKOS. Iš lotynų kalbos vertė Alfonsas Nyka-Niliūnas. Dailininkas — Romas Viesulas. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, 7338 S. Sacramento Ave. Tiražas — 600. Morkūno spaustuvė. Chicago 1984 m., 135 psl. Kaina — \$10.00 JAV.

TAUTOS GYVYBĖ, politinis, literatūrinis, tautinio sąmoningumo žurnalas, 1984 m. sausis-vasaris-kovas 1 (2) nr. Redaktorė ir leidėja — Birutė Kemežaitė, (7124 So. Mozart Ave., Chicago, IL 60629, USA). Metinė prenumerata — \$12.00, atskiras nr. — \$3.00.

Naujai pastatytas kryžiasulpis prie Dariaus ir Girėno paminklo Pšcelnike, dabartinėje Lenkijoje. Paminklo aplinkos priežiūra rūpinasi J. Sanvaltis

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Paryžiuje gyvenantis skulptorius Antanas Mončys rugpjūčio mėnesį išjungs į vasarinius dailės kursus „Kunst Kurse Bosen '84“ V. Vokietijoje. Kursantams jis dėstys medžio ir akmens skulptūrą. Liepos mėnesį jis savo darbų parodą surengė Prancūzijoje, buvusio XII š. vienuolyno Beauport patalpose Paimpole, Cotes du Nord.

Antroji M. K. Čiurlionio galerija Čikagoje, 4038 Archer Ave., neseniai surengusi vėlonies dail. Teofilio Petraičio kūrinių parodą paminėti jo penkerių metų mirties sukaktį, jau pasirodė vasaros sezonui. Jam skiriama nauja paroda, kurioje išstatyti P. Puzio, M. Šileikio, J. Mačeno, E. Rūkštelytės, B. Morkūnienės, V. Švabaitės, T. Petraičio bei kitų dailininkų darbai. Dalį jų galės išsigyti parodos lankytojai. Nebus parduodami tik tie, kurie priklauso M. K. Čiurlionio galerijos kūrinių fondui.

A. a. Marija Mykolaitytė-Slavėnienė, literatė, kultūrininkė, spaudos bendradarbė, birželio 14 d. mirė Sydnejuje, Australijoje, sulaukusi 76 metų amžiaus. Vėlonė buvo baigusi kazimieriečių gimnaziją Kaune, Vytauto D. universiteto humanitarinių mokslų fakulteta. Eilėraščių spaudoje pradėjo reikštis dar nepriklausomoje Lietuvoje. Pokario metais Scheinfeldo stovykloje veikė su literatų grupe, ruošė vadovėlius lietuviškai mokyklai, su A. Mažeika išleido bendrą poezijos rinkinį „Po svetimu dangum“. Iš Vokietijos 1948 m. atvyko Kanados Vankuverin, bet 1949 m. persikėlė Australijon, kur lietuvišką šeimos židinį sukūrė su Juozu Slavėnu, su silaukė dukrelės Rasos. Čia vėl iškėsi spaudoje, bendradarbiavo literatūros metraščiuose, dirbo su ateitininkais, 1973 m. išleisdino poezijos rinkinį „Nežinomi keleiviai“, 1977 m. — broliui V. Mykolaičiui-Putinui skirtą knygą „Putinas mano atsiminimuose“, Palaidota birželio 18 d. Sydnejaus Rookwoodo kapinių lietuvių skyriuje. Gedulines Mišias šv. Joakimo šventovėje laikė mons. P. Butkus ir kun. P. Martuzas.

Prie kapo duobės su velione atsisveikino: ALB Sydnejaus apylinkės pirm. dr. A. Mauragis, Lietuvių rašytojų draugijos vardu — J. A. Jūragis, Sydnejaus literatų būrelis — A. J. Skirka, Sydnejaus ateitininkų — A. Kramulius.

XXXI-ji Europos lietuviškųjų studijų savaitė liepos 29 — rugpjūčio 5 d.d. vėl įvyks V. Vokietijoje, Augsburgėje. Šv. Ulrico akademijos namuose, Kappelberg 1. Ji bus pradėta susipažinimo vakaru, užbaigta iškilmingomis Mišiomis, atliktų darbų aptarimu. Savaitės programon įtraukta daug paskaitų: prof. dr. V. J. Bieliausko — „Bejėgiškumas ir smurtas — psichologiniai politinės represijos bruožai“, dr. A. Geručio — „Lietuvos kaimynas Latvija“, kun. prof. dr. P. Rabikauskas, SJ — „Šv. Kazimieras kadaise ir šiandien“, dr. P. Reklaičio — „Šv. Kazimiero ikonografijos pagrindai“, V. Natkevičiaus — „Ar tikrai ten didelių talentų knibždėte knibžda?“ (apie romanų kūrėjus Lietuvoje), A. Liulevičienės — „Blogio simbolizavimas kai kuriuose naujuosiuose lietuvių literatūros veikaluose“, V. Barimusevičiaus — „PLB sąranga ir problemos“, dr. K. Girniaus — „Kodėl pokario metais pusė kaimo bernų sulindo į mišką?“, kun. Br. Liubino — „Antano Rubsio 'Raktas į Šv. Raštą'“, dr. K. J. Čeginsko — „Egzodas — 40 metų“. Prof. dr. T. Remeikio paskaitos tema tebėra nepaskelbta. Tradicinėje tėvynės valandėlėje savo kūrinius iš neseniai išleisto poezijos rinkinio skaitys E. Juodvalkis, kitų autorių eilėraščių deklamuos D. Merkelytė ir K. Ivinskis. Muzikinei daliai atstovaus prof. dr. V. M. Vasyliūno vargonų muzikos koncertas ir sol. L. Stepaitienės lietuvių liaudies dainų koncertas. Jai akompanuos prof. dr. V. M. Vasyliūnas. Atskirą posėdį turės Europos kraštų LB ir LJS vadovai, V. Vokietijos ateitininkai. Viena savaitės diena bus skirta šv. Kazimieriui, kita — Lietuvių Bendruomenei. Numatytos ekskursijos į Bavarijos piliis. Savaitės užbaigos Mišias atnašaus vysk. A. Deksnys. Moderatoriais yra pakviesti — dr. K. J. Čeginskas, V. Natkevičius ir dr. J. Norkaitis. Savaitės ruošą rūpina posizymėjas vertimai iš vengrų kalbos. Lig šiol buvo išleista apie 40 jo verstų ro „ny“, apysakų, pjesių.

Vilniečiai buvo pakviesti į diplominius Vilniaus konservatorijos absolventų spektaklius. Aktorinio meistriškumo katedros absolventai suvaidino „Chanumą“ ir „Nuotrupas“. Operinio dainavimo katedros diplomantai buvo paruošę G. Verdi „Traviatos“ spektaklį.

Šaulių dramos teatre vis dažniau ima reikštis jaunasis rež. Juozas Javaitis. Neseniai jis režisavo premjerinį dviejų dalių Moljero „Don Žuano“ spektaklį. Scenografiją sukūrė dailininkė N. Livont, muzikiniu apipavidaliniu pasirūpino R. Lukošius. Vaidino aktoriai — A. Venckus, P. Piaulokas, I. Liutikaitė, E. Jasnauskaitė, J. Žibūda, A. Sabonaitis, V. Baranauskas.

Maskvoje įvykusi sąjunginė nuotraukų paroda susilaukė 781 fotografo darbų. Lietuvai atstovavo 32 fotograai, parūpinę apie 200 meninių nuotraukų. Šiltai buvo sutikti žymiųjų Lietuvos atstovų nuotraukų ciklai: A. Sutkaus — „Susitikimas su Bulgarija“, „Mano duklė“, M. Baranausko — „Gimdymas“, V. Strauko — „Paskutinis skambutis“, L. Kazėno — „Palestina“, V. Koreskovo — „Sąjauja-Sušėnoskojės hidroelektrinė“ ir V. Luckaus reklaminių darbai.

Tradicinius vasaros sekmadienų koncertus Trakų pilyje pradėjo Vilniaus universiteto kamerinės muzikos ansamblio ir šokėjų grupės su Vilniaus filharmonijos sol. D. Sadausku. Kitais sekmadieniais Trakų miesto gyventojams ir svečiams koncertus surengė Vilniaus filharmonijos pučiamųjų kvintetas ir Vilniaus styginių kvartetas su sol. I. Argustiene. Sekmadienio koncertai Trakuose bus rengiami iki rugsėjo vidurio.

Devynioliktąją Žemaitės literatūros premiją laimėjo Eugenijus Ignatavičius už pernai „Vagos“ išleistą apsakymų rinkinį „Ir namų amžinoji šviesa“. Šią premiją kasmet paskiria Lietuvos rašytojų sąjunga ir Žemaitės kolchozas Kelmės rajone už geriausių prozos kūrinių kaimo tematiką. Ligšioliniai Žemaitės premijos laureatai — J. Baltušis, A. Pocius, V. Rimkevičius, R. Kašauskas, V. Bubnys, J. Aputis, M. Sluckis, R. Granauskas, A. Zurbas, R. Šavelis, B. Vilimaitė, K. Saja, A. Miškinis, A. Sprindis, B. Radzevičius, V. Dautartas, A. Mikulėnaitė ir A. Markavičius. Dalis jų dalyvavo Ušėnuose surengtame literatūros vakare, kuriame buvo įteikta premija naujam laureatui E. Ignatavičiui. Vakaro dalyviai aplankė Žemaitės sodybietę, muziejumi paverstą P. Višinskio namą. Ušėnuose tebegyvena Žemaitės vaikaitis J. Jankus.

Lietuvos rašytojų sąjunga papildė penki nauji nariai: prozininkai — Rimantas Černiauskas, Kazys Jankauskas, Petras Venslovas (Venclova), poetė Alma Karosaitė ir vertėjas Jurius Šišmoninas. R. Černiauskas, gimęs 1950 m. Daguose, yra baigęs Vilniaus universiteto matematikos fakultetą 1973 m., dirba matematikos mokytoju suaugusių aklųjų mokyklos Klaipėdos skyriuje. Debiutavo 1974 m., yra išleisęs dvi knygas — „Šiapus debesų“ (1980) ir „Gusto istorijos“ (1983). K. Jankauskas, gimęs 1906 m. Šiauliuose, baigė Vilniaus universiteto humanitarinių mokslų fakultetą 1943 m., rašyti pradėjo 1930 m. Jo kraitį sudaro knygos: „Jaunystė prie traukinio“ (1936), „Dulkiniai batai“ (1938), „Vieskelyje plytų vežimai“ (1938), „Žygyje“ (1940), „Beržėnų stoties kūrikas“ (1949), „Krito kaštonai“ (1959), „Stogas ir žvaigždėtas dangus“ (1984). P. Venslovas, gimęs Biržų apylinkėse 1944 m., baigė Vilniaus universiteto filologijos fakultetą 1969 m., spaudoje debiutavo 1973 m. Jo prozai atstovauja dvi apsakymų knygos — „Rudens eilėraščių“ (1978), „Vakaro elegijos“ (1983). Poetė A. Karosaitė, gimusi 1945 m. Biržų rajone, baigė Vilniaus universiteto istorijos ir filologijos fakultetą 1968 m., dirba vyresniąja redaktore „Vagos“ leidykloje, pirmuosius eilėraščių išspausdino 1969 m. Jos kūrybinį kraitį sudaro trys eilėraščių knygos — „Einį su mani“ (1979), „Gatvė be skėčio“ (1982) ir „Žemė balų akimis“ (1983). Vertėjas J. Šišmoninas yra gimęs 1921 m. Saratove, baigęs Raudonosios armijos užsienio kalbų institutą Maskvoje 1950 m., pasižymėjęs vertimais iš vengrų kalbos. Lig šiol buvo išleista apie 40 jo verstų ro „ny“, apysakų, pjesių.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	90 dienų termin. indėlius 10 1/2 %	
Antradieniais 10-3	180-185 d. termin. ind. 10 1/2 %	
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų 11 1/2 %	
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 2 metų 11 1/2 %	
Penktadieniais 10-8	term. indėlius 3 metų 12 %	
Šeštadieniais 9-1	pensijų s-ta 9 1/2 %	
Sekmadieniais 9-12.30	spec. taup. s-ta 8 1/2 %	
	taupomąją s-ta 8 1/2 %	
	depozitų-čekių s-ta 6 %	
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo 12 1/2 %	
	mortgicijų nuo 12 - 14 1/2 %	

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduoame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti (vakarus Dundas St. W. nuo 427 kello 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikinius pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISO (ISKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai pataisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Pirmoji Kanados ateitininkų stovykla 1952 m. Narušio ūkyje, Ontario provincijoje

Nuotr. St. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

džioji Simpsons prekybos bendrovė pranešė, kad dėl turimų nuostolių š. m. lapkričio 3 d. atleis iš darbo 1.631 tarnautoją. Atleidimas paliečia net 23 krautus. Didžiausia našta tenka Toronto krautuvi.

Rinkiminiame vajuje tikimasi aštrios kovos tarp abiejų didžiųjų partijų — liberalų ir konservatorių, turinčių naujus vadus. J. Turneris rinkimams kandidatuoja Britų Kolumbijoje, B. Mulroney — Kvebeke, vietovėje, iš kurios yra kilęs. J. Turneriui rūpi atstatyti visiškai kritusį liberalų partijos populiarumą Vakarų Kanadoje, B. Mulroney — laimėti daugiau konservatorių atstovų Kvebeke, iš kurio pastutiniame parlamente buvo tik vienas. Abu vadai yra dvikalbiai. Politinius debatus televizijoje pasiūlė B. Mulroney ir socialistų vadas E. Broadbent. J. Turneris neskuba duoti sutikimo, bet jo greičiausiai negalės išvengti.

Sudarydamas naują ministrų kabinetą, ministras pirm. J. Turneris gerokai sumažino jo narių skaičių, atleisdamas dalį ministrų. Naujus tesu-rado penkis veidus, nes žymesnių liberalų politikų parlamente beveik nėra. Vado rinkimuose antrą vietą užėmęs J. Chretienas gavo min. pirmininko pavaduotojo ir užsienio reikalų ministeriją. Didžioji kabineto dalis teko buvusiems ministrams, kurių paramos reikėjo J. Turneriui ir už kurių palikimą kovojo J. Chretienas. Po parlamento rinkimų J. Turneris galės sudaryti savo pasirinktą žmonių kabinetą, kurie dabar kandidatuos į parlamentą. Žinoma, tik tokiu atveju, jeigu rinkimus vėl laimės liberalai.

Vasaros saulė gali būti pavojinga

1984.VI.18 "U.S. News & World Report" išspausdino pasikalbėjimą su dr. Brooks Bock, pirmosios pagalbos kolegijos pirmininku, kurio santrauka čia pateikiu.

Šiltam orui esant, žmonės daugiau praleidžia laiko lauke, saulėje. Dažniausiai pasitaikantis pavojus yra nudegimas saulėje. Ilgas buvimas saulėje gali baigtis per ankstyvu odos susiraukšlėjimu arba odos vėžiui. Kitos su karščiu susijusios problemos yra raumenų mėšlungis arba karščio smūgis.

Nudegimas saulėje gali būti gana rimtas. Pirmo laipsnio nudegimas yra tikta odos paraudonavimas, sukelias šiek tiek skausmo. Antro laipsnio nudegime atsiranda pūslių ir stiprus skausmas. Trečio laipsnio nudegime paliestos srities nervai būna apmarrinti, ir dėl to neįjaučiamas skausmas, kai oda paliečiama. Teko matyti ligoniu, užmigusį saulėje, kurių nukentėjusios kūno dalys buvo tiesiog iškeptos.

Geriausias būdas apsaugoti odą nuo nudegimo yra apriboti buvimą saulėje, taip pat dėvėti plačias kraštais skrybėlę, apsaugoti veidą ir vartoti tepalą, teikiantį apsaugos sluogsnį. Šviesiauplankiai greičiau nudega negu tamsiauplankiai, tačiau nudega visi, net negrai.

Pirmą ar antrą dieną būti saulėje vieną valandą iš ryto arba vėlyvą popietę yra daugiau negu pakankamai. Vengti kaitinimosi saulėje nuo vidurdienio iki 2 v.p.p., kai saulė yra karščiausia. Jeigu oda pradeda raudonuoti ir darosi jautri, laikas ją uždengti. Apsaugos sluoksnio stiprumas tepaluose yra nurodytas numeriais. Juo aukštesnis numeris, juo stipresnė apsauga.

Smarkiai nudegęs asmuo turi tuojau pat pasitraukti nuo saulės, uždėti šviesią, drėgną skėpetaitę ant nudegimo, laikyti žaizdą šviesią, mazgoti vandeniu ir miltu. Viena ar dvi aspirino tabletės sumažina skausmą.

Negydomas nudegimas progresuoja trimis tarpsniais — sukelia raumenų mėšlungį, išsekimą dėl prasto kūno skysčio ir pagaliau karščio smūgio, kuris gali baigtis sąmonės netekimu ir net mirtimi.

Dažniausiai raumenų mėšlungis yra susijęs su įtempta fizine veikla saulėje. Tai ypač vargina statybos darbininkus. Norint išvengti raumenų mėšlungio, reikia imti druskos tabletes su skysčiais. Kai būna karščio sukeltas išsekimas, žmogus pajunta apsvaigimą, galvos skausmus, šleikštuli, žemą kraujo spaudimą ir greitą širdies plakimą. Karščio smūgio atveju prarandama tiek daug skysčio, kad po raumenų mėšlungio ir gausaus prakaitavimo, kūnas staiga nustoja prakaituoti, taip prarasdamas galimybę atvėsinti kūną. Temperatūra pavojingai pakyla — dažnai iki 107 laipsnių ar daugiau. Žmogus gali prarasti sąmonę arba tapti irzlus, keistai elgtis ir turėti haliucinacijas. Retais atvejais tai baigiasi priepuoliu ir mirtimi.

Prieš atvykstant greitajai pagalbai, asmenį, kurį ištiko karščio sukeltas išsekimas ar smūgis, reikia nugabenti į vėsią vietą, vėsinamą kambarį ar bent į medžio pavėsį. Nuimti tiek drabužių, kiek galima. Paguldyti, pakelti jo kojas, sudrėkinti jo drabužius vėsiu vandeniu. Jeigu jis turi sąmonę ir nemiega, duoti 1 burną (Nukelta į 9-tą psl.).

Skautų veikla

XXI-oji Romuvos stovykla prasidės liepos 28 d. Suvažiuoti prašoma iki 12 v. Popiet visi bus skirstomi skitimis ir vyks įsikūrimas rajonuose. Vidurinį ilgąjį savaitgalį stovyklą aplankys LSS tarybos pirmios pirm. v.s. fil. S. Miknaitis ir kiti vadovybės nariai iš Čikagos. Visi kviečiami tą savaitgalį (rugpjūčio 4-5-6 d.d.) ap-lankyti Romuvą.

Sveikiname skautų-čių bičiulę ir rėmėją Elžę Jankutę 90-mečio proga.

Dar galima registruotis į lituanistikos seminarą, kuris įvyks rugpjūčio 18-24 d.d. St. Joseph Christian Life Centre, 18485 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio. Mokestis \$130. Registruotis pas LS seserijos vyr. skautininkę D. Eidukienę, 4629 S. Mozart St., Chicago, IL 60632, USA. Tel. (312) 376-2153.

Liet. skautybės fondas skelbia 1983 m. apyskaitą — iš viso fondo sutelkta \$96,773.07.

Toronto skautų-čių tėvų k-tas paskyrė \$500 vyktandoms į "Gintaro" mokyklą, kurios praktinę dalį Kalifornijos kalnuose prie Los Angeles baigė sesės Mirga Šaltmairaitė ir Marytė Rudytė — abi "Šatrijos" tunto. "Gintaro-Ąžuolo" mokyklų tikslas — paruošti draugininkus-kes. Č.S.

RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ-KURIENĖ, aktyvi jaunimo kongresų dalyvė, kalbės jaunimo svarstybose kazimieriniame išievyjos kongrese Toronte š.m. rugsėjo 1 d. Nuotr. V. Maco

SPORTAS

GOLFO PIRMENYBĖS

ŠALFASS golfo pirmenybės rengia Detroito "Kovas" rugsėjo 1 ir 2 d.d. Bay Valley, MI (dvi valandos į šiaurę nuo Detroito prie I-75 greitkelio. Rezervacijų reikalu iki rugpjūčio 1 d. kreiptis: Bay Valley Inn, 2470 Old Bridge Rd., Bay City, MI 48706, USA. Tel. (517) 686-3500 arba (800) 292-5028. Informacijos teikia V. Petrušis, 30115 Brookview, Livonia, MI 48152. Tel. (313) 525-0294.

GOLFO ŽINIOS

Birželio 24 Golf Haven klubo laukuose, dalyvaujant 49 golfininkams, buvo surengtas Toronto lietuvių golfo klubo VI šio sezono turnyras. Laimėtoju tapo P. Stauskas, pasiekęs 81 smūgio pasekmę. Antruoju liko Alg. Simanavičius, taip pat pasiekęs 81 smūgį, tačiau geresnis sužaistų skylių santykiu nulėmė P. Stauskui laimėjimą.

Išlyginamųjų smūgių grupėje E. Kuchalskis laimėjo I v. su 66 (83), II — A. Kišonis 67 (96), III — V. Radžiūnas 67 (85).

Moteryų grupėje I. Kymantiene tapo laimėtoja su 95 smūgių pasekmę, antroje vietoje palikdama ilgametę klubo ir dabartinę ŠALFASS meistrę E. Kekišienę. Gerai sužaidė G. Stauskienė ir J. Ignatavičienė.

Laimėtojai už sviedinio prime-timą artčiausiai veliauos: S. Obelenis (8-ta), P. Pargauskas (11-ta) ir L. Baziliauskas (13-ta žalojio). Nenusisekusios skylės laimėtoju tapo P. Augaitis, pasiekęs 9 smūgių ant 6-tos žalosios. Turnyrui vadovavo J. Rusinavičius, E. Ramas ir Sig. Krašauskas.

Glen Eagle golfo laukuose surengtame klubo turnyre gegužės 27 d. pasirodė jaunas, geras golfininkas Andrius Dailidionis. Jis laimėjo I v. vyrų klasėje (low gross) — 71 smūgio pasekmę. Įstojo naujū klubą ir žada aktyviai daly-

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
10 1/4% už 90 dienų term. indėl.
10 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
11 1/2% už 1 m. term. indėlius
11 3/4% už 2 m. term. indėlius
12 % už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už pensijų planą
9 % už namų planą
8 1/2% už specialią taup. s-tą
8 1/4% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 12 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 13 3/4 %
2 metų 14 %
3 metų 14 3/4 %
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 12 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet nedau-giau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis. Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Vidai Šliaučiūlienei

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varOTOS automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

vauti mūsų turnyruose. Buvo ir daugiau gerų pasekmių: E. Sudeikis — 74 ir A. Stauskas 76. Jaunio klasėje — R. Bagdonas 81. Sig. K.

TIK RUSIŠKOS RAIDĖS

Sov. Sąjungos futbolio federacijos prezidentas š. m. birželio mėn. posėdyje aptarė šalies futbolio pirmenybių eigą. Ypatingai griežtos kritikos susilaukė Maskvos "Torpedo" komanda ir jos vadovai, nes leido žaisti su uniforma, ant kurios buvo užrašytas komandos pavadinimas lotyniškais raidėmis. "Izvestijų" laikraščio priede "Futbol chokkei" rašoma, kad tuo "Torpedo" sportininkai parodė nepagarbą žiūrovams, žemino komandos autoritetą. Už šį "prasižengimą" vyr. treneris V. Ivanovas ir rungtynių vyr. teisėjas A. Chorlinas buvo griežtai

nubausti. Futbolo federacijos prezidentas perspėjo visų komandų trenerius ir vadovus, o teisėjų kolegiją ir sportinę-techninę komisiją įpareigojo kontroliuoti, kad panašūs įvykiai daugiau nepasikartotų.

Nurodymas, kad visi užrašai būtų tik rusiškais raidėmis, liečia visas sąjunginių respublikų komandas. Anksčiau "Žalgirio", "Daugavos", "Kalevo" draugijų sportininkai ant uniformų savo komandos pavadinimą arba miestą rašydavo lotyniškais raidėmis. Dabar tai bus laikoma sportinės drausmės ir varžybų nuostatų pažeidimu, o gal ir nacionalizmo apraiška. Matosi, kad užrašų vienodinimas, o tikriausiai rusinimas, vykdomas ir sporte.

J. Dagys

"Gintaras" Britanijon

Torontiško "Gintaro" ansamblio šokėjų ir dainininkių grupė š. m. liepos 19 d. išskrenda Britanijon dalyvauti tarptautiniame folkloro festivalyje, kuris rengiamas Mančestere mieste. Iš keliolikos grupių "Gintaras" ir dar trys kitos grupės buvo išrinktos atlikti po atskirą 25 minučių programą miesto centre. Be to, "Gintaro" grupė koncertuos Skotijos ir Londono lietuviams. Ją sudaro 39 asmenys, įskaitant šokėjus, dainininkes, muzikantus ir palydovus.

Liepos 10 d. Toronto Lietuvių namuose "Gintaro" tėvų komitetas surengė išleistuves. Gausiai susirinkusius Toronto lietuvių pasveikino tėvų komiteto pirm. R. Žilinskienė ir perdavė mikrofoną programos pranešėjai Mirgai Šaltmiraitėi. Gintariečiai labai darniai ir preciziškai atliko keletą tautinių šokių, kuriuos šoks tarptautiniame festivalyje Britanijoje, vadovaujami Ritos ir Juozo Karasiejų. Dainininkių grupė, vadovaujama Giedrės Paulionienės, su sol. Rimu Paulioniu padainavo vieną smagią dainą ir davė ištraukų iš baigiamos ruošti plokštelės.

Išvykstančius gintariečius sveikino bei sėkmingos kelionės linkėjo KLB krašto valdybos atstovai H. Stepaitis, KLB Toronto apylinkės pirm. dr. Birgiolas, krikšto tėvų vardu — dr. A. Valadka, Ontario liberalų partijos vad. Peteronas (per savo atstovą ir laiškų) ir Kanados etninio meno taryba. Visiems padėkojo išvykos gintariečių vardu J. Kara-

siejus, o tėvų komiteto atstovė išvykos dalyvių apdovanojo gėlėmis.

Šios išleistuvės ir loterija padėjo sutelkti dalį lėšų kelionei, kurioje gintariečiai atstovaus Kanadai ir jos lietuviams (vežasi dvi vėliavas — Kanados ir Lietuvos). Išskrenda iš Toronto liepos 19 d. "British Airways" lėktuvu, grįš rugpjūčio 2 d. (kita dalis — rugpjūčio 21 d.).

Sėkmės kelionėje ir festivalyje! DL.

Vasaros saulė...

(Atkelta iš 8-to psl.)

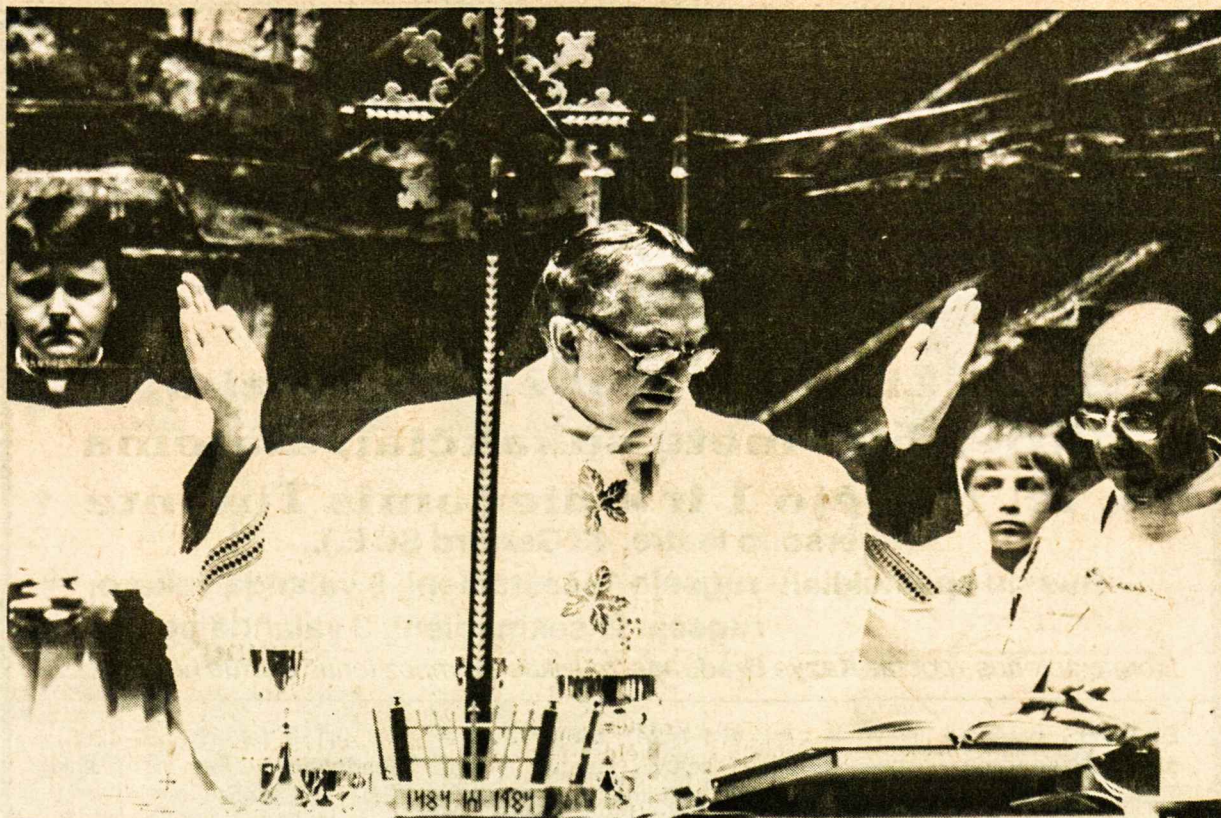
skysčių ir druskos tablečių. Jeigu nėra vėsinamo kambary, panaudoti vėdintuvus ir atidaryti langus.

Patartina nešioti lengvus drabužius. Balti drabužiai yra geriausi lauke, nes atmuša saulės spindulius, o tamsūs drabužiai juos sugeria. Jokiu būdu negalima palikti vaiko ar senyvo žmogaus ilgiam laikui automobilyje.

Žmonės, imą pripratus tam tikrus psichiatrinis vaistus — phenothiazinus, antidepresinius, lithium, turintieji aukštą kraujo spaudimą ir vartojantieji diuretikus, — turi būti ypatingai atsargūs saulėje ir karštyje. Kai kurie iš anticholinerginių vaistų ir anti-biotinis tetracyclinas irgi sukelia problemas.

Paruošė: J. Str.

• Supažindinkite savo draugus su "TEVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitytų adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Kunigas KAZIMIERAS KAKNEVIČIUS, įšventintas Romoje, kur baigė teologinius mokslus, atnašauja pirmąsias savo Mišias Kanadoje, Toronte-Mississaugoje, Lietuvos kankinių šventovėje 1984. VI. 24. Dešinėje — klebonas kun. J. STAŠKUS, kairėje — teologijos studentas E. PUTRIMAS

Išleido dukrelę į marteles...

Aldonos ir Lino Butkių vestuvės Ontario Hamiltone

Daug turime vestuvių, bet ne daug lietuviškų. Tokias lietuviškas vestuves birželio 23 d. turėjome Hamiltone, kur hamiltoniečių J. Ant. Gedrimų dukra Aldona ištekojo už losangeliečių P. B. Butkių sūnaus Lino. Vestuvinės puotos vedėjų nereikėjo patį kartoti keliomis kalbomis ir tveliams prie mikrofono nereikėjo prakitauti angliškai savo sveikinimų. Tokių kitų gražių ir iškilmingų lietuviškų vestuvių Hamiltone jau niekas neprisimena.

4 v.p.p. prie Aušros Vartų šventovės pradėjo suvažiuoti vestuvių limuzinai, iš kurių lipo išsidabinę vestuvinininkai. Susibūrę žmonės laukė jaunamartės, kuri paskutiniu momentu pasirodė savo baltame apdare, ranka pri-laikydama ilgą velniuką. Trumpelei grojant kompoz. H. Purcell melodiją, su stilingai žingsniuojančių jaunų pamergių procesija susijauinę tėveliai savo dukrelę nuvedė prie altoriaus ir pabučiavę ją perdavė jos būsimajam vyrui Linui. Klebonas kun. J. Liauba, OFM, per šv. Mišias palaimino jų santuoką. Per pamaldas aidėjo trumpetės, smuikai ir sol. V. Verikaitis, kuris Peggy Cullen palydint vargonais, pagiedojo lotyniškų ir lietuviškų giesmių.

Vestuvinė puota įvyko "Royal Connaught" viešbutyje. Į puotą įnešė ir erdvią salę susirinko per 200 svečių. Jų buvo iš Los Angeles, Kliviando, Čikagos, Detroito, Niujorko ir kt. Iškilmei vadovavo Alg. Mikuckis. Jis pirmiausiai papasakojo jaunųjų susipažinimo ir draugystės istoriją, kuri prasidėjo nuo Hamiltono gyvatariečių viešnagės Los Angeles mieste. Ten

Aldona su Linu susipažino ir susidraugavo. Toji draugystė po penkerių metų buvo vainikuota vedybomis.

Kaip visose vestuvėse, netrūko kalbų ir sveikinimų. Kalbėjo abu tėvai, pasidžiaugdami savo giminių padidėjimu, kalbėjo su humoru ir jaunais, išreikšdamas padėką visiems, kurie padėkoti nepasirė, ir tiems, kurie prašė... Kalbėjo "Gyvataro" vad. G. Breichmanienė, pas kurią Aldona taut. šokių mokėsi ir ilgus metus toje grupėje šoko. Ji taip pat pasigyrė, kad per 34 "Gyvataro" veiklos metus šioji pora esanti 20-toji iš gyvatariečių, sukurusių lietuvišką šeimą.

Su jaunąja buvo atliktas ir jaunamartės šokis Sadutė. Perskaičius telegramas ir sveikinimai, kurių vienas labai gražus su eilėraščių posmais iš Lietuvos. Aldona yra dviejų brolių ir dviejų seserų J. Ant. Gedrimų šeimos jauniausia dukra. Ji šiemet Hamiltono McMaster universitete baigė antrus savo studijų metus ir savo studijom užbaigti persikelia Kalifornijon į UCLA universitetą. Dar būdama gimnazijoje, už gerą mokyklą ji yra gavusi įvairiausių premijų ir stipendijų. Universitete taip pat ejo su augščiausiu įvertinimu ir buvo fakulteto dekanas garbės saraše. Ji, aktyvi ateitininkė, talkino liuanistinėje mokykloje, veikė su lietuvišiais studentais. Per visas savo jaunas dienas dainavo "Aido" mergaičių chorą ir šoko liet. tautinius šokius.

Linus yra taip pat gero lietuviško auklėjimo jaunuolis, baigęs liuanistinės mokyklos 12 skyrių, skautas, pasižymėjęs krepšinin-

kas. Jis dar turi du brolius ir tris seseris. Los Angeles universitete jis įsigijo verslo administratoriaus specialybę.

Po vestuvių jaunavedžiai išvyko paslaptinomis povestuvinėm kelionėm. Yra suplanavę apsigyventi Montrose, Calif., kur Linas jau turi įsigijęs sau nuosavą namą ir darbą savo profesijoj.

K. Mileris

London, Ontario

VIKTORAS IR VERONIKA GUDELIAI birželio 23 d. paminėjo savo vedybinio gyvenimo 60 metų sukaktį. Abu aktyvūs veikėjai, sveiki ir judrūs. V. Gudelis yra parapijos tarybos ir pensininkų klubo pirmininkas. V. Gudelienė įeina į katalikų moterų draugijos ir pensininkų klubo valdybas. Tą šeštadienį Šiluvos Marijos šventovėje 6 v.v. buvo Mišios jų intencija, dalyvaujant giminiams ir draugams. Klebonas pasakė pamokslėlį ir suteikė jubilatinį palaiminimą. Po pamaldų parapijos saleje įvyko vaišės, kurias paruošė pati V. Gudelienė ir pavaišino per 50 žmonių. Žentas Miras Chainauskas pasakė kalbą, apibūdindamas šukaktuvinių gyvenimą. Be to, sveikinimo žodį tarė giminės ir draugai. Iteikta daug gražių ir brangių dovanų.

Koresp.

"PAŠVAISTE" DETROITE. Š. m. birželio 14 d. "Draugo" 118 nr. Liuda Rugienienė, aprašydama sėkmingą Dievo Apvaizdos parapijos atstuntą gegužinę, pusę savo aprašymo paskyrė "Pašvaistės" programai apibūdinti. Ji rašo: "Atėjo ir programos laikas. Į salę susirenka beveik visi gegužinės dalyviai. Nežinau, ko tikėjimės, tačiau esame nustebinti, kai atitraukiamos užuolaidos ir pamatome sceną, išdekoruotą kitaip nei įprasta. Prie garsiakalbio išeina vyrišku juodu fraku apsirengusi solistė Irena Černienė ir uždainuoja: 'Ponai ir ponios, Damen und Herren, Ladies and Gentlemen, tai 'Prašome' iš filmo Cabaret. Akordeonu palydi Paulius Genčius ir pianinu choro vadovė Rita Vilienė. Salėje kalbėjusieji nutila ir su įdomumu pradeda sekti programą."

"Plojimų netrūksta. Vėl pakartojama 'Prašome'. Kaip matyti iš ankščiau išvardyto repertuaro, programa neišsta, lengvo pobūdžio ir ypač gyvai interpretuota. Tai nuopelnas chorvedės Ritos Vilienės, kurios muzikinius sugebėjimus teko stebėti praėjusį rudenį Kanados Lietuvių Dienos se Londonė. Ji ten buvo pagrindinė dirigentė ir valdė ne vieną, bet kelis chorų. Tai jauna, energinga muzikos mokytoja Kanadoje, kuri ne tik moko, augina tris mažamečius vaikučius, bet randa laiko ir lietuviškai dainai. Apie Ireną Černienę sužinojau, kad ji yra profesionalė dainininkė Kanadoje, tad paaiškėjo priežastis jos vokalinio pajėgumo ir geros vaidybos. 'Pašvaistės' choro pirmininkas Algis Švilpa, o scenos darbas vadovauja Kęstutis Vilis".

Dr. K. Vilis yra dirigentės vyras ir Londono universiteto profesorius. Rita Vilienė 1972 m. baigė konservatoriją pirmąja vieta Kanados McGill universitete. Kabareto "Siluetai" dekoracijas paruošė J. Bendoraitis. D. E.

WINNIPEG, MANITOBA

ILGOS IR GRAŽIOS VESTUVĖS. Š. m. birželio 16 d. Šv. Kazimiero šventovėje susituokė Bunny-Brenda Miller ir Juozas Grabys. Vedybų apeigas atliko kun. J. Bertasius. Pamerge buvo R. Armstrong ir pabroliu — E. Fedaras.

Abudu jaunavedžiai yra mokytojai kanadiečių gimnazijose. Jiedu ten ir susipažino. Kadangi jie turi daug draugų, tai ir vestuvės buvo ilgos — truko net tris dienas. Viena buvo paskirta kolegoms mokytojams, kita — lietuviams ir pažįstamiems, trečia — giminiams. Be to, buvo suruošti bene penki mergvakariai. Kadangi ji, Bunny, darbuodavosi vietos lietuvių kolonijos parengimuose, tai ir lietuvių moterys suruošė jai mergvakarį.

J. Grabys keletą metų buvo KLB Winnipeg apylinkės valdybos pirmininku. Be to, turėdamas vasarą ilgą atostogą, puikiai įrengdavo lietuvių paviljoną Folkloramos metu.

Tas ilgas vestuvių vaišės paruošė jaunosios sesutė May ir jos vyras Sid White bei jų vaikai. Prisidėjo ir jaunąja mama M. Grabienė bei jo sesuo Eugenija Fedarienė.

Vestuvėse dalyvavo giminės bei draugai iš Čikagos, Edmontono, Vankuverio ir net tolimos Meksikos.

Kartais žiūrime į mišrias vedybas kaip nutačiau, kad vieno lietuvi. Atrodo taip nebus šiuo atveju. Jaunoji Grabienė jau anksčiau daug padėdavo mūsų kolonijos darbuose. Dabar tikisi dirbti dar daugiau. Atseit, ateina naujas pagalbininkas. Winnipeg yra keletas mišrių šeimų, kurių kita-taučiai dažnai talkina lietuviško darbo baruose kartais daugiau negu tikri. Lietuvoje užaugę lietuviai. Tai džiugus reiškinys!

NAUJAS ATEIVIS. Kai Onos ir Petro Žiminskų dukra Nijolė susilaukė dukrelės, didžiausią ne tik jos vyras Don Pestrak, bet ir jos tėvai, atseit, seneliai. Todėl jie š. m. birželio 23 d. iškėlė puikias krikštynas beveik visai lietuvių kolonijai. Šv. Mišių metu krikštą apeigas atliko kun. J. Bertasius, suteikdamas Karley-Ann vardą. Krikšto tėvais buvo M. Nascimento ir R. Singheil. Po to sekė vaišės, į kurias susirinko per 120 asmenų. Pestrakų šeima, nors mišri, bet yra labai lietuviškos dvasios. Nijolė visada prisideda prie lietuvių parengimų, ypač ji daug padeda mūsų klebonui metinio parapijos mugės metu.

MŪSŲ MIESTO GYVENTOJAI ir vėl turėjo progą pamatyti siuvinėjimo ir tautinių juostų audimo meną š. m. gegužės 18 d. Manitobos muziejuje Aldona Jančiukaitė vienintelė Winnipeg apylinkės lietuvių tautinių juostų audėja rodė, kaip tos juostos audžiamos, o Teklė Timmermanienė parodė lietuviškų mezginių siuvinėjimo meną.

Sovietinė išmintis

Penki sovietinio socializmo įsakymai: 1. Negalvok. 2. Jeigu galvoji, tai nekalbėk. 3. Jeigu kalboji ir kalbi, tai nerašyk. 4. Jeigu galvoji, kalbi ir rašai, tai nepasirašyk. 5. Jeigu galvoji, kalbi, rašai ir pasirašai, tai nenustebk.

• Šypsena kainuoja pigiau, negu elektra ir duoda daugiau šviesos. (Skotų išmintis).

Parinko Pr. Alš.

TAUTYBIŲ SAVAITE — FOLKLORAMA įvyks rugpjūčio 12-18 d.d. Lietuvių bendruomenės dalyvaus su "Vilnius" paviljonu. Kaip mūsų apylinkės valdybos pirm. J. Razmaite sako: "tai gera proga garsinti Lietuvos vardą ir turtinę jos kultūrą". Geras mūsų pasirodymas visą savaitę trunkančiame renginyje priklausys nuo visų mūsų tautiečių. Todėl jau dabar prašomi visi ateiti pagalbom su savo gabumais. Svečiai iš toli ir arti kviečiami gausiai dalyvauti. Kas vakarą programą atliks "Ramunėlės" — dainos grupė iš Otavos. Paviljono karalaitė bus A. Stapon.

SIBIRINIAI TREMIMAI. Birželio 14 d. lietuvių, latvių ir estų bendruomenės paminėjo bolševikų įvykdytus baltiečių tremimus į Sibirą. Prie paminklo susirinko nemažai žmonių. Padėtas gėlių vainikas baltiečių vardu ir pasakyta kalbų. Gaila kad lauke, vykstant nemažam automobilių judėjimui ne visus žodžius buvo galima suprasti. Nors buvo kviesta ir daugiau provincinės bei federacinės valdžios žmonių, bet atsilankė tik tai min. Don McKenzie ir gana jausmingai pakalbėjo, pareiškdamas mūsų visų atsakomybę už buvusius ir dabartinius įvykius.

ŠV. TĖVAS JONAS-PAULIUS II apsilankys Winnipeg rugsejo 16 d. Bus bendros pamaldos netoli miesto esančiame Birds Hill parke. Išskirtinai keletą oficialiems reikalams skirtų automobilių, kiti nebus leidžiami įvažiuoti į parką ar net tuo keliu (Hwy. nr. 59). Keliavę pervežimui bus suorganizuota užtenkamai autobusų.

Mūsų klebonui pranešta, kad bus kalbamas Rožinis ir kad lietuvių grupei melstis (prie mikrofono) paskirta viena Rožinio dalis. Po to bus giedama giesmė "Sveika Marija, Motina Dievo..." Visi mūsų tautiečiai prašomi dalyvauti ir garsiai melstis bei giedoti.

Šv. Tėvo priėmimo paruošime lietuviams atstovauja J. Timmermanas. Toms dienoms mieste jau išnuomoti visi viešbučių kambariai, o prie gatvių, kuriomis važiuos Šv. Tėvo vilkstinė, išnuomojamos net atskiros vietos prie langų. Visose krautuvėse jau pilna visokių atminų su Jono-Pauliaus atvaizdu. Ev. f.

ALBERTAS MAROZAS, Monikos ir Vinco Marozų sūnas, baigęs Manitobos universitetą Winnipeg komercinius mokslus bakalauru laipsniu. Linkėtina, kad jis ir toliau reikštųsi lietuvių veikloje

Pasirenkant laidotuvių namus

Brolių Brown laidotuvių namų ROSS CRAIG KOPLYČIA turi puikias patalpas pigiomis kainomis

- Patirtis laidojant katalikų apeigomis
- Erdvūs, patogūs lankymo kambariai
- Jaukūs salionai su kava ir sausainiais
- Du erdvūs šešių durų "Cadillac" limuzinai, prieinami kiekvienai šeimai
- Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis, apdengtos specialia apsaugine medžiaga
- Baldakimas apeigoms kapinėse šeimos bei draugų apsaugai nuo blogo oro
- Kėdės šeimos nariams sėdėti apeigų metu kapinėse
- Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių
- Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeičiantis laidotuvių kainos
- Pervėžimas į bet kurią užmiestinę vietovę
- Erdvi autoaikštė
- Patogi, centrinė vieta

Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

Ross Craig Chapel
Brown Bros. Funeral Homes
1357 Queen St. W. (at Lansdowne) Toronto
K. Neil Webster, Mgr. Tel. (1-416) 532-4446

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor
1614 Bloor Street West
(priešais Toronto Lietuvių namus)
Telefonas 535-2331, namų 532-5893

Perkant ar parduodant namus skambinti **ANTANAS GENYS**
231-2839
Frank Barauskas Ltd. Realtor-3828 Bloor St.W., ISLINGTON

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8Y 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 įstaigos (416)762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York įstaigos (416)231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

1984 metų ekskursijos:

VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai

Rugsėjo 6 - 14 Spalio 4 - 12

Grupę rugsėjo 6 lydesiu aš pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilus. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo sturumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakyką. **Nemokamas įkainojimas.**

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu

(416) 545-6556 Hamiltone,

Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkūtė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais - 9 v. r. - 5 v. p. p. Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

— Pamaldos vasaros sekmadienio vasaros — 10 v.r.

— Pakrikštyta: dr. Algio ir Viltės (Zubrickaitės) Valiulių dukrelė Aurelija-Ona; Danieliaus ir Elenos (Obelienūtės) Stemmler sūnus Brian-Andrius.

— Rengiasi tuoktis Punske Bronius Naudžiūnas su Danute-Ona Vaiciulyte, Mississaugoje — Vytas Vitkus su Huguette Cote; Joanna Balūnaitė su Edwin J. Facey.

— Tradicinės lietuvių pamaldos Midlande — rugpjūčio 5, sekmadienį, 1.30 v.p.p. Autobusas išvažiuos nuo Prisikėlimo par. 11 v.r. Kaina — \$13. Registruoti Prisikėlimo klebonijoje tel. 533-0621.

— Religiniam pasaulio lietuvių katalikų kongresui iki šiol surinkta \$3,123.00; P. Šečepavičius paaugojo \$150.

— Paaugojo koncertinio pianino vajui \$50 L. ir O. Radzevičiai; kapinėms po \$100 — J. Šepėrys ir O. Šarūnienė; parapijai \$100 — E. ir Pr. Ališauskai, Vl. Ališauskas.

— Mišios liepos 22, sekmadienį, 11 v.r. — už a.a. Oną Šalinskienę, 11 v.r. — už a.a. Adolfą Kvedarą; Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Agotą, Juozą ir Barborą Augačius.

Lietuvių namų žinios

— „LN žinių“ biuletenio, redaguojamo St. Dargio, atspausdinta 600 egz. birželio 29 d.

— LN valdybos posėdyje liepos 5 d. patvirtintas naujas narys Algis Gineitis ir paskirta \$100 auka „Kidney Foundation of Canada“.

— LN ir „Atžalyno“ gegužinė liepos 15 d. Clairville parke praėjo labai sėkmingai. Prie pakilio nuotaikos prisidėjo Adomaičio muzika ir N. Benotienės vadovaujama mergaičių trijulė. Įvairios lenktynės ir rungtynės pajalrinio programą.

— LN valdyba baigs vasaros sezoną liepos 19 d. posėdžiu, o po to susirinks tik antroje rugpjūčio pusėje.

— LN lankėsi kun. Pr. Jaraška iš Sunny Hills, FL, J. Dirks iš Australijos, V. Puidokienė ir M. Vikanienė iš Anglijos Londono, S. Dūda iš Los Angeles, V. Vebeliūnienė iš Niujorko, dr. Liuda Paulėnienė iš Čikagos, Ž.V. ir A. Vaičiūnai iš Flamborough, Ont., V. Koženiauskaitė iš Lenkijos, A. Buntinaitė iš Čikagos, O. Kasėtienė iš Brocktono, Mass., V.S. ir E. Bakaičiai iš Niujorko.

PADEKA

Kai gyvenimas pakrypo kita vaga ir pasiryžau eiti į kunigus, išvažiavęs į Romą, susilaukiau netikėto pritarimo ir paramos ne tik iš šeimos, giminių, bet ir iš bičiulių, organizacijų, parapijos bei plačiosios visuomenės. Po eilės metų sugrįžęs į Kanadą jau kaip kunigas, noriu išreikšti gilią padėką visiems, kurie prisidėjote savų maldomis, dovanomis bei kitokia parama man studijuojant Romoje.

Nuosirdžiai dėkoju visiems, kurie rūpinotės mano kunigystės šventimais, išsilimėms, mane aplankėte Romoje, sveikinate ir apdovanojote.

Is visos širdies dėkoju visiems, kurie surengė tokias išsilimėms mano pirmicijas. Dėkoju už sveikinimus ir dovanas bei mielą jūsų dalyvavimą šioje šventėje. Jum visiem gili padėka, garbė Visagaliui Dievui. Už visa aš lieku jum skolingas, ir maldose prisiminsiu savo geradarius. Lai Dievas atlygina už jūsų man parodytą širdį.

Kun. Kazimieras Kaknevičius

ATLIEKU visokius namų remonto ir statybos darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Balūnas.

GERIAUSIAME Pietų Kalifornijos klimato, netoli San Diego, parduodu 10 metų senumo 3-jų miegamųjų, 2-jų prausyklių namas su 2,5 akro sklypu. Kainos ir informacijų teirautis telefonu (416) 247-3174.

MISSISSAUGA-BRAMPTON. Jieškau moters saugoti 4 mėnesių berniuko dienos metu nuo rugsėjo iki birželio pabaigos. Gali būti ateinanti arba mano namuose gyvenanti. Skambinti Vidai 279-8416.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir virtuvė arba visas aukštasis — trys kambariai, virtuvė, atskira prausykla ir balkonai arti Prisikėlimo parapijos šventovės. Skambinti tel. 532-6453 Toronto.

DIDELĖ NUOLAIDA vertikalinėm langų užuolaidom. Teirautis telefonu 626-5977, Oakvilles apylinkėse — 827-3446 vakarais ir savaitgaliais.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka statybos, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už priėmimą kaina. Skambinti tel. 769-5024, Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Vasaros sekmadieniais vakarinės Mišios mūsų šventovėje — 8.30 v. Stovyklavietėje Mišios — kiekvieną sekmadienį 11 v.r.

— Lietuviškai nekalbančių lietuvių kilmės vaikų stovyklai vadovavo: A. Kaknevičius, L. Kulienė, seselė O. Mikailaitė, klierikas E. Putrimas, kun. Aug. Simanavičius, OFM, klierikai S. Kenny ir J. Colechia, OFM. Tinklino vadovai — D. Čuplinskas, L. Dauksa, B. Bawks, S. Augustinavičiūtė, S. Stonėius, Ch. Sturmas, R. Šoliūnaitė; šeimininkės — D. Bonner, I. Kairienė, W. Genke, L. Verbickaitė-Sawitz; ūkvedys — J. Drasutis; maisto pristatytojas — K. Šapočkinas. Stovyklavo 65 vaikai. Prasidėjo antroji stovykla lietuviškai kalbantiems vaikams. Stovyklauja 70 vaikai.

— Maldininkų kelionė į Midlando kankinių šventovę — rugpjūčio 5 d., 1.30 v.p.p. Pamokslas — kun. dr. F. Jucevičius. Po Mišių — Kryžiaus keliai. Norintieji vykti autobusu prašomi registruotis klebonijoje.

— Pakrikštyta: Krystal-Irene, Edmundo ir Angelos Kilinskių dukrelė; Andrew-Paul, Petro ir Idos Raškauskų sūnus.

— Susituokė Vida Gataveckaitė su Carl Barns.

— Autobusas su kun. Pauliaus Baltakio, OFM, konsekraciją išvyks rugsėjo 13 d., 8 v.r., ir sugrįš sekmadienį vakare. Kelionės kaina, įskaitant nakvynes, maistą ir autobusą — \$150 asmeniui. Registruotis klebonijos raštine.

— Parapijai aukojo: dr. R.J. Barakauskas \$500, O. Juodišienė \$300, tretininkai \$300, E. Raudienė \$200; po \$100 — K.A. Abromaičiai, dr. J. Urbaitis, N. Preibienė, A.A. Šmigelskai, St. Pranckevičius, A.V. Lukai, B. Sergačai, M. Jasionytė; po \$50 — D. Melnykaitė, O. Skėrienė; klerikų fondai — M. Jasionytė \$100, Šv. Kazimiero kongresui: tretininkai \$200, E. Azubalienė \$100, J.A. Puteriai \$50; popiežiaus kelionei — tretininkai \$100.

— Mišios liepos 22, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Platoną Preibį, 9.30 v.r. — už Antaniną Kančaitienę-Marcinkienę, 10.15 v.r. padėkos intencija, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. — už Čirūnų ir Žuklių mirusius.

Apie Šv. Kazimiero kongresą Toronto š. m. rugsėjo 1 ir 2 d.d. daug rašo ir JAV lietuvių spauda. Parapijos ir institucijoms yra išsiuntinėtose sąrankos, kuriose sutelktos visos reikalingos informacijos apie operą ir kitus renginius. Parapijos prašomos paskleisti jas kuo plačiau šventovėse ir kitose vietose. Be to, org. kongreso komitetas yra išsiuntinėjęs plakatus, kurie turėtų būti iškabinti šventovių prieangiuose, salėse, įstaigose.

Pasaulio šio festivalis liepos 8-15 d.d. susilaukė didelio dėmesio kanadiečių spaudoje, televizijoje ir radijuje. Vieni laikraščiai rašė, kad festivalyje dalyvavo 20.000 estų, kiti — 12.000, 16.000, 18.000. Išskirti viešumom padėjo ir Maskvos pareigūnų pareiškimai, esą šis festivalis surengtas estų išeivių su vakariečių žvalgybos pagalba ir lėšomis. Šalia kultūrinės programos, buvo ir politinio pobūdžio renginių. Tai eitynės Toronto gatvėmis su atitinkamais plakatais, reikalaujančiais laisvės sovietų pavergtai Estijai, ir susibūrimas Nathan Phillips aikštėje, kur pagrindinę kalbą pasakė konservatorių partijos vadovas B. Mulroney.

Dienraščio „The Toronto Star“ priedas „Neighbors“ (West Edition) 1984.VII.10 išspausdino P. Bertono reportažą apie etninius laikraščius Mississaugos-Bramptono srityje ir idėjų nuotrauką, kurioje matyti „Tėviškos žiburiai“, spaustuvės vedėjas V. Balčiūnas ir rinkėja G. Gaiztutienė. Reportaže paminėti ir keli „TŽ“ redakcijos pareiškimai.

A.a. Povilui Raudžiui mirus, jo atminimui įamžinti Lietuvos laisvės izde paaukojo Tautos fondai: \$100 — velionies našlė Elena Raudienė; \$20 — dr. A. Pacevičius, Bronius Šečpanavičius; \$5 — J. Pikelis. Velionies žmonai, sūnams Kęstutui ir Algiiui bei giminėms reiškiamame nuosirdžią užuojautą. Už aukas dėkojame.

Tautos fondo atstovybė Toronto

NERUKANTIS studentas jieško kambario su galimybe naudotis virtuve nuo rugpjūčio 1 arba rugsėjo 1 dienos. Tel. 252-4795 Toronto.

NAUJA LIETUVIŠKA OPERA

“DUX MAGNUS”

sukurta Lietuvos globėjo šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakčiai, statoma š. m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis Toronto (Ryersono teatre, 43 Gerrard St. E.).

Bus du spektakliai: rugsėjo 1, šeštadienį, 8 valandą vakaro; rugsėjo 2, sekmadienį, 3 valandą po pietų

Libreto autorius - poetas Kazys Bradūnas, muzikos - kompozitorius Darius Lapinskas.

BILIJETUS prašome įsigyti iš anksto: **Kanadoje** — pas V. Tasecką (3380 Galena Cres., Mississauga, Ont. L5A 3L8; tel. 416-279-0363); **JAV-se** — Čikagoje N. J. Vaznelių paroduotuvėje (Gifts International, Inc., 2501 W. 77 St., Chicago IL;

tel. 471-1424); **Niujorke** Religinės lietuvių katalikų šalpos įstaigoje (Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207; tel. 212-647-2434); **Klivlande** — Dievo Motinos parapijoje (18022 Neff Rd., Cleveland,

OH 44119; tel. 216-531-4263); **Filadelfijoje** pas E. Binkį (209 Yellow Stone Rd., Plymouth Meeting, PA 19462; tel. 215-828-1150).

Bilietų kainos į operą: \$15, \$20, \$22, \$25 (kanadiškais).

Po operos rugsėjo 2, sekmadienį, 7 v.v., „Royal York“ viešbutyje bus **Šv. Kazimiero sukakties kongreso užbaigos pokylis (banketas).**

Kaina vienam asmeniui — \$25 (kan.). Bilietai gaunami pas operos bilietų platintojus. Juos prašome įsigyti iš anksto.

Visus tautiečius maloniai kviečiame dalyvauti.

Organizacinis šv. Kazimiero sukakties kongreso komitetas

Daugiakultūris festivalis

Mississaugoje rengiamas š. m. rugsėjo 21-23 d.d. Mississauga Valley Community Centre, 1275 Mississauga Valley Blvd. Tik koncertas įvyks Port Credit Secondary School, 70 Mineola E. Dalyvaus apie 40 tautinių grupių (pernai buvo 25). Suinteresuotos grupės dalyvauti prašomos registruotis pas Florą Pontarollo 279-7087. Pranešimą spaudai apie šį festivalį išsiuntinėjo Frank Juzėnas 273-4757.

Tautybių savaitė — Karavanas ir šiais metais susilaukė plataus kanadiečių dėmesio. Apie jį rašė Toronto dienraščiai. „The Toronto Sun“ 1984.VII.1 įdėjo ir gintarietų nuotrauką. (Karavano aprašymą žiūr. šio „TŽ“ nr. 6 psl.).

Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius surengė parodą Prisikėlimo parapijos Parodų salėje Karavano dienomis. Prie įėjimo G. Baltaduonienė, J. Žulienė ir L. Nakrošienė pamainomis audė gobelenus. Salės priekyje buvo pavaizduotas Kryžius kalnas, kuriame buvo daug meniškių medinių kryželių. Jie buvo padaryti Ad. Katelienės, V. Degučio, P. Misevičiaus, Mnužio, A. Suprono, o dalis atsivežta iš Lietuvos. Ypač įdomiai išdrožinėta medyje keturių veidų šeima. Meniškos rankšluostinės kabojų raštuoti rankšluostčiai. Kilimai bei audiniai puošė sienas, kuriuos audė A. Vaitonienė, G. Lasienė ir Ir. Normantaitė. Šeši menikėnai buvo apmęti tautiniais drabužiais, kuriuos audė A. Tamošaitienė, Gr. Baltaduonienė, Al. Zanderienė, H. Lasienė ir A. Vaitonienė. Juostos ir staltiesės puošė stalus, ant kurių buvo sudėti rodiniai. S. Pacevičienė, V. Balsienė ir G. Balsienė keramika buvo įdomi. Įvairiaspalviai O. Taseckienės margučiai priminė Velykas. G. Baltaduonienės ir A. Zanderienės šiaudiniai puošė medelį. Ypač gražios buvo tautiniai drabužiai apmętos lėlės, kurių buvo per 30. Jas padarė G. Baltaduonienė, L. Nakrošienė, H. Lasienė ir A. Vaitonienė. Atskiroje spintoje žibėjo dideli gintaro papuošalai, kuriuos paskolino A. Vaitonienė ir A. Dargytė-Byskiewicz. V.M.

„TŽ“ redakcijoje lankėsi Jonas Vizbaras, „TŽ“ bendradarbis iš Bostono, Klaudijus Šakenis, Stasys Urbonas. Jie atostogavo pas savo bičiulius. Taip pat lankėsi operos sol. G. Čapkauskienė iš Montrealio, lydimas sol. S. Žiemelytės. Jos ruošiasi operai „Dux Magnus“ ir būsimiems koncertams.

Apie Toronto įvykusią Laisvės olimpiadą rašė ir kanadiečių spauda, ypač „The Toronto Sun“. Aprašymas „TŽ“ pasirodys vėliau, gavus visus duomenis.

Toronto Lietuvių namų poilsio stovykla

rengiama Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje, rugpjūčio 4 — 12 d.d.

Platesnei informacijai kreipkitės:

Lietuvių namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6

arba: V. Kulnys, tel. 769-1266

DĖMESIO!

Parduodamas lietuviškų sūrių verslas - vienintelis visoje Kanadoje

Gera proga jaunai šeimai. Valdžia duoda lėšų pašalpų ir paskolų pavidalu. Teirautis telefonu (416) 767-8391 arba rašyti:

A. Viskontas, 2 Langmuir Cres., Toronto, Ont. M6S 2A7

A.a. kūrėjo-savanorio majoro K. Aperavičiaus mirties metinių proga vietoj gėlių aukoju „Tėviškos žiburiams“ \$25.

Elzė Jankutė

Kanados lietuvių fondui aukoju, mirus a.a. Poviliui Raudžiui, po \$20: J. Demikiai, S. Grigaliūnai, V. Pilipavičiai, H. Stepačiai ir J. Valevičiai.

A.a. Jurgiui Strodamskiui Lietuvoje mirus, jo atminimui aukojame „Tėviškos žiburiams“ \$30. K. Šimutienė ir M. Rudokienė, Delhi, Ont.

A.a. Vinco Paulaičio 3 metų mirties sukakties proga Stasė Paulaitienė paaukojo „Tėviškos žiburiams“ \$20.

Aldona ir Alfonsas Erštikiai, pagerbdami a.a. Anelę Dženkaitienę, paaukojo „Tėviškos žiburiams“ \$25.

A.a. Vaclovo Ivanausko atminimui Ona Jakimavičienė paaukojo „Tėviškos žiburiams“ \$10.

Pagerbdamas buvusį Kūno kultūros rūmų sportinio šaudymo s-gos pirmininką kpt. Vinco Skaržinską, jo atminimui aukoju „Tėviškos žiburiams“ 25 dol.

VI. Bakūnas

Religinė Lietuvos katalikų šalpai per KLK centrą paaukojo: dr. M. Ramūnienė \$25, G. Mitalas \$10.

Vasario 16 gimnazijai P. Gulbinskas iš Toronto paaukojo \$100. Laukiame daugiau aukų. Taip pat kviečiame tėvus įsiti savo vaikus joje mokytis.

KLB švietimo komisija

„The Toronto Sun“ 1984.VII.8 tęsia skyrių „Life Line Letters“, kuriame skelbia sovietų persekiojamus bei kalinamus asmenis ir skatina rašyti jiems laiškus. Jų eilėje minimas ir kun. Sigitas Tamkevičius (Uchr. 5110/1, Moscow, USSR).

„Paramos“ valdybos posėdyje birželio 19 d. priimti 42 nauji nariai. Nutarta paremti Laisvės olimpiadą ir paskirti \$300. Paskirta \$200 auka Anapilio koncertiniam pianinui įsigyti. Nutarta neimti komiso iš pensininkų, perkančių „American Express“ kelionių čekius. Už terminuotus indėlius nutarta pakelti palūkanas: 1 metų — ligi 11%, 2 metų — ligi 11.25%, 3 metų — ligi 11.5%. Perskaityti padėkos laiški, gauti iš „Gintaro“, „Atžalyno“ ir NPM seselių.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkojame visoms rengėjoms ir viešnioms už taip gražiai man suruoštą mergvakarį. Ypatinga padėka vyriausioms rengėjoms — p.p. E. Stepaitei, A. Danaitytei, A. Jurksaitienei, M. Tamulaitienei, E. Sondienei, E. Senkuvieni, G. Paulionienei, R. Karasiejenei, M. Vasiliuskienei ir krikšto mamai B. Sapionienei už šiltes žodžius ir dovaną.

Dėkojame visoms viešnioms už gausų dalyvavimą ir už sudėtą gražų kraitį, kuris primins mums Jus visas mūsų gyvenime.

Liekam Jums dėkingi — Rūta Tamulionytė ir Geraldas Rusinavičius

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronto, KAROLIS ABROMAITIS

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski 412 Roncesvalles Ave. Toronto, Ontario (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas 531-4251 Pacientai priimami susitarus telefonu

MONTREAL

Septintojoje tautinių šokių šventėje Klivlande dalyvavo 60 montrealiečių, įskaitant „Gintaro“ šokėjus. Vaziavo pilnas autobusas. Kiti skrido lėktuvais bei vyko savo automobiliais. Visi grįžo laimingi ir patenkinti, tik buvo nusteibinti Klivlando miesto išsidėstymu.

AV parapijos salėje bus dedami nauji aliumininiai langai. Šio distrikto parlamento narys R. Savard yra pažadėjęs federacinės valdžios paramą, kokią yra gavę daugelis aplinkinių parapijų.

Br. Abramonis, buvęs AV parapijietis, dabar gyvenęs Toronte, atsiuntė AV parapijai \$1000 auka.

Seselė Michaelė Brizgytė liepos 2 d. atšventė 60 metų savo įžadų sukaktį.

Klierikas P. Mališka grįžo iš Romos ir atostogauja Montrealyje. Dalyvavo kun. Staniškio primicijoje JAV-se.

Juozas Venckus, ankstyvesnės imigracijos tautietis mirė liepos 7 d. Palaidotas iš AV šventovės liepos 10 d. Cote des Neiges kapinėse. Liko liūdinti žmona, dvi dukros su šeimomis, sesuo bei daug draugų ir pažįstamų. B.S.

Kvebeko mieste įvyko tarptautinis endokrinologijos kongresas. Australijos delegacijoje dalyvavo ir lietuvaite Aldona Butkutė, kuri dirba šioje medicinos mokslo srityje Melburne.

1987 m. gruodžio 25 d. Australijoje prasidės pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. A. Butkutė įgaliota užmegzti ryšius su Kanados ir JAV jaunimo sąjungomis.

Australijos jaunimo kongreso organizatoriai pageidauja, kad jau dabar jaunimas pradėtų ruošti šiam kongresui ir pasiūlytų temas, kurias S. Amerikos jaunimas norėtų kelti.

A. Butkutė yra visuomenininkė ir Melburno lietuvių radijo valandėlės kolektyvo narė. L.

Ina ir Algis Kličiai birželio 22 d. atšventė vedybinio gyvenimo 25 m. sukaktį. Dukterys Kristina ir As-ta su savo vyru Linu Staškevičium bei artimųjų pagalba sukvietė gausų būrį giminių ir bičiulių, kurie linksmai praleido visą vakarą. Sukaktuvinkai, šalia šiltų sveikinių, ta proga gavo ir dovanų.

Kapitonas Laisvydas Baršauskas su šeima po ilgesnių atostogų pas tėvus St. ir Alb. Baršauskus bei N. ir Alf. Gudus birželio 23 d. išvyko į V. Vokietiją naujoms pareigoms.

AV parapijos choras birželio 24 d. baigė savo giedojimo sezoną. Chorui priėmimas yra ruošiamas liepos 8 d. Palangos vasarvietėje pas p.p. Cepulius parapijos gegužinės metu.

Vardinės. Birželio 24 d. tuoj po pamaldų berželiai ir žalumynai išpuoštoje AV salėje LK Mindaugo šaulių kuopa suruošė Jonų, Jonių ir Petrų bei Povilių pagerbimą. Varduvinkams susėdus prie garbės stalo, kuopos pirm. Aug. Mylė visus pasveikino daugelio Montrealio lietuviškų organizacijų vardu ir priminė Joninių šventimą Lietuvoje. Pagerbiamiesiems sugiedota „Ilgiausių metų“.

Meninėje dalyje Rūta Remeikytė elektroniniais vargonėliais ir jos brolis Jonas gitara atliko keturis kūrinius. Po to šaulių seos mėgėjų grupė — V. Sušinskas, Ald. Urbonavičienė, Ant. Račinskas ir Ant. Žukas suvaidino vieno veiksmo Dobilo parašytą „Paparčio žiedo paslaptį“. Vaidinimas truko 25 min., bet dėl kai kurių trūkumų žiūrovams didelio įspūdžio nepadarė.

Kun. J. Aranauskui, SJ, palaiminus vaikes, arti 150 dalyvių vaitšinos skaniais p.p. Remeikių virtuvės valgiais. Vykstant loterijai, Aug. Mylė padėjojo programos atlikėjams, virtuvėje dirbusiems ir visiems svečiams. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO URNIA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	
Certifikatus: min. \$1,000.00	
1 metų	11.5 %
Terminuotus indėlius:	
1 metų	11 %
180 - 364 d.	10.25%
120 - 179 d.	9.75%
30 - 119 d.	9.25%
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ar daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios	7.25%
su drauda	7 %
Čekių sąskaitos:	5 %

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		
1475 De Seve		3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	4.00 – 8.00
Penktadieniais	10.00 – 6.00	2.00 – 6.00